

... van raadhuis naar gemeentehuis ...

**Bouwhistorische verkenning
met waardestelling**

Deken Frankenstraat 3 Oirschot

gemeente Oirschot

Martijn de Jong MA

Inhoudsopgave

Objectgegevens	3
Voorwoord	3
Inleiding	4
Beschrijving	4
Historisch stedenbouwkundige context	4
Hoofdvorm en indeling	29
Exterieur	29
Vorgevel	29
Linkerzijgevel	31
Achtergevel	37
Rechterzijgevel	38
Interieur	43
Souterrain	43
Begane grond	51
Verdieping	86
Tweede verdieping	105
Kapconstructie	108
Architectuurhistorische analyse	109
Waardering	112
Bouwhistorische waardestelling	112
Waarderingstekening	112
Aanbevelingen	118
Bronnen	118

Objectgegevens

Adres : Deken Frankenstraat 3
Postcode : 5688 AK
Plaats : Oirschot
Kadastraal : Oirschot, F 6270

Algemene gegevens

Oorspronkelijke functie : gemeentehuis
Huidige functie : gemeentehuis
Bouwjaar : 1980
Architect : G. Wijnen en T. Senden i.s.m.
W. van Hooff (kleuradvies)
Bezoekdatum : 16 februari 2021
Redactie :
Rapportagedatum :

Monumentenhuys Brabant B.V.
Markt 9
4931 BR Geertruidenberg
www.monumentenhuysbrabant.nl
T. 0162-511833
E. info@monumentenhuysbrabant.nl

Monumentenhuys Brabant B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Voorwoord

In februari/maart 2021 heeft het Monumentenhuys Brabant in opdracht van gemeente Oirschot een bouwhistorische verkenning met waardestelling uitgevoerd van het gemeentehuis aan de Deken Frankenstraat 3 te Oirschot.

Door middel van een bouwhistorische verkenning met waardestelling wordt inzicht verkregen in de bouw- en cultuurhistorische waarden van het betreffende object. Een bouwhistorisch onderzoek waarbij de constructies, materialen en structuren worden bestudeerd vormt een goede basis om plannen tot herbestemming, verbouwing en restauratie te toetsen of te ondersteunen.

Op 16 februari 2021 is door Martijn de Jong MA een bezoek gebracht aan het object, waarbij de bouwhistorische gegevens, voor zover zichtbaar, non destructief zijn onderzocht, gedocumenteerd en gefotografeerd. De gegevens zijn uitgewerkt en aangevuld met kadastraal- en archiefonderzoek.

Met de veldwerkgegevens, kadastrale en archiefgegevens, de tekeningen en door de opdrachtgever verstrekte informatie is de nu voorliggende rapportage opgesteld. Uit de verzamelde gegevens is een conclusie over de monumentale en bouwhistorische waarden van het pand getrokken.

Deze rapportage is opgesteld conform de *Richtlijnen bouwhistorisch onderzoek* april 2009 en de Waarderingscriteria voor bouwkunst van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (2010).

Geertruidenberg
Maart 2021

Inleiding

Om dit rapport voor de lezer toegankelijk te maken is het goed om te weten dat de beschrijving uitgaat van de huidige situatie. Het gebouw is het resultaat van diverse verbouwingen en aanpassingen, die hun sporen hebben nagelaten. Aan de hand van deze sporen wordt een beeld geschetst van de oorspronkelijke staat van het pand. Het bouwwerk wordt in dit rapport beschreven vanaf de Deken Frankenstraat gezien. Het object is niet aangewezen als rijksmonument of gemeentelijk monument. Wel is het object gelegen binnen een van rijkswege beschermd dorpsgezicht.

De beschrijving wordt begonnen met de historisch stedenbouwkundige context, waarna een uitgebreide omschrijving van het exterieur en interieur volgt. Afsluitend volgt een bouwhistorische waardering. Tevens worden de bouwhistorische waarden met kleuren weergegeven in een waarderingsplattegrond.

De bouwhistorische waardering is gebaseerd op de *Richtlijnen Bouwhistorisch Onderzoek* uit 2009. Het betreft de hoofdcategorieën:

- *Algemene historische waarden*
- *Ensemble- (samenhang) en stedenbouwkundige waarden*
- *Architectuurhistorische waarden*
- *Bouwhistorische waarden*
- *Waarden vanuit de gebruikshistorie (gerelateerd aan het object van onderzoek)*

Elk van deze deelwaarden wordt getoetst aan de hand van de criteria gaafheid (authenticiteit) en zeldzaamheid.

De categorieën in de waarderingstekening zijn gebaseerd op de *Richtlijnen Bouwhistorisch Onderzoek* uit 2009. Dit zijn:

- Hoge bouwhistorische waarde
- Positieve bouwhistorische waarde
- Indifferentie bouwhistorische waarde

Beschrijving

Historisch stedenbouwkundige context

Het dorp Oirschot in de Noord-Brabantse Kempen kent een lange en uitvoerige geschiedenis. Vanwege de bouwperiode van het onderzoeksobject ligt het buiten het bereik van dit onderzoek om de hele historische ontwikkeling van Oirschot te beschrijven. De beschrijving van de historisch stedenbouwkundige context start dan ook bij de periode dat de eerste kadastrale kaarten werden opgemaakt, te weten tussen 1811 en 1832.

Het gemeentehuis van Oirschot is gelegen in het hart van de dorpskern van Oirschot, ten noorden van de Markt en de St. Petrusbanden kerk, ten noordoosten van het oude raadhuis en direct ten oosten grenzend aan en verbonden met het voormalig kantongerecht. Het gemeentehuis ligt op een groot perceel tussen de Deken Frankenstraat aan de zuidkant, de Torenstraat ten westen, de Kerkstraat ten noorden en de Dirk van Ameijdenstraat ten westen daarvan. Het gemeentehuis presenteert zich naar de Deken Frankenstraat en met de entree naar de kruising met de Torenstraat. Het kantongerecht en de entree van het gemeentehuis hebben een gezamenlijk voorplein in de oksel van deze kruising.

Luchtfoto van Oirschot en omgeving. Bron: Google Maps.

Uitsnede van bovenstaande luchtfoto met de St. Petrus-banden kerk en ten noorden daarvan het gemeentehuis (rood omkaderd). Bron: Google Maps.

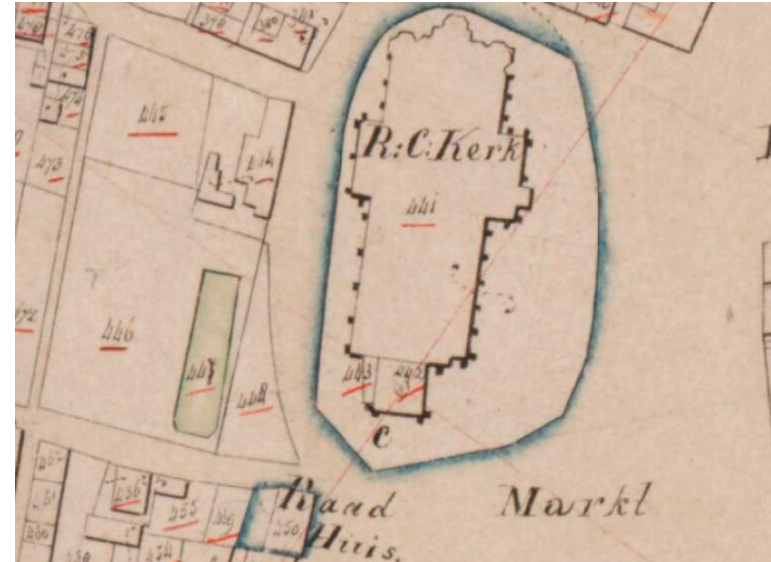
De locatie van het huidige gemeentehuis in Oirschot bestond op het moment dat het Kadastraal Minuutplan 1811-1832 werd opgemaakt nog uit verschillende percelen. De gemeente werd destijds nog bestuurd vanuit het huidige 'Oude Raadhuis' aan de noordzijde van de Markt en direct ten zuidwesten van het huidige gemeentehuis en het voormalig kantongerecht. Het gebied van het huidige gemeentehuis en het voormalige kantongerecht bestond destijds uit de percelen 444 (huis, schuur en erf), 445 (tuin), 446 (weiland), 447 (waterkolk), 448 (opgaand geboomte). Het huis met schuur, erf en tuin was in bezit van de kinderen van Jacques van de Ven. Het weiland, de waterkolk en het opgaande geboomte was in bezit van de gemeente. De woning op perceel 444 werd vermoedelijk 1863 herbouwd en gesplitst in twee woningen (percelen 2312 en 2313). De percelen 2312, 2313 en 445 (tuin) werden in 1903, destijds in bezit van de familie Van de Sande, verkocht.

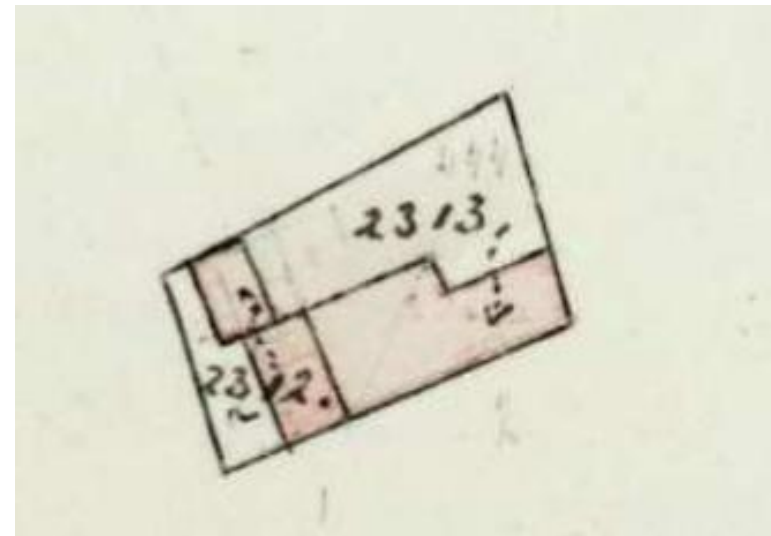
Kadastraal Minuutplan 1811-1832, gemeente Oirschot, sectie F, blad 01. Bron: Beeldbank Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, MIN10114F01.

Uitsnede van het Kadastraal Minuutplan, kwartslag gedraaid. Het latere gemeentehuis rood omkaderd. Bron: Beeldbank Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, MIN10114F01.

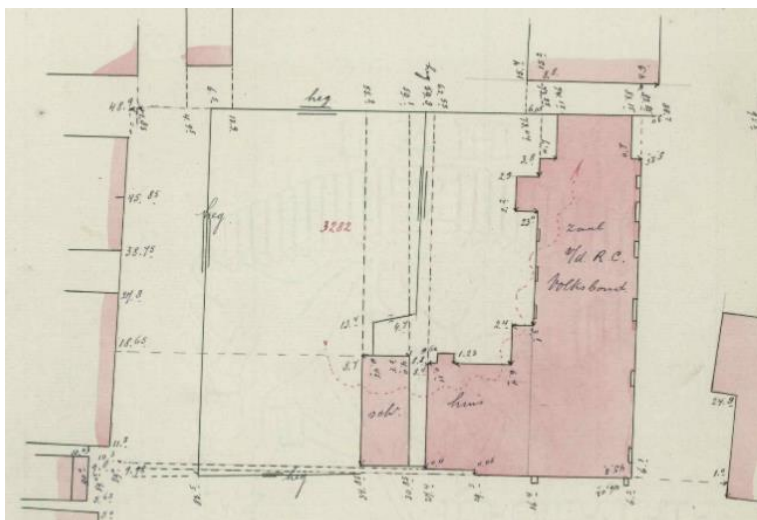

Uitsnede van het Kadastraal Minuutplan. Bron: Beeldbank Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, MIN10114F01.

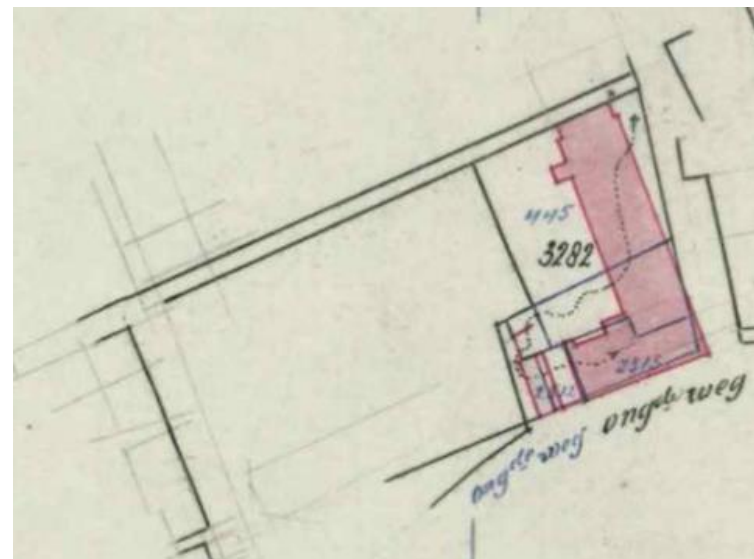

Kadastrale hulpkaart, 1863. Perceel 444 is gesplitst in percelen 2312 en 2313. Bron: Kadaster Archiefviewer, 95.

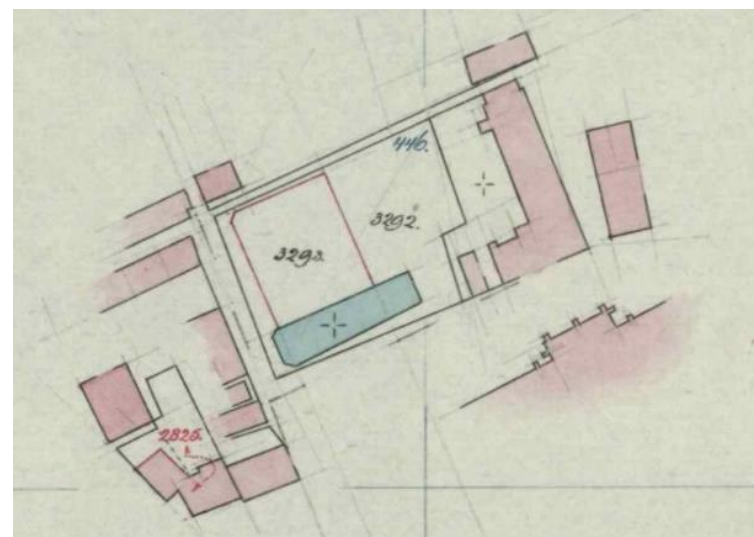
De percelen waren aangekocht door het Rooms-Katholieke kerkbestuur van de St. Petrusbanden in Oirschot. Nog hetzelfde jaar werd de bestaande bebouwing gesloopt. Het kerkbestuur ging in 1904 vervolgens over tot de bouw van een 'zaal, huis, schuur en tuin'. Het betrof het R.K. Bondgebouw, in de volksmond ook wel Den Bond of het Patronaat genoemd. Het perceel werd omgenummerd naar 3282. In 1906 werd perceel 446 (weiland), gesplitst in twee delen en hernummerd tot de percelen 3292 en 3293. Op perceel 3293 zou enkele jaren later, in 1907, het kantongerecht worden gebouwd. Het Patronaat of Bondsgebouw werd in de jaren '80 van de twintigste eeuw gesloopt ten behoeve van de bouw van het nieuwe gemeentehuis.

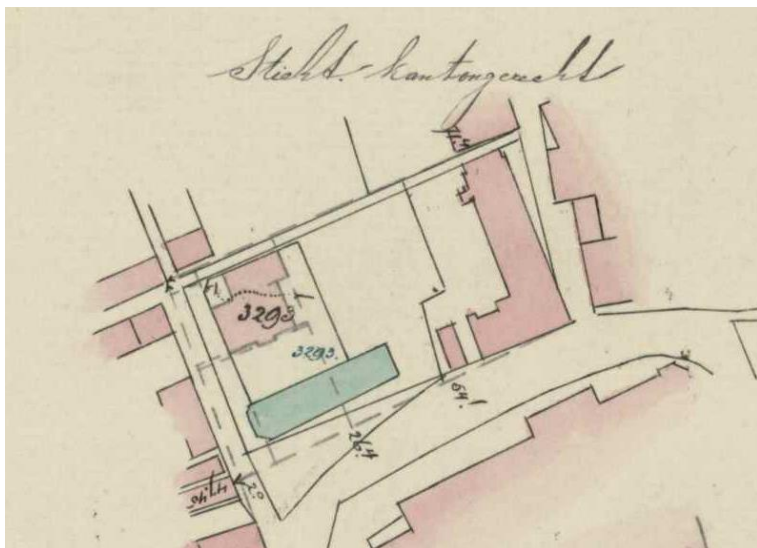
De kadastrale veldwerkkaart uit 1904. Bron: Kadaster Archiefviewer, 63.

De kadastrale hulpkaart uit 1904. Bron: Kadaster Archiefviewer, 276.

De kadastrale hulpkaart uit 1906. Bron: Kadaster Archiefviewer, 281.

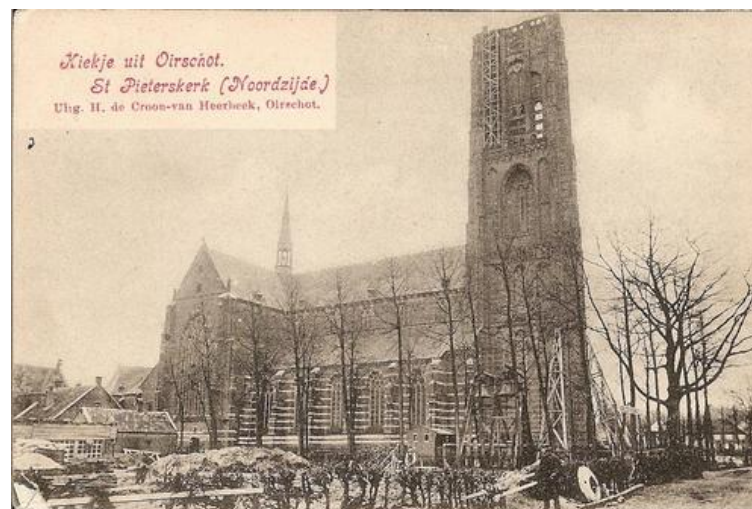
De kadastrale hulpkaart uit 1907, nu ook met het kantongerecht.
Bron: Kadaster Archiefviewer, 73.

Kadastrale hulpkaart uit 1911. Qua bebouwing is niets veranderd, enkel de perceelsgrenzen zijn gewijzigd. Bron: Kadaster Archiefviewer, 294.

De kadastrale veldwerkkaart uit 1907 met kantongerecht en tuin.
Bron: Kadaster Archiefviewer, 73.

Prentbriefkaart met zicht op de St. Petrusbanden kerk, ca. 1906-1912.
Links zijn nog de woningen zichtbaar die zijn afgebroken t.b.v. het R.K. Bondgebouw. Bron: De Heerlijkheid Oirschot, CPB001A010.

Links: Kantongerecht, ca. 1905-1910. Rechts: Prentbriefkaart met het kanton-
gerecht, 1919. Bron: De Heerlijkheid Oirschot, DVQ033A001 en CPB003A006.

Prentbriefkaart met het kantongerecht, ongedateerd. Bron: De Heerlijkheid
Oirschot, BHe_20170323_0010.

Prentbriefkaart met daarop het R.K. Bondsgebouw met links ervan
de kosterswoning, ca. 1907. Bron: De Heerlijkheid Oirschot, CPB005A002.

Kosterswoning en het R.K. Bondsgebouw, ca. 1970-1980. Bron: De
Heerlijkheid Oirschot, BHe_20201214_0052.

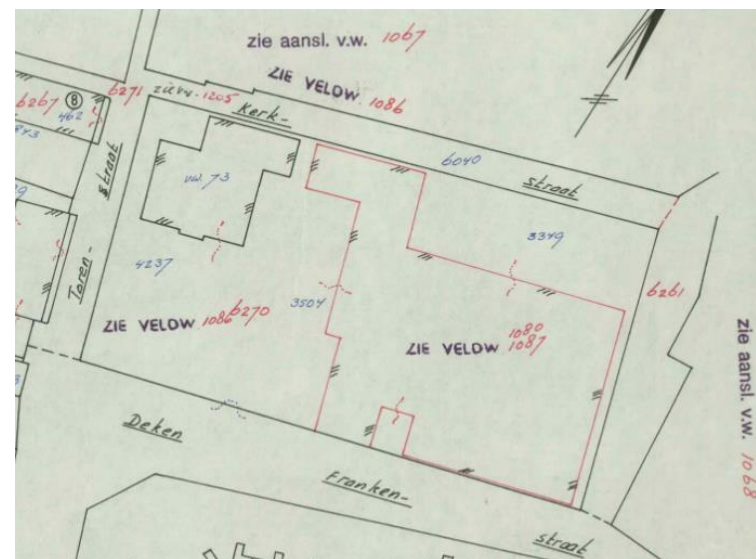

Het R.K. Bondsgebouw vanaf de kerktoeren gefotografeerd, ongedateerd.
Bron: De Heerlijkheid Oirschot, BHe_20161027_0017.

Het R.K. Bondsgebouw vanuit de Dekanijstraat gezien, ca. 1970-1980.
Bron: De Heerlijkheid Oirschot, BHe_20201228_0008.

Het Patronaat of Bondsgebouw werd aan het einde van de jaren '70 van de twintigste eeuw gesloopt ten behoeve van de bouw van het nieuwe gemeentehuis. Het nieuwe gemeentehuis werd in 1984 ingetekend op de kadastrale hulp- en veldwerkkarten.

De kadastrale veldwerkkarte uit 1985 met het nieuwe gemeentehuis. Bron: Kadaster Archiefviewer, 1069.

Bouwfase 1979-1982

Het nieuwe gemeentehuis werd in 1979 ontworpen door architectenbureau Wijnen en Senders, bestaande uit de Bossche architect Gerard Wijnen (1930-2020) en Tom Senders. Het architectenbureau werd vanaf 1977 vooral bekend onder de naam *De Twee Snoeken*, genaamd naar het historische pand in 's-Hertogenbosch waar het bureau gevestigd was (Kruisstraat 37 te 's-Hertogenbosch). Het bureau ontwierp in de stijl van de Bossche School, de stijl waarin ook het gemeentehuis in Oirschot werd ontworpen. Het ontwerp kwam tot stand in samenwerking met Wim van Hooff (1918-2002). Van Hooff was schilder en kleuradviseur die met zijn zelf ontwikkelde kleurtheorie van grote invloed was op de Bossche School

architectuur. Eén van de belangrijkste uitgangspunten van zijn kleurtheorie was dat kleur de architectuur moest ondersteunen en daarom niet gestandaardiseerd kon worden toegepast, maar per gebouw bepaald moest worden. Vanuit zijn theorie ontstond het bekende terughoudende kleurgebruik van de Bossche School met een variëteit aan grijstinten met kleurrijkere accenten die een samenhangende compositie vormden.¹

In het ontwerp van het gemeentehuis werd nadrukkelijk rekening gehouden met het karakter en de schaal van de omliggende bebouwing in de dorpskern. In het ontwerp is dat te herkennen aan de vormgeving in verschillende massa's, variërend van één bouwlaag met een kap tot twee bouwlagen met een kap, al dan niet met elkaar verbonden door middel van een tussenlid. Het gemeentehuis met kantoren en andere ruimten werd ontworpen rondom een centrale hal.

De sloop van het parochiehuis, ca. 1970-1980. Bron: De Heerlijkheid Oirschot, BHe_20201228_0009.

Het braakliggende terrein waar later het nieuwe gemeentehuis zou verrijzen, 1980. Op de achtergrond het kantongerecht. Bron: De Heerlijkheid Oirschot, BHe_20160302_0023.

Het nieuwe gemeentehuis in aanbouw, 1980. Bron: De Heerlijkheid Oirschot, BHe_20160302_0028.

¹ https://nl.wikipedia.org/wiki/Wim_van_Hooff

Het nieuwe gemeentehuis in aanbouw, z.d. Bron: De Heerlijkheid Oirschot, BHe_20201228_0021.

Het nieuwe gemeentehuis in aanbouw, z.d. Bron: De Heerlijkheid Oirschot, BHe_20201228_0022.

Het nieuwe gemeentehuis in aanbouw, z.d. Bron: De Heerlijkheid Oirschot, BHe_20201228_0020.

Het nieuwe gemeentehuis in aanbouw, z.d. Bron: De Heerlijkheid Oirschot, BHe_20201228_0023.

Het nieuwe gemeentehuis gezien vanaf de Markt richting de Deken Frankenstraat, 1986. Foto: W. van Leeuwen. Bron: BHIC, PNB001045396.

Het nieuwe gemeentehuis gezien vanaf de Dirk van Ameijdenstraat richting de Deken Frankenstraat, 1986. Foto: W. van Leeuwen. Bron: BHIC, PNB001045884.

Het nieuwe gemeentehuis gezien vanaf de Markt richting de Deken Frankenstraat, 1986. Foto: W. van Leeuwen. Bron: BHIC, PNB001045394.

Het nieuwe gemeentehuis gezien vanaf de Markt, 1980. Links van het midden de entree van het gemeentehuis. Bron: De Heerlijkheid Oirschot, BHe_20160302_0034.

*Hetzelfde aanzicht als voorgaande foto van dichterbij genomen, 1980.
Bron: De Heerlijkheid Oirschot, BHe_20160302_0035.*

De voorgevel van het nieuwe gemeentehuis met de entreepartij. Rechts gedeeltelijk zichtbaar de St. Petrusbanden Kerk, 1980. Bron: De Heerlijkheid Oirschot, BHe_20160302_0030.

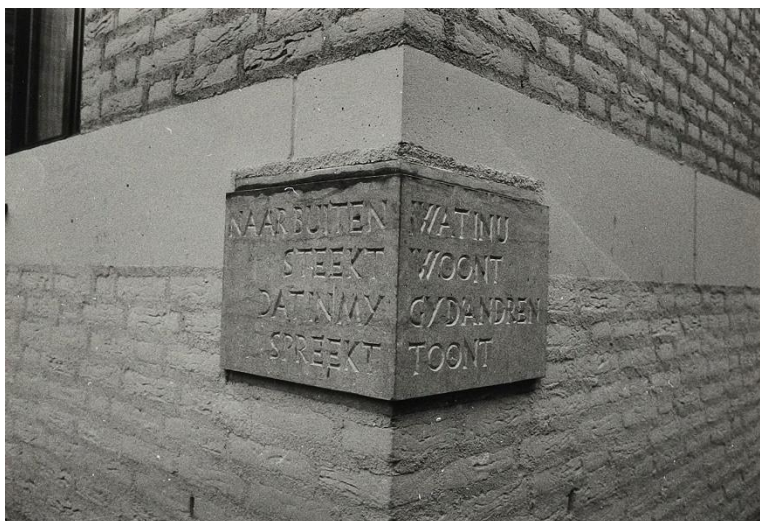
*Hetzelfde aanzicht als voorgaande foto van dichterbij genomen, 1980.
Bron: De Heerlijkheid Oirschot, BHe_20160302_0033.*

Het nieuwe gemeentehuis vanuit de Kerkstraat gezien, 1980. Bron: De Heerlijkheid Oirschot, BHe_20160302_0031.

De voorgevel van het nieuwe gemeentehuis vanuit de 'rijwielstalling' gezien, 1980. Bron: De Heerlijkheid Oirschot, BHe_20160302_0032.

Detailfoto van gedenksteen ter ere van het nieuwe gemeentehuis met de tekst: 'Naar buiten steekt dat in my spreekt, wat nu woont gy d'andren toont', 1986. Foto: W. van Leeuwen. Bron: BHIC, PNB001045397.

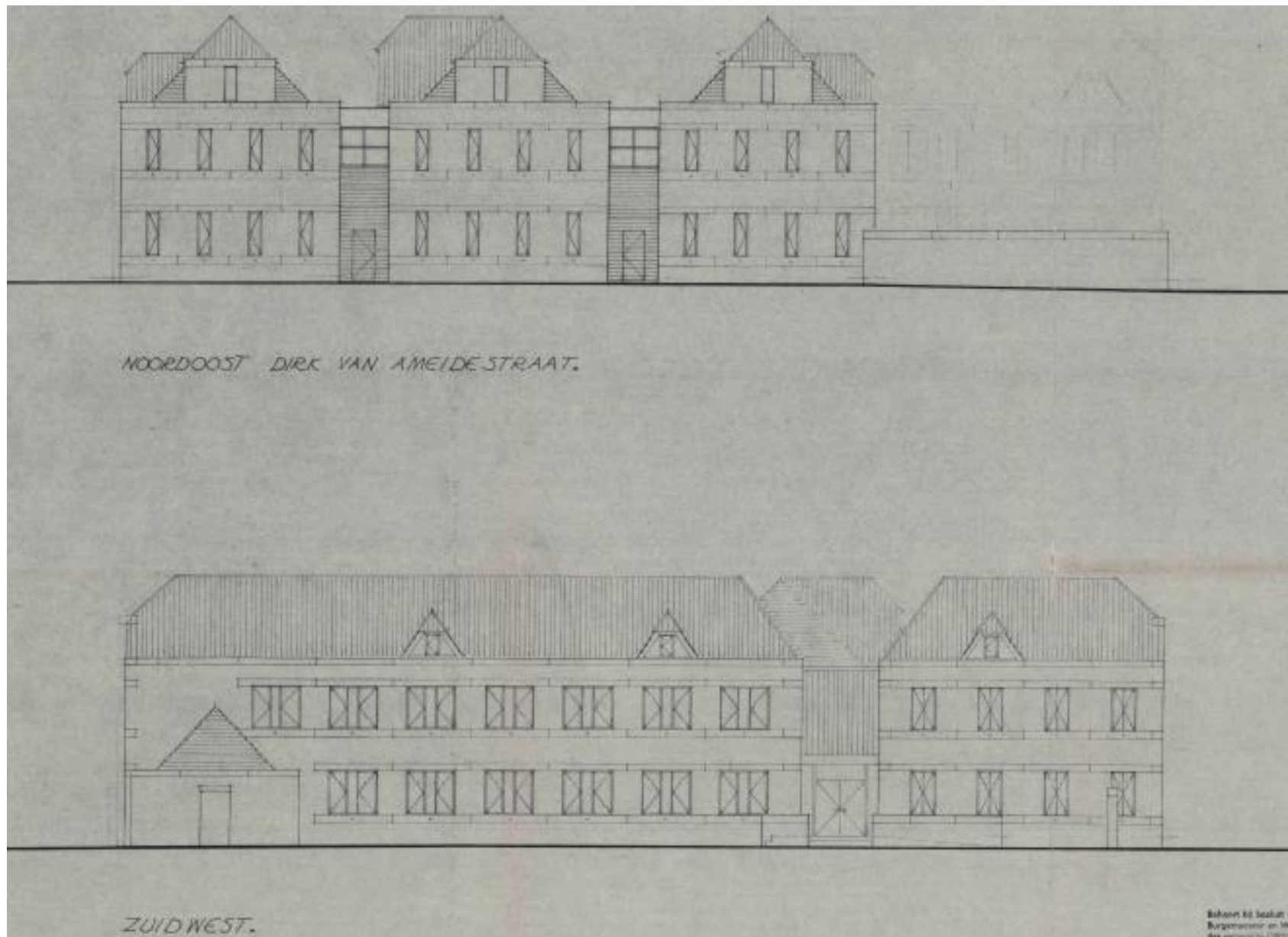
De centrale hal vlak na oplevering in 1982. Bron: H. de Haan en I. Haagsma, Gebouwen van het Plastische Getal. Een lexicon van de 'Bossche School' (Haarlem 2010), p. 167.

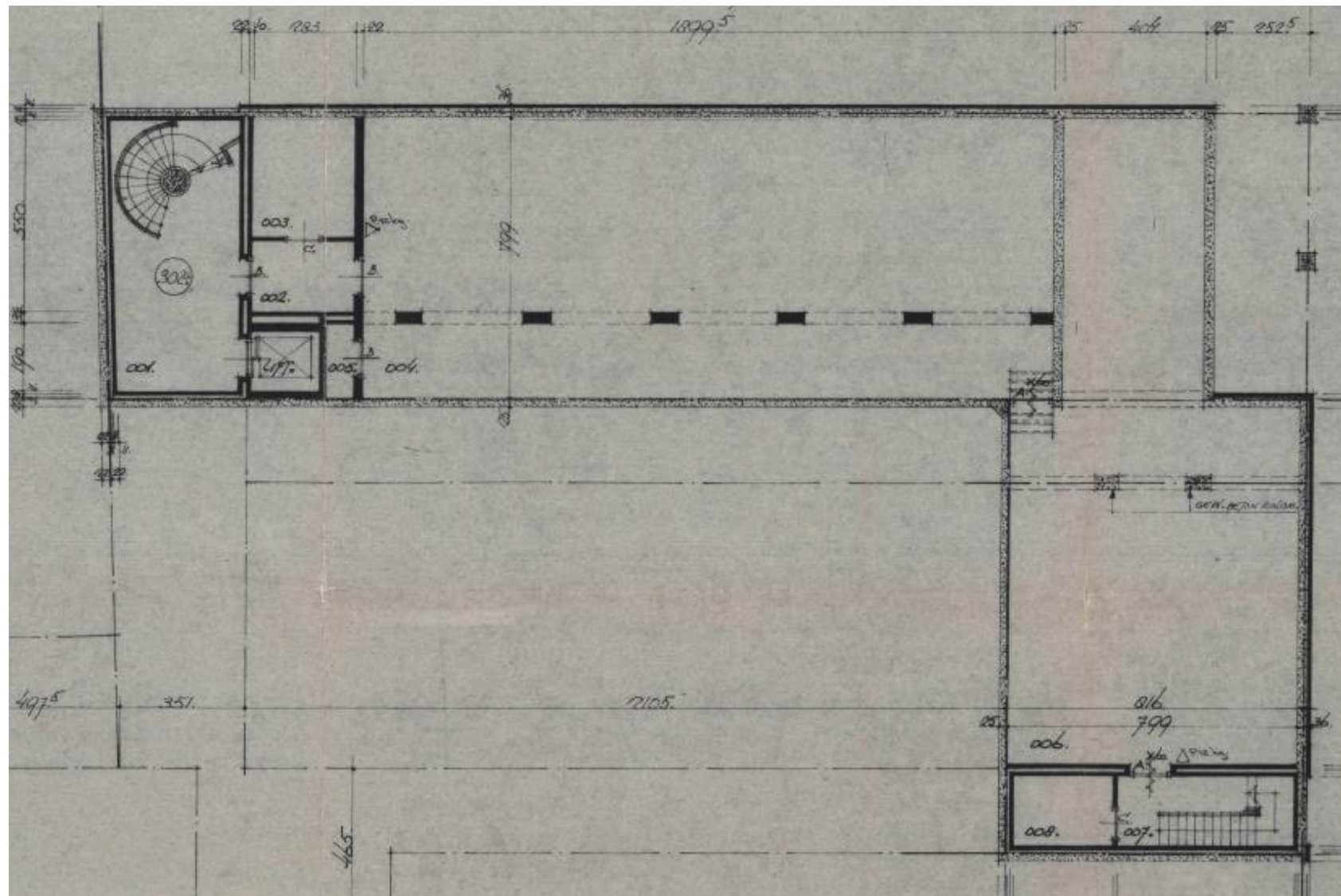
De centrale hal vlak na oplevering in 1982. Bron: H. de Haan en I. Haagsma, Gebouwen van het Plastische Getal. Een lexicon van de 'Bossche School' (Haarlem 2010), p. 167.

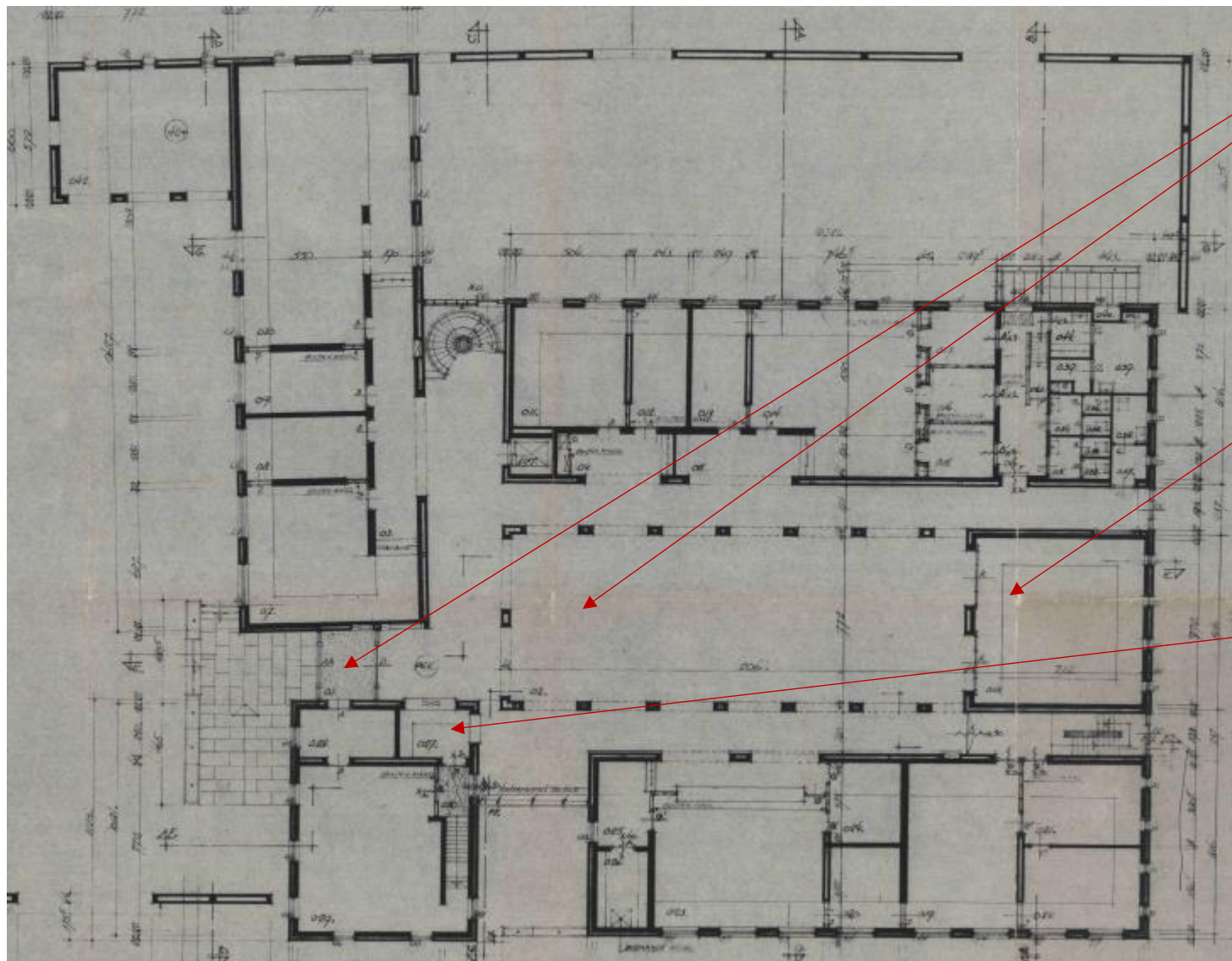
Ontwerptekening van zuidoost en noordwest gevel van het nieuwe gemeentehuis, 1979. Bron: gemeentearchief Oirschot.

Ontwerptekening van noordoost en zuidwest gevel van het nieuwe gemeentehuis, 1979. Bron: gemeentearchief Oirschot.

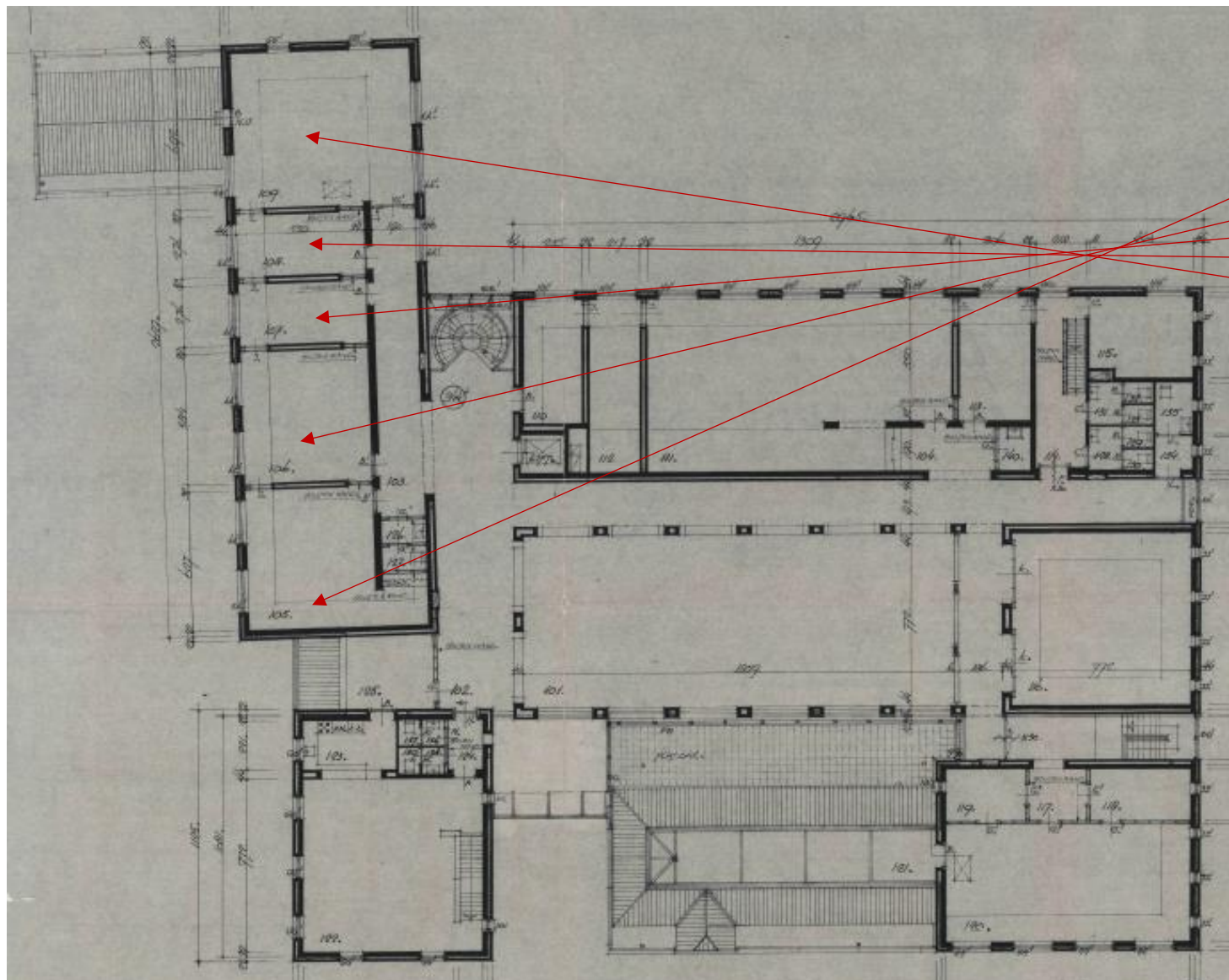
Plattegrond van het souterrain van het nieuwe gemeentehuis, 1979. In de legenda staan de functies vermeld van de verschillende ruimten: 001 hal; 002 luchtsluis; 003 werkkast; 004 magazijn; 005 kast; 006 archief; 007 portaal; 008 opslag. Bron: Gemeentearchief Oirschot.

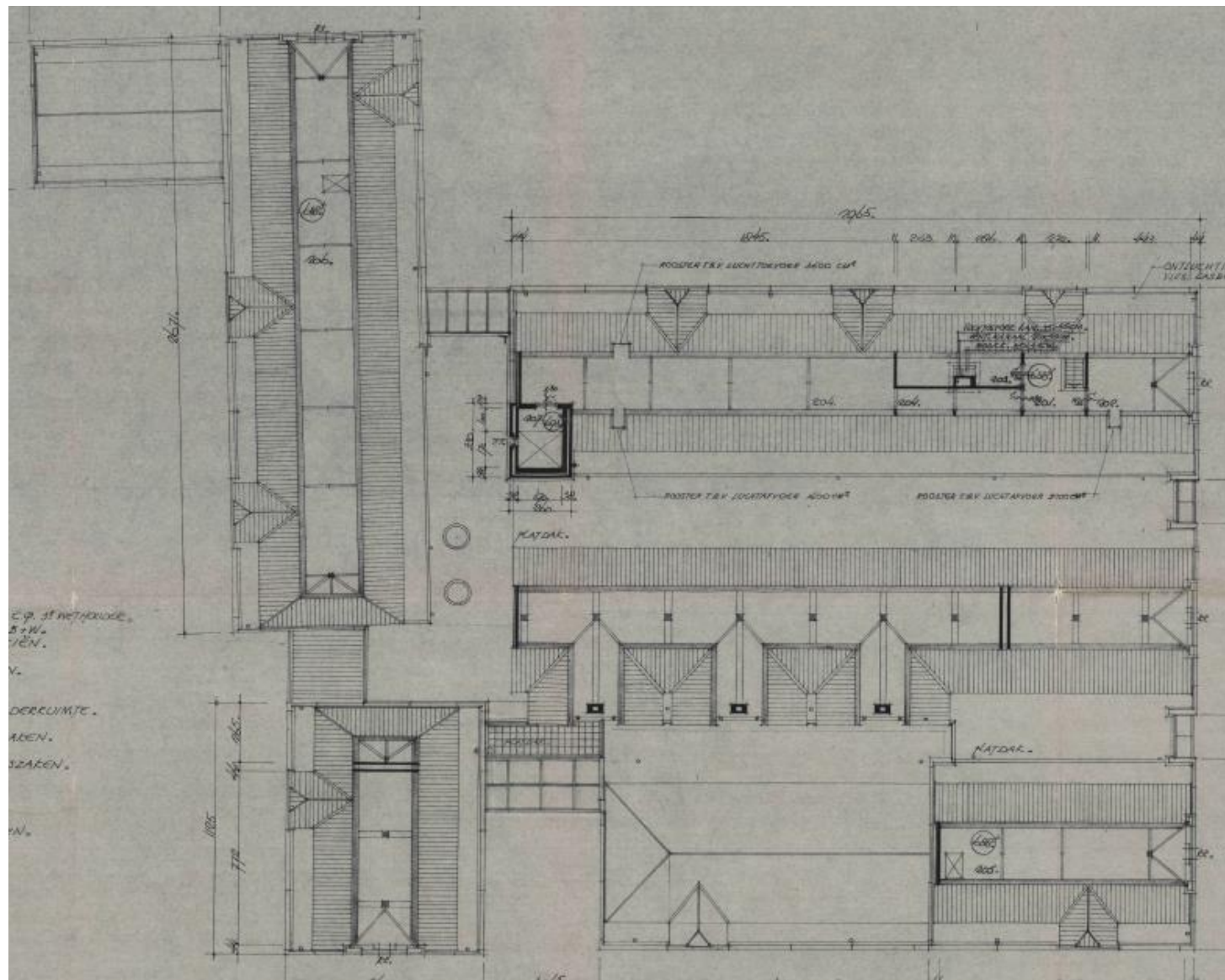
Plattegrond van de begane grond van het nieuwe gemeentehuis, 1979.
Bron: Gemeentearchief Oirschot.

Legenda:

- 01. Portaal
- 02. Hal – voorlichting e.d.
- 03. Gang
- 04. Garderobe – telefoon
- 05. Wachten soc. zaken
- 06. Gang
- 07. Afdeling gemeentewerken
- 08. Chef gemeentewerken
- 09. Chef gemeenteontwikkeling
- 10. Afdeling gemeenteontwikkeling
- 11. Technische dienst
- 12. Kadaster
- 13. Chef sociale zaken
- 14. Bureau sociale zaken
- 15./016./017. Spreekkamer
- 18. Commissiekamer
- 19. Bureau algemene zaken
- 20. Chef algemene zaken
- 21. Reproductie – bodekamer
- 22. Type kamer
- 23. Bureau bevolking
- 24. Spreekkamer ondertrouw
- 25. Kassier
- 26. Kluis
- 27. Receptie – telefoniste
- 28. Leeskamer raadsleden
- 29. Bibliotheek – vergaderruimte
- 30. Portaal
- 31. Voorportaal
- 32./033. Toilet heren
- 34. Voorportaal
- 35./036. Toilet dames
- 37. Voorportaal
- 38. Toilet invalide
- 39. Berging
- 40. Meterkast – gas
- 41. Meterkast – electra
- 42. Stalling
- 43. Kast
- 44. Garderobe

- Plattegrond van de eerste verdieping van het nieuwe gemeentehuis, 1979.
Bron: Gemeentearchief Oirschot.*
- Legenda:*
- 101. Vide – hal
 - 102. Galerij
 - 103./104. Gang
 - 105. Burgemeester
 - 106. Secretaris
 - 107. Wethouder
 - 108. Wethouder
 - 109. Commissiekamer/3^e wethouder
 - 110. Secretaresse B+W
 - 111. Bureau financiën
 - 112. Berging
 - 113. Chef financiën
 - 114. Gang
 - 115. Verificatie
 - 116. Centrale vergaderruimte
 - 117. Portaal
 - 118. Chef welzijnszaken
 - 119. Spreekkamer
 - 120. Bureau welzijnszaken
 - 121. Berging
 - 122. Kantine
 - 123. Keuken
 - 124. Portaal
 - 125. Berging keuken
 - 126. Voorportaal
 - 127. Toilet
 - 128. Voorportaal
 - 129./130. Toilet heren
 - 131. Voorportaal
 - 132./133. Toilet dames
 - 134. Voorportaal
 - 135. Toilet invalide
 - 136. Voorportaal
 - 137. Toilet
 - 138. Voorportaal
 - 139. Toilet dames
 - 140. Werkkast

Plattegrond van de zolderverdieping van het nieuwe gemeentehuis, 1979.
Bron: Gemeentearchief Oirschot.

Legenda:

- 201. Overloop
- 202. CV ruimte
- 203. CV ruimte
- 204. P.T.T. en CV ruimte
- 205. Bergzolder
- 206. Bergzolder
- 207. Machinekamer – lift

Verbouw en uitbreiding 1999-2003

In 1999 werden plannen ontwikkeld om het gemeentehuis uit te breiden en te verbinden met het naastgelegen kantongerecht. De ontwerpen werden gemaakt door architectenbureau Lanfermeijer Seelen Architecten (huidig LSWA), waarbij het bureau samenwerkte met Gerard Wijnen, de architect van het oorspronkelijke ontwerp. Het bouwplan werd hetzelfde jaar nog vergund. Om onbekende redenen werd in 2001 een vergunning aangevraagd voor het wijzigen van de reeds verleende vergunning.

Tegen het initiële ontwerp uit 1999 voor de uitbreiding en verbinding met het kantongerecht werd een zienswijze ingediend waarop het ontwerp op enkele punten werd aangepast.

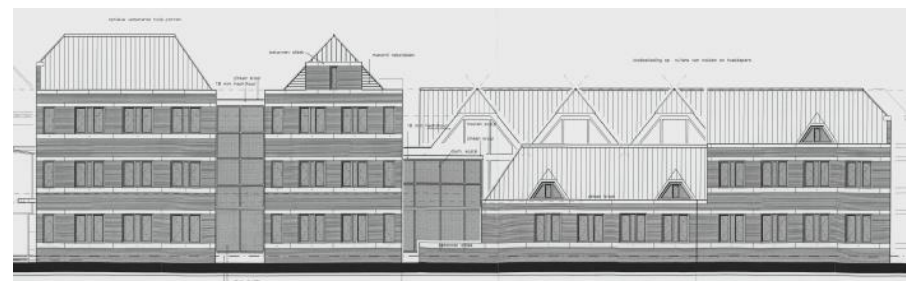
Het ontwerp uit 1999 ging uit van een verhoging van de twee linker volumes aan de Deken Frankenstraat-Torenstraat (zuidoostgevel) van drie naar vier bouwlagen en het toevoegen van een bouwvolume aan de Dirk van Ameijdenstraat (noordoostgevel). Daarnaast was er bezwaar tegen het ontwerp van de nieuwe publiekshal en de plaatsing en vormgeving van de tourniquetdeur die niet passend werd bevonden door de indiener van de zienswijze. Met het aangepaste ontwerp uit 2001 werd aan deze bezwaren tegemoetgekomen.

Met het toevoegen van een nieuwe publiekshal en commissiekamers wijzigde ook het gebruik en de plattegrond van het oorspronkelijke gemeentehuis.

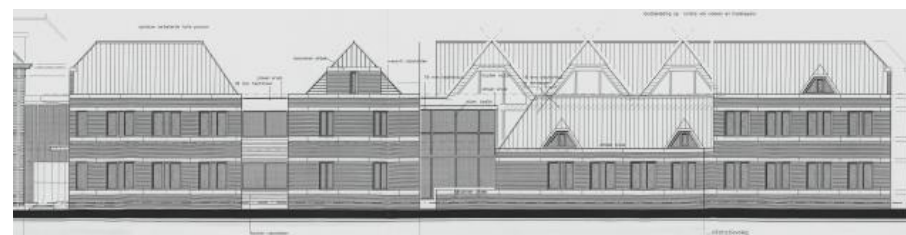
In het souterrain werden slechts enkele kleine constructieve wijzigingen aangebracht, zoals het verbreden van de dragende betonnen penanten omdat onder de vloer extra stalen liggers werden aangebracht. De nieuwe publiekshal die het kantongerecht met het gemeentehuis verbindt had een grote impact op de oorspronkelijke voorgevel aan de Torenstraat. De stalling werd afgebroken en de kantoren op de begane grond aan de oude voorzijde werden opengebroken ten behoeve van de nieuwe publieksbalies en achterliggende kantoorruimte die voor deze functie nodig was. Op de hoek Torenstraat – Deken Frankenstraat werd een nieuw volume toegevoegd in de stijl van het oorspronkelijke ontwerp. Het nieuwe volume werd met het oude gemeentehuis verbonden door middel van een met hout bekleed

tussenlid. De trap die zich achter de oorspronkelijke receptie bevond werd verwijderd ten behoeve van de ontsluiting middels een gang op de begane grond van het nieuwe volume. Verder betroffen de wijzigingen op de begane grond in hoofdzaak het vergroten van een aantal bestaande ruimtes door tussenwanden te verwijderen of te doorbreken.

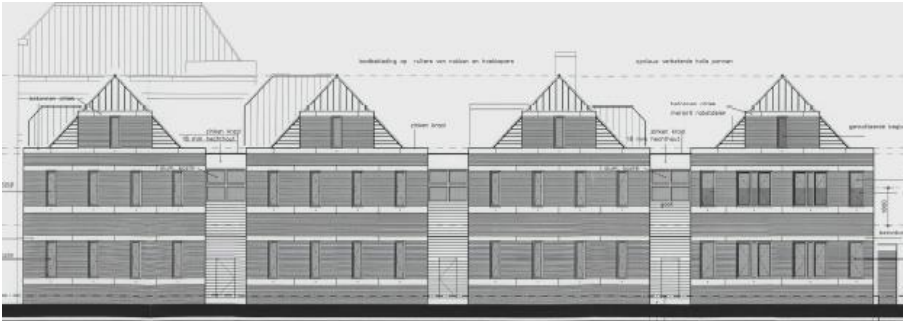
Met uitzondering van de nieuwbouw betroffen de wijzigingen op de eerste verdieping eveneens voornamelijk het vergroten van kantoorruimten door tussenwanden te verwijderen of te doorbreken.

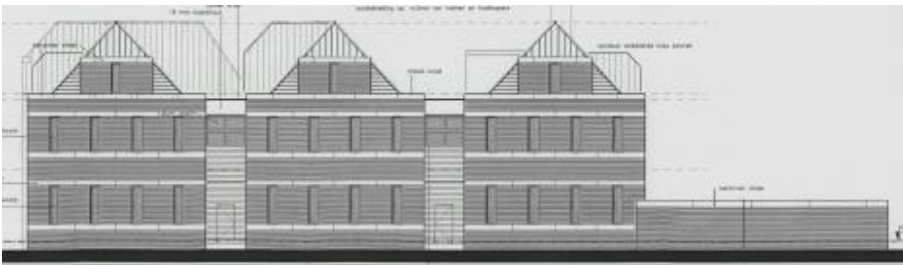
Uitsnede van de ontwerptekening met de zuidoostgevel aan de Deken Frankenstraat door Lanfermeijer Seelen Architecten, 1999. Bron: Gemeentearchief Oirschot.

Uitsnede van de aangepaste ontwerptekening met de zuidoostgevel aan de Deken Frankenstraat door Lanfermeijer Seelen Architecten, 2001. Bron: Gemeentearchief Oirschot.

Uitsnede van de ontwerptekening met de noordoostgevel aan de Dirk van Ameijdenstraat door Lanfermeijer Seelen Architecten, 1999. Bron: Gemeentearchief Oirschot.

Uitsnede van de aangepaste ontwerptekening met de noordoostgevel aan de Dirk van Ameijdenstraat door Lanfermeijer Seelen Architecten, 2001. Bron: Gemeentearchief Oirschot.

Uitsnede van de ontwerptekening met de zuidwestgevel aan de Torenstraat door Lanfermeijer Seelen Architecten, 1999. Bron: Gemeentearchief Oirschot.

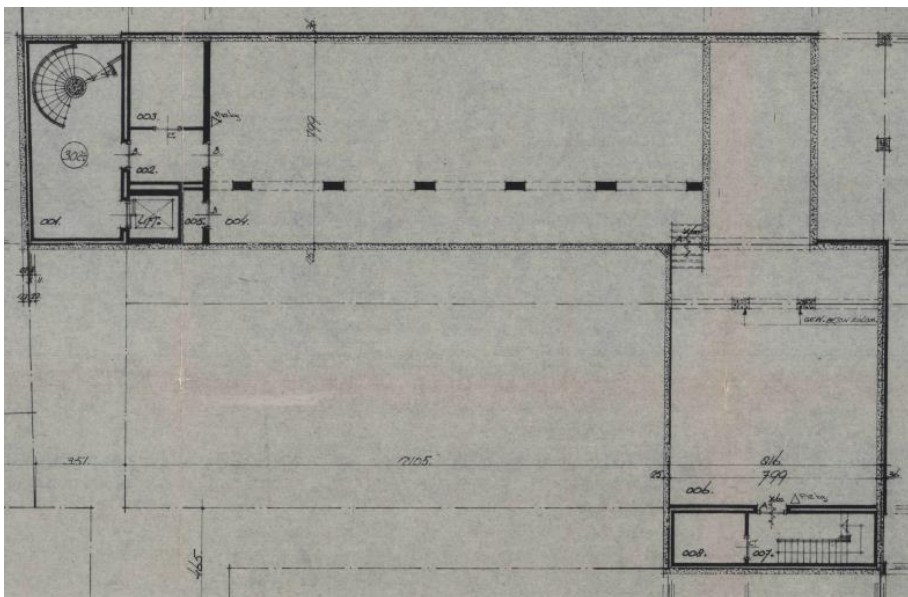
Uitsnede van de aangepaste ontwerptekening met de zuidwestgevel aan de Torenstraat door Lanfermeijer Seelen Architecten, 2001. Bron: Gemeentearchief Oirschot.

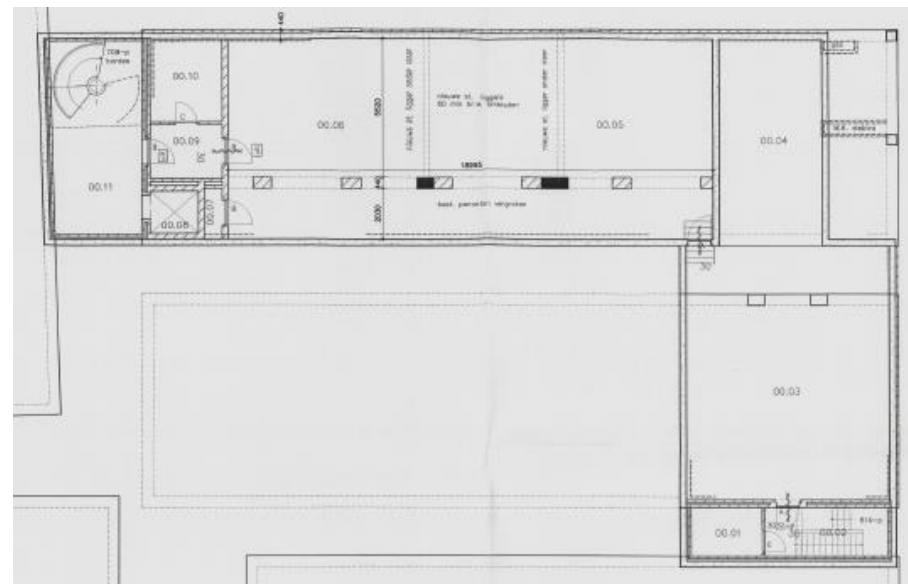
Uitsnede van de ontwerptekening met de noordwestgevel aan de Kerkstraat door Lanfermeijer Seelen Architecten, 1999. Bron: Gemeentearchief Oirschot.

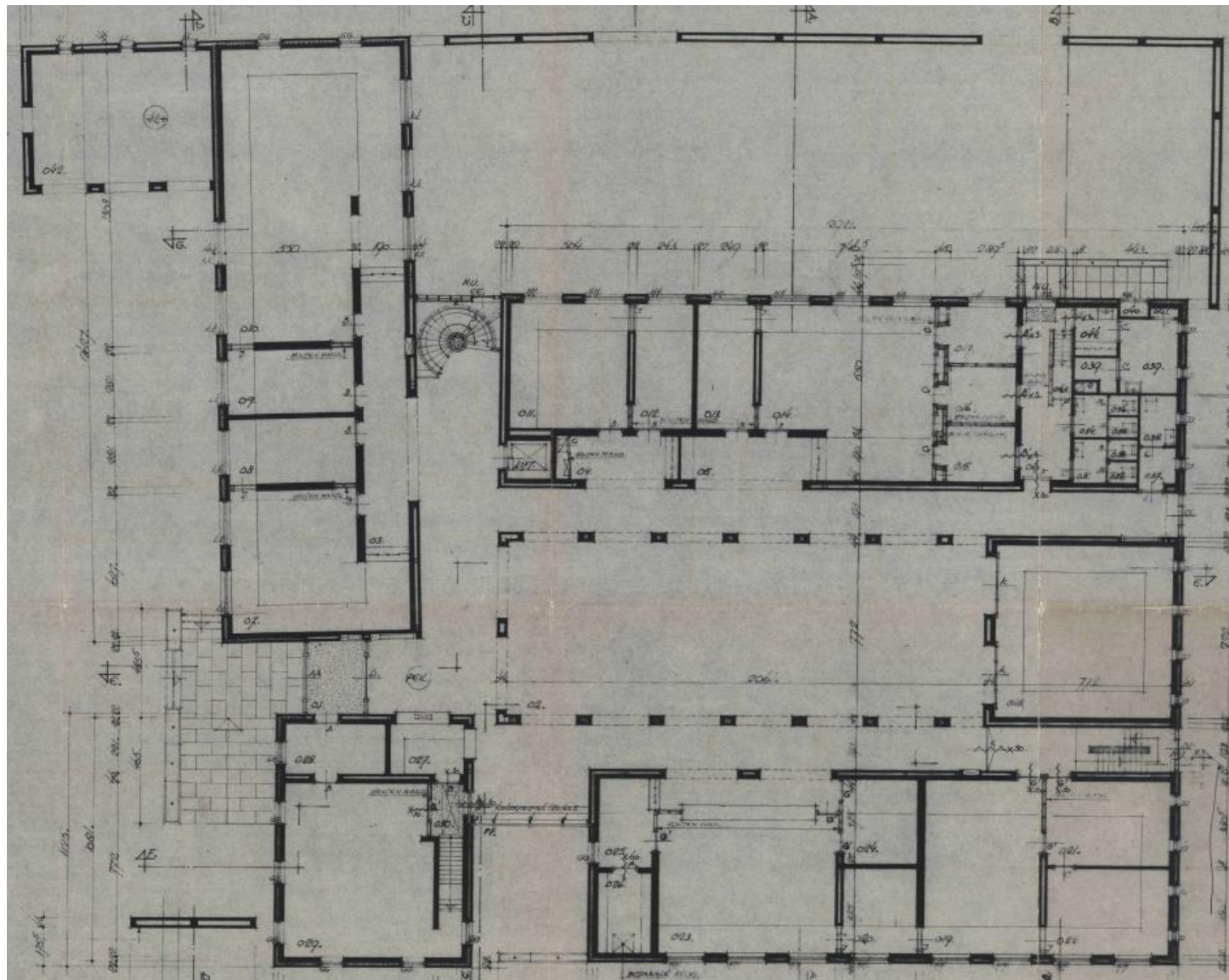
Uitsnede van de aangepaste ontwerptekening met de noordwestgevel aan de Kerkstraat door Lanfermeijer Seelen Architecten, 2001. Bron: Gemeentearchief Oirschot.

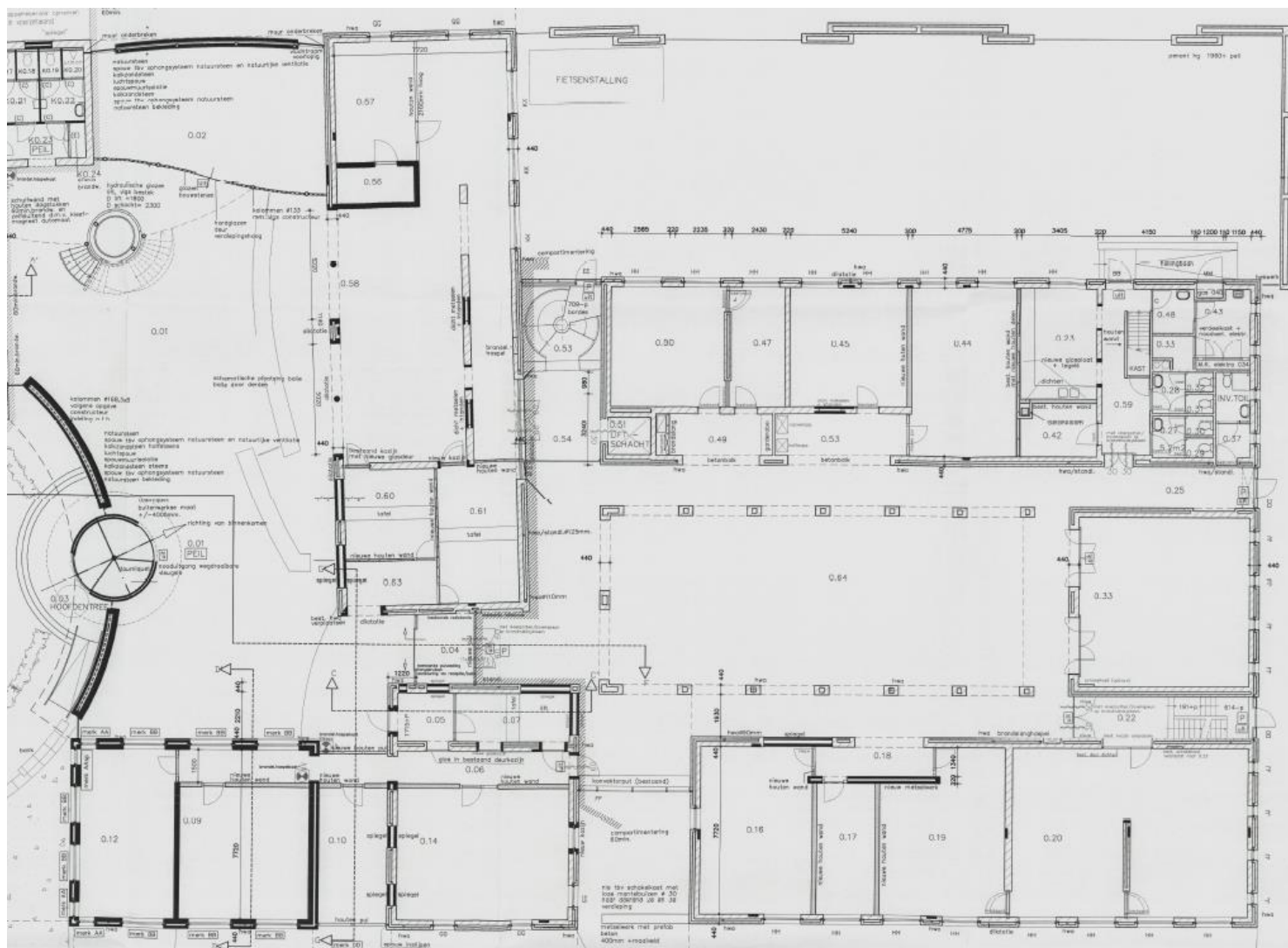
Oorspronkelijke plattegrond van het souterrain, 1979. Bron: Gemeentearchief Oirschot.

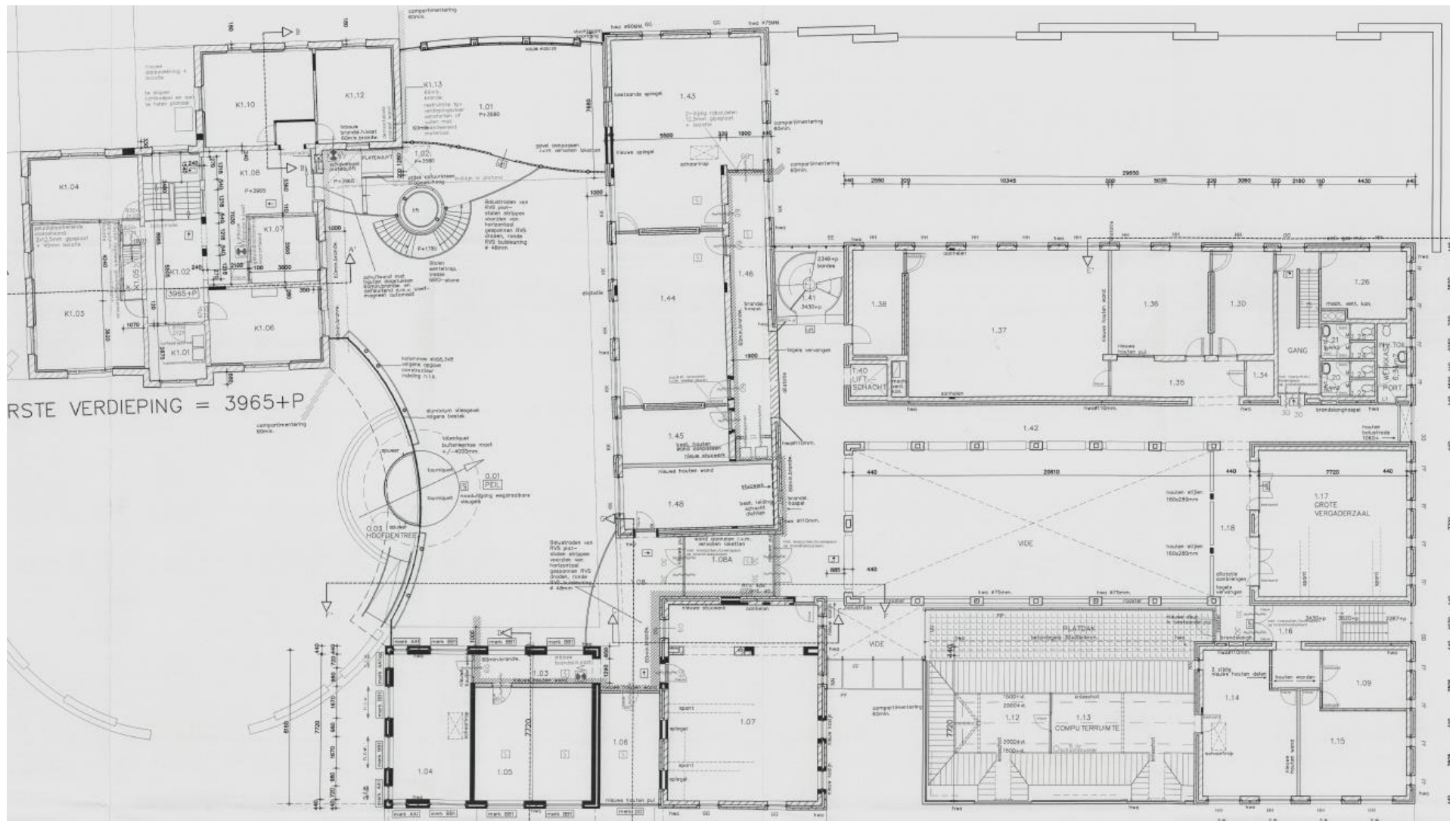
Nieuwe plattegrond van het souterrain, 2001. Bron: Gemeentearchief Oirschot.

Plattegrond van de begane grond uit 1979. Bron: Gemeentearchief Oirschot.

*De nieuwe plattegrond van de begane grond uit 2001. De vette zwarte lijnen duiden op nieuwe toevoegingen.
Bron: Gemeentearchief Oirschot.*

Hoofdvorm en indeling

In de beschrijving wordt gebruik gemaakt van de termen voor, links, achter en rechts bekeken vanaf de voorgevel. Met de voorgevel wordt in dit rapport de gevel aan de Torenstraat bedoeld waar zich de huidige hoofdingang bevindt. Alle onderdelen dateren uit de bouwtijd, tenzij anders vermeld. Het gemeentehuis in Oirschot bestaat uit één groot bouwvolume dat visueel is opgeknipt in afzonderlijke bouwdelen van één of twee lagen en eventueel een zolder onder zadeldak met wolfseinden. Deze bouwdelen zijn rondom de centrale hal gesitueerd. De uitbreiding bestaat zoals reeds vermeld uit één bouwvolume aan de Deken Frankenstraat, uitgevoerd in de stijl van het oorspronkelijke ontwerp uit 1979, en een onregelmatig volume dat het gemeentehuis met het voormalige kantongerecht verbindt. Aan de achterzijde bevindt zich een ommuurde buitenruimte met personeelsingang en fietsenstalling. De gevels bestaan uit metselwerk in machinale handvormsteen met betonnen speklagen ter hoogte van de onder- en bovendorpels van de vensters. Het metselwerk is gemetseld in vrij verband en vol en zat gevoegd. Al het metselwerk met spekbanden is voorzien van egaal schilderwerk in een lichte zandsteenkleur. De visueel afzonderlijke bouwvolumes zijn onder zadeldak gebracht met wolfseinden en gedekt met gesmoorde opnieuw verbeterde holle pannen. De volumes visueel afzonderlijke volumes zijn met elkaar verbonden door middel van een tussenlid onder plat dak, die zijn bekleed met meranti rabatdelen. De vensters liggen diep in de gevel en zijn uitgevoerd als antracietkleurige aluminium kozijnen en ramen. Door de diepe neggen zijn de vensters aan de onderzijde voorzien van koperen spuwvers. In de nieuwe uitbreiding en een gedeelte van het oorspronkelijke bouwvolume daarachter bevinden zich de publiekshal, publieke balies, receptie en commissiekamers. Centraal in het gemeentehuis is de raadzaal waar de kantooruimtes zich omheen bevinden op de begane grond en

eerste verdieping. De eerste verdieping vouwt zich langs drie zijden om de centrale hal heen door middel van een galerij. De kantoren van het college van burgemeester en wethouders bevindt zich sinds kort in het voormalige kantongerecht.

Vooraanzicht van het gemeentehuis met de voorgevel uit 2001 en het voormalige kantongerecht (links). De foto is genomen vanaf de kruising Torenstraat-Deken Frankenstraat.

Exterieur

Voorgevel (zuidwest)

De huidige voorgevel betreft de uitbreiding van het gemeentehuis uit 2001 en wordt aan de linkerzijde begrenst door het kantongerecht.

De licht gebogen gevel van de nieuwe publiekshal is opgebouwd uit een horizontale geleding van twee lagen. De onderste laag bestaat uit een hoge plint van verticale, granieten delen. De laag daarboven bestaat geheel uit glas, samengesteld uit smalle, staande ramen in aluminium kozijnen. Centraal in dit geveldeel bevindt zich de hoofdtoegang met een tourniquetdeur in een stalen portaal, dat bestaat uit twee in elkaar grijpende

cilindrische vormen. De gevel wordt afgesloten met een ruim overstek door een aluminium daklijst. De ingang is toegankelijk door middel van een concentrische trap van drie treden met metalen leuning in het midden. Aan de linker- en rechterzijde bevindt zich aan beide zijden een hellingbaan langs de gevel. Rechts van dit geveldeel bevindt zich het volume in stijl van de Bossche School.

De voorgevel van dit bouwdeel betreft een tuitgevel van twee verdiepingen en een kap. De gevel is onderverdeeld in vier traveeën.

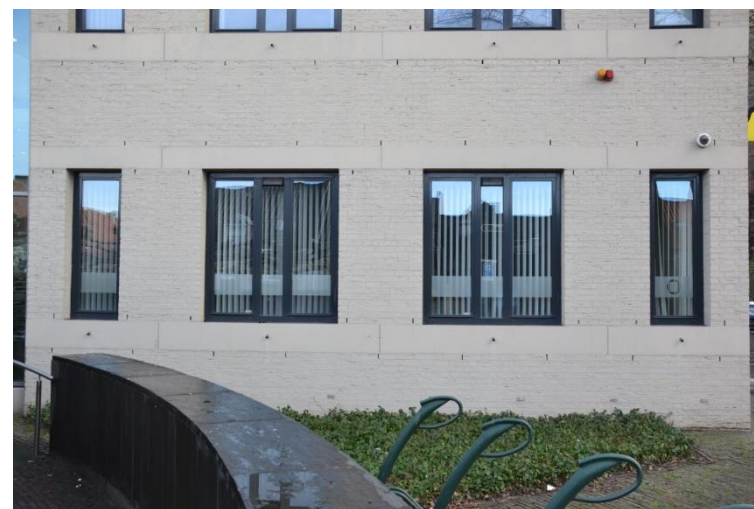
Op de begane grond bevinden zich van links naar rechts een smal enkelruits venster, twee brede driedelige vensters en nogmaals een smal enkelruits venster. Deze verdeling herhaalt zich op de eerste verdieping. De tuit van de gevel bevat een smal staand venster. Aan weerszijden van de geveltuit is de kap recht beëindigd en met meranti rabatdelen bekleed.

De voorgevel gezien vanaf de Torenstraat.

De voorgevel van het rechterdeel van de voorgevel in stijl van het oorspronkelijke gemeentehuis.

Detail van de gevelindeling op de begane grond van de voorgevel.

Detail van de eerste verdieping en de tuit met aan weerszijden de met meranti bekleding van de kap.

Linkerzijgevel (noordwest)

De linkerzijgevel bevindt zich aan de zijde van de Kerkstraat. De gevel is opgebouwd uit verschillende onderdelen.

Uiterst links op de hoek van de Kerkstraat en de Dirk van Ameijdenstraat bevindt zich een eenlaags volume onder zadeldak. Dit volume komt op de ontwerptekeningen uit 2001 niet voor en is derhalve daarna gerealiseerd. In dit volume bevindt zich de bedrijfskantine. De gevel van dit volume sluit aan op de tuinmuur die het achterterrein begrenst. Een metalen hekwerk biedt toegang tot het achterterrein met fietsenstalling. Evenwijdig aan het voornoemde volume en de tuinmuur ligt aan de andere zijde van de binnenplaats een langgerekt volume van het oorspronkelijke Bossche School ontwerp van twee bouwlagen en een kap. De tuinmuur sluit aan de rechterzijde aan op opnieuw een hekwerk dat vervolgens aansluit op een bouwdeel van het oorspronkelijke Bossche School ontwerp, bestaand uit twee bouwlagen en een kap. Tussen dit bouwdeel en het kantongerecht bevindt zich de verbindende gevel uit 2001 waarachter zich de commissiekamers bevinden.

De gevel van de bedrijfskantine aan de Kerkstraat bevat drie aluminium tweeruits vensters onder betonnen latei en met zware betonnen onderdorpel. De gevel wordt beëindigd door een betonnen latei.

Het gemeentehuis gezien vanaf de hoek Kerkstraat-Dirk van Ameijdenstraat.

Het linker deel van de tuinmuur bestaat uit twee delen. Enerzijds een deel dat ten opzichte van de kantine verder vooruitgeschoven ligt en deels voor de kantine langs gaat, anderzijds een kort en hoger muurdeel dat in lijn ligt met de kantine en dus achter het eerste muurdeel ligt. Hieraan grenst het hek met de toegangspoort. Beide muurdelen worden afgesloten door een zware betonnen latei. Het hek betreft een eenvoudig metalen spijlenhekwerk. Het rechter muurdeel kent dezelfde, maar gespiegelde opzet als het linker muurdeel. Het hek tussen dit muurdeel en het bouwvolume rechts is eveneens een eenvoudig metalen spijlenhekwerk.

De linkerzijgevel t.h.v. de bedrijfskantine. Rechts het begin van de tuinmuur.

Het linkerdeel van de tuinmuur richting de Dirk van Ameijdenstraat gezien.

De tuinmuur richting de Kerkstraat gezien.

Het rechterdeel van de tuinmuur.

Het volume rechts van de tuinmuur met hek bestaat uit twee bouwlagen en een kap(verdieping). De tuitgevel bevat op de begane grond en op de eerste verdieping twee aluminium tweeruits vensters tussen betonnen speklagen. De tuit van de gevel bevat een smal staand enkelruits venster. Aan weerszijden van de tuit heeft het zadeldak een rechte beëindiging die met meranti rabatdelen is bekleed.

Links en rechts: de gevel in Bossche School architectuur als onderdeel van het oorspronkelijke gemeentehuis.

Detail van voornoemde gevel.

Rechts van voornoemde gevel bevindt zich de gevel uit 2001, die het oude gemeentehuis met het kantongerecht verbindt. De licht gekromde gevel bestaat uit een centraal gevelvlak dat met verticale granieten delen is bekleed en aan de zijkanten en bovenzijde door glas wordt omgeven. In het centrale geveldeel een reeks van drie liggende vierruits vensters, gescheiden door aluminium penanten of consoles. De gevel heeft een aluminium daklijst met fors overstek. Alle kozijnen en roedeverdelingen zijn uitgevoerd in grijs aluminium.

Van rechts naar links: kantongerecht; gevel uit 2001; gevel uit 1979.

Detail van de gevel uit 2001.

Verder bevinden zich aan de linkerzijde nog de verschillende gevels die grenzen aan het binnenterrein. Deze gevels zullen hieronder worden beschreven, beginnend bij de bedrijfskantine en vervolgens met de klok mee.

De kopgevel van de eenlaagse bedrijfskantine bestaat aan de zijde van de binnenplaats uit glazen puien tussen gemetselde penanten. Uiterst links een tweedelige, stalen pui onder antracietkleurige lijst en plat dak, vervolgens tussen de twee penanten een grote vierledige stalen pui met glas, eenzelfde lijst en daarboven de geveltop ter hoogte van het zadeldak, bestaand uit glas met een verdeling in vijf ruiten.

De kopgevel van de bedrijfskantine aan de zijde van het achterterrein.

De lange gevel van de kantine heeft één gevelopening met stalen pui over hele gevelhoogte met een enkel raam onder antracietkleurige lijst. Vervolgens de personeelsingang, die bestaat uit een brede pui met centraal de deur, aan weerszijden voorzien van grote staande ramen. De pui bevindt zich onder een daklijst met overstek. Alle voornoemde onderdelen zijn na 2001 gerealiseerd.

Zijgevel van de bedrijfskantine en de personeelsingang.

De personeelsingang bevindt zich tussen de later gebouwde kantine en het langgerekte tweelaagse bouwvolume van het oorspronkelijke gemeentehuis aan de noordwestzijde van de centrale raadzaal. Dit bouwdeel heeft aan de noordwestzijde een lange aaneengesloten gevel met rechte beëindiging. Op de begane grond is de gevel uiterst links aan het zicht onttrokken door de belendende personeelsingang. Op de begane grond is de gevel verdeeld in acht traveeën met elk een drieruits, stalen venster. De verdieping telt tien traveeën, omdat de gevel op deze hoogte boven de personeelsingang doorloopt. Vanaf de derde travee is de gevelindeling identiek aan de begane grond. Uiterst links bevindt zich eenzelfde drieruits venster en in de tweede travee op korte afstand van de derde eveneens een soortgelijk venster. De vensters bevinden zich tussen betonnen speklagen. De gevel wordt beëindigd met een betonnen deklijst. Op de dakrand bevinden zich drie trapeziumvormige dakkapellen, gelijk aan die aan de zijde van de Deken Frankenstraat. Rechts van de rechter dakkapel een later aangebracht ventilatierooster. Door de nok van het zadeldak steekt een gemetselde schoorsteen.

De rechterzijgevel van het oorspronkelijke gemeentehuis aan de noordwestzijde.

De rechterzijgevel van het oorspronkelijke gemeentehuis aan de noordwestzijde.

Deel van de rechterzijgevel van het oorspronkelijke gemeentehuis.

De schoorsteen op de nok van het zadeldak.

De uiterst rechtse zijde van de rechterzijgevel met het tussenlid.

Rechts van de gemetselde gevel bevindt zich een tussenlid, bekleed met meranti rabatdelen en met daarboven een geknikte pui met vierruits raam en vierruits daklicht. Daarboven nog een met meranti rabatdelen bekleed en terugliggend geveldeel. Het tussenlid verbindt dit deel van het gemeentehuis met het volume haaks daarop. De gevel van laatstgenoemd volume aan de zijde van het achterterrein bestaat uit twee bouwlagen met elk drie traveeën. Ter hoogte van elke verdieping bevinden zich drie gelijke drieruits vensters tussen betonnen speklagen. De gevel heeft een rechte beëindiging met betonnen deklijst. Op de hoek van de Kerkstraat een trapeziumvormige dakkapel, identiek aan de overige dakkapellen.

De gevel aan de zijde van het achterterrein, haaks op de noordwest-gevel.

Achtergevel (noordoost)

De achtergevel betreft de gevel aan de Dirk van Ameijdenstraat. De gevel bestaat van links naar rechts uit drie gelijke tuitgevels, allen onderdeel van het oorspronkelijk ontwerp uit 1979 en uiterst rechts de gevel van de bedrijfskantine van na 2001. De tuitgevels zijn onderling verbonden door een tussenlid onder plat dak. De tuitgevels bestaan uit twee bouwlagen en een kap(verdieping). Elk tussenlid heeft een met meranti rabatdelen beklede gevel met daarop een geknikt daklicht en vervolgens een plat dak. De meranti geveldelen bevatten elk op de begane grond tevens een op dezelfde wijze afgewerkte deur.

De gevel aan de Dirk van Ameijdenstraat richting de Deken Frankenstraat gezien.

De tuitgevels zijn op de begane grond en eerste verdieping verdeeld in vier traveeën met elk een smal, staand enkelruits venster tussen de kenmerkende betonnen speklagen. De tuit bevat eveneens een smal en staand enkelruits venster en de recht eindigende kap met meranti bekleding aan weerszijden van de tuit. De gevel van de bedrijfskantine ligt ten opzichte van de rest van de gevel ongeveer een meter naar voren. In de korte kopgevel die daardoor ontstaat bevindt zich een metalen poort onder een antracietkleurig overstek. De lange gevel van het volume bevat twee terugliggende gevelopeningen met een lage plint en stalen antracietkleurige puien met elk een venster met asymmetrische verticale verdeling in twee ruiten. Het zadeldak is aan deze zijde opengewerkt met een stalen pui met meervormige roedenverdeling.

Een van de drie tuitgevels met links een van de tussenleden. Rechts de korte zijde van de kantine zichtbaar met stalen hek.

De gevel aan de Dirk van Ameijdenstraat met een duidelijk onderscheid tussen de Bossche School architectuur en de latere eenlaagse aanbouw.

Detail van een tussenlid.

Rechterzijgevel (zuidoost)

De rechterzijgevel betreft de gevel aan de Deken Frankenstraat. De gehele gevel is uitgevoerd in stijl van de Bossche School architectuur en dateert met uitzondering van het linker volume geheel uit de bouwtijd.

De rechterzijgevel vanaf de hoek Deken Frankenstraat-Dirk van Ameijdenstraat gezien.

Het meest linkse geveldeel heeft een rechte gevelbeëindiging en bestaat uit twee bouwlagen. Elke bouwlaag heeft een verdeling in vier traveeën met uiterst links een smal, staand enkelruits venster gevolgd door drie brede vensters met verdeling in drie ruiten met een smalle middenruit en bredere zijruiten. De vensters bevinden zich tussen betonnen speklagen.

De rechterzijgevel van de uitbreiding uit 2001.

Het tussenlid rechts van voornoemd geveldeel is eveneens onderdeel van de uitbreiding in 2001. Het tussenlid is bekleed met meranti rabatdelen. Boven een borstwering op de begane grond een venster over de volledige breedte met een verdeling in drie ruiten. Op verdiepingshoogte een borstwering met een geknikt daklicht met drie vensters in het geveldeel en een glazen lessenaarsdak met zes ruiten. Het daklicht wordt bekroond door een terugliggend gevelvlak van meranti rabatdelen.

Centraal op de foto het tussenlid met meranti bekleding en de geknikte pui.

Detail van de geknikte pui in het tussenlid.

Het volgende geveldeel betreft een tuitgevel van twee bouwlagen en een kap(verdieping). Op de begane grond en de eerste verdieping bevat de gevel twee tweeruits vensters. In de

tuit bevindt zich een smal enkelruits venster. Aan weerszijden van de tuit de met meranti rabatdelen beklede beëindiging van de kap. Verder wordt de gevel gekenmerkt door de betonnen speklagen en deklijsten.

Het tweede geveldeel, daterend uit de bouwtijd.

Rechts van voornoemd geveldeel wordt de rechterzijgevel onderbroken door een kleine binnenplaats achter een stenen tuinmuur. De muur heeft dezelfde hoogte als de eerste horizontale geleding van de belendende gevels. Op de binnenplaats bevindt zich een natuurstenen fontein en een oude hardstenen grafzerk die tegen de gevel is bevestigd.

De muur ter afscheiding van de binnenplaats.

De fonteind op de binnenplaats.

De hardstenen grafzerk (?) tegen de rechtergevel aan de binnenplaats.

De binnenplaats wordt aan drie zijden omsloten door de gevels van het gemeentehuis. Aan de linkerzijde betreft het de gemetselde gevel van het bouwdeel links van de binnenplaats. De gevel bevat op de begane grond en op de eerste verdieping twee tweeruits vensters. De betonnen speklagen lopen in afwijking van de overige gevels niet over hele breedte door. Uiterst rechts bevindt zich op de eerste verdieping nog een klein venster.

De linker gevel aan de binnenplaats t.h.v. de begane grond.

De eerste verdieping van de linker gevel aan de binnenplaats.

Vanaf de Deken Frankenstraat bezien, wordt de achterzijde van de binnenplaats begrensd door een glazen pui met glazen lessenaarsdak. De pui heeft een verdeling in vier ramen, het dak

in acht ramen. Voor beiden geldt dat de twee ramen in het midden breder zijn dan de ramen aan de linker- en rechterzijde. Achter de pui is deels de gevel van de centrale hal zichtbaar. De centrale hal bevindt zich onder zadeldak met de nok evenwijdig aan de Deken Frankenstraat en met wolfseind aan de Dirk van Ameijdenstraat. Aan de zijde van de Deken Frankenstraat heeft het dak drie grote dakkapellen onder zadeldak met wolfseind en met topgevels geheel van glas. De gevel aan de rechterzijde van de binnenplaats telt één bouwlaag en bevat links in de gevel een tweeruits venster. Onder en boven het venster bevinden zich een betonnen latei, die echter niet als spekbanden over de gehele breedte doorlopen. Rechts van het venster de hardstenen grafzerk.

De glazen pui en rechtergevel aan de binnenplaats.

Voorbij de binnenplaats bevindt zich een eenlaags volume onder zadeldak met wolfseind en met de nok evenwijdig aan de Deken Frankenstraat. Dit geveldeel bevat vier vensters met elk een verdeling in drie staande ruiten met smal raam in het midden en een breder raam aan weerszijden. Op de deklijst bevinden zich twee trapeziumvormige dakkapellen, onder zadeldak met wolfseind, met staand draairaam in het middel en vaste

zijruiten. De linker dakkapel dateert uit de bouwtijd. De rechter dakkapel is in 2001 toegevoegd.

Het eenlaags volume aan de Deken Frankenstraat.

Detail van de rechter dakkapel.

Uiterst rechts een rechte gevel van twee bouwlagen onder zadeldak met de nok evenwijdig aan de Deken Frankenstraat. Elke bouwlaag is verdeeld in vier traveeën met in elke travee een venster met verdeling in drie ruiten met centraal een smal staand raam en twee bredere zijramen. Boven de derde travee bevindt zich op de daklijst een trapeziumvormige dakkapel, gelijk aan de dakkapellen boven het eenlaags volume.

Het meest rechtse geveldeel aan de Deken Frankenstraat.

Interieur

Vanwege het grote aantal binnenruimtes wordt het exterieur, voor de overzichtelijkheid, beschreven aan de hand van de nummering zoals die wordt aangegeven op de plattegronden van de nieuwe toestand uit 2001.

Souterrain

Ruimte 00.01

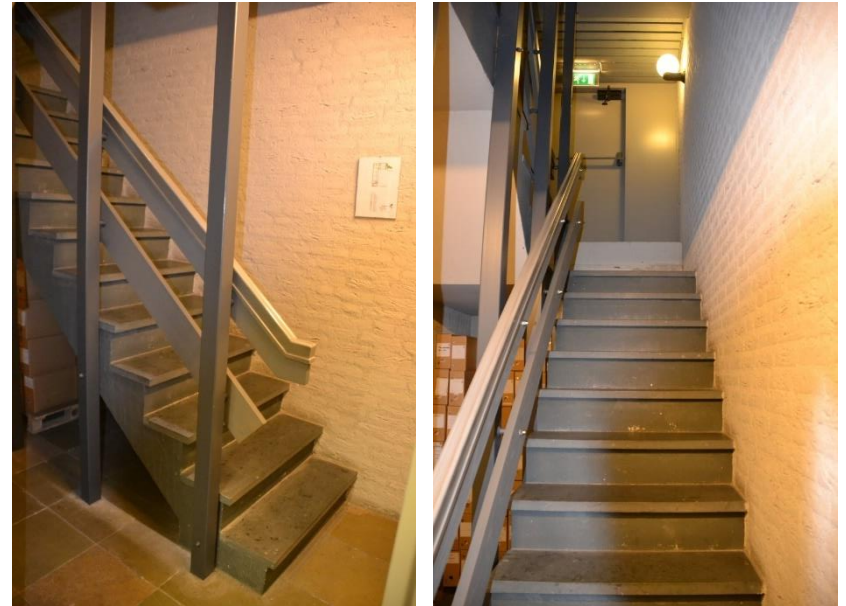
Het betreft een opbergkast met houten schappen. Toegang middels een houten deur in houten kozijn, wanden van geschilderd metselwerk dat vol en zat is gevoegd. Betonnen vloer en dorpel.

Ruimte 00.01.

Ruimte 00.02

Het betreft het portaal in het souterrain tot het depot van het archief. De wanden bestaan uit geschilderd schoon metselwerk, vol en zat gevoegd. De vloerafwerking bestaat uit granieten tegels. De ruimte staat met een betonnen bordestrap met houten leuning in verbinding met de begane grond.

Ruimte 00.02: de houten bordestrap naar de begane grond.

Ruimte 00.02: de ruimte naast de trap met granieten tegelvloer.

Ruimte 00.03 en 00.04

Ruimte 00.03 betreft het archief. De ruimte is gevuld met archiefkasten en heeft een betonnen vloer en gestuukte wanden. Alleen de scheidingsmuur tussen 00.02 en 00.03 bestaat uit geschilderd metselwerk. De deur tussen beide ruimten bevindt zich onder anderhalfsteens strek. Aan het eind bevindt zich een smalle ruimte achter twee betonnen kolommen, die eveneens voor het archief wordt gebruikt. Daarachter in open verbinding met 00.03 bevindt zich ruimte 00.04 die eveneens voor archiefopslag wordt gebruikt. Links van 00.04 biedt een betonnen trap van drie hardstenen treden toegang tot ruimte 00.05. De deur tussen deze ruimten is een zware, metalen deur met hardstenen dorpel.

Ruimte 00.03.

De muur met deur tussen 00.02 en 00.03 vanuit 00.03 gezien.

Deel van 00.03 achter de kolommen en links ruimte 00.04.

Links bevindt zich 00.03 en rechts 00.04. Achterin de trap met toegang tot 00.05.

Ruimte 00.03 vanuit 00.04 gezien.

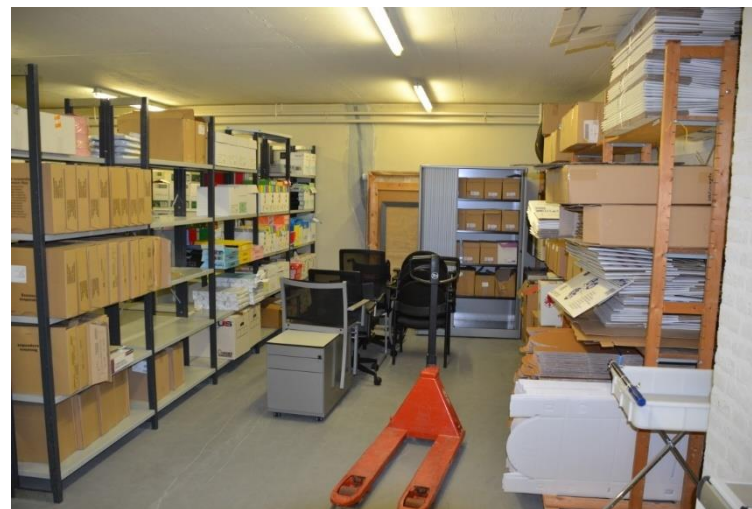
De trap van 00.03 naar 00.05.

Ruimte 00.05/00.06/00.07

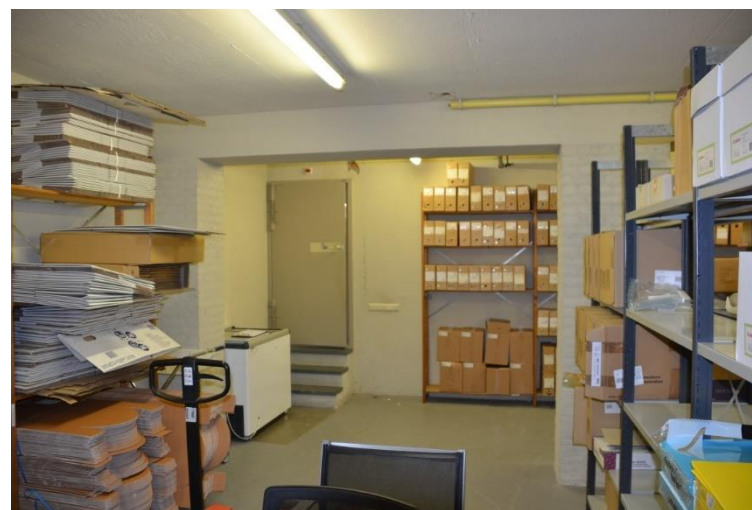
Ruimte 00.05/00.06 betreft het magazijn. De betonnen kolommen zijn in 2001 verzwaard en zijn er twee stalen liggers toegevoegd aan de draagconstructie. De ruimte heeft een betonnen vloer en merendeels gestuukte wanden. De kolommen zijn opgetrokken uit baksteen, geschilderd en vol en zat gevoegd. Het laatste geldt ook voor de scheidingsmuur tussen deze ruimte en de ruimten 00.07 en 00.09.

Ruimte 00.05.

Ruimte 00.05.

Ruimte 00.05 richting 00.03 gezien.

Vanuit 00.05/00.06 bieden houten deuren in houten kozijnen onder anderhalfsteens strek toegang tot de ruimtes 00.07 en 00.09.

Links de deur naar 00.07 en rechts de deur naar 00.09.

Ruimte 00.07 betreft een kleine bergruimte met wanden in geschilderd metselwerk, vol en zat gevoegd, met een betonnen vloer. Achter ruimte 00.07 ligt ruimte 00.08. Deze ruimte is toegankelijk vanuit 00.11.

Links ruimte 00.07. Rechts toegang naar ruimte 00.09.

Ruimte 00.09

Deze ruimte wordt op de oorspronkelijke plattegrond uit 1979 aangeduid als 'luchtsluis'. De ruimte heeft een betonnen vloer, wanden in geschilderd metselwerk, vol en zat gevoegd. Vanuit deze ruimte bieden houten deuren in houten kozijnen onder anderhalfsteens strek toegang tot respectievelijk 00.10 en 00.11.

Ruimte 00.09. Midden de deur naar 00.11. Rechts de deur naar 00.10.

Ruimte 00.10²

Ruimte 00.10 betreft een opslagruimte (in 1979 aangeduid als 'werkkast') en heeft een betonnen vloer en wanden van geschilderd metselwerk, vol en zat gevoegd. De houten deur bevindt zich onder anderhalfsteens strek.

Ruimte 00.11

Deze ruimte betreft de hal van het souterrain. Vanuit deze ruimte leidt een betonnen wenteltrap met hardstenen dekplaten naar de begane grond. De trap is voorzien van een houten balustrade met koperen leuning. De ruimte heeft een vloer van granieten tegels en gemetselde en geschilderde wanden, vol en zat gevoegd. Vanuit deze ruimte is tevens de lift (ruimte 00.08) bereikbaar.

² Het fotobestand van deze ruimte is bij het overzetten naar de harde schijf helaas beschadigd geraakt.

De hal 00.10 met de wenteltrap naar de begane grond.

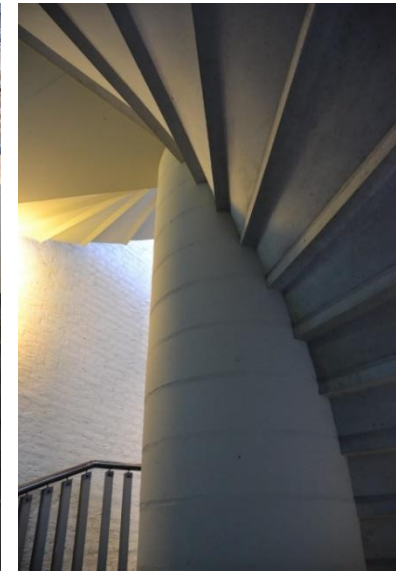
De hal 00.10 naar de andere kant gezien. In de rechtse deuropening bevindt zich de lift (00.08).

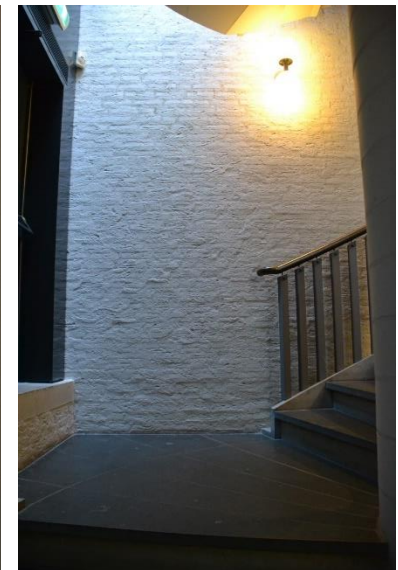
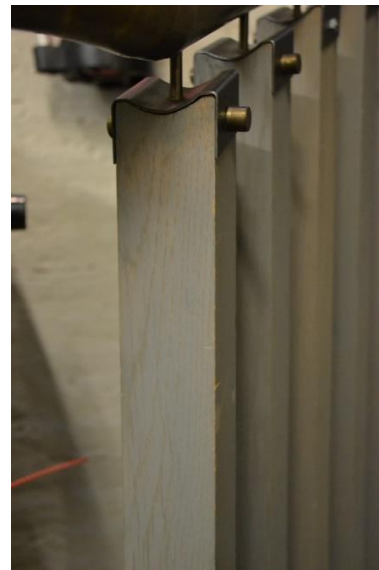
Detail van de granieten vloer.

Detail van de balustrade en trapleuning.

Links en rechts: details van de wenteltrap.

Links: detail trapbaluster. Rechts: bordes op driekwart van de trap.

Begane grond

Vanwege het grote aantal kantoorruimtes op de begane grond en het feit dat een zeer groot aantal daarvan dezelfde interieurafwerking heeft, worden eerst de gemeenschappelijke afwerkingen benoemd en slechts daar waar deze afwijken of waar wijzigingen zijn aangebracht, wordt de ruimte afzonderlijk beschreven. Ook de centrale hal, die dienst doet als raadzaal, wordt afzonderlijk beschreven. Alle ruimtes worden echter wel in beeld getoond.

De interieurafwerkingen van de (kantoor)ruimtes op de begane grond bestaan hoofdzakelijk uit vloeren met grijs tapijt, zeer licht grijs geschilderde gemetselde muren met vol en zat voegwerk of uit grijze houten wanden van rabatdelen. De plafonds zijn allen beschoten met lichtgrijze houten schroten. Alle ruimtes hebben grijs geschilderde, houten kozijnen en deuren met hardstenen dorpels. De publieke of verkeersruimtes hebben vloeren van granieten tegels.

Ruimte 0.01 en 0.03

Ruimte 0.01 betreft de aangebouwde publiekshal uit 2001 en ruimte 0.03 betreft de hoofdingang met tourniquetdeur. De hal is een grote open ruimte en ontworpen als overdekt plein. Het glazen dak is met stalen buizen verbonden aan de gevels en metalen doeken filteren het zonlicht. In de hal bevinden zich de receptie en de publieksbalies. De achterwand van de hal, vanaf de hoofdingang gezien, betreft de oude voorgevel van het oorspronkelijke gemeentehuis. De rechterwand betreft de uitbreiding in stijl van de Bossche School uit 2001. In deze gevel bevinden zich zowel op de begane grond, als op de eerste verdieping een serie van drie drieruits vensters, gelijk aan die in de oude voorgevel, met uiterst rechts een smal, staand venster. Op de begane grond zijn ter hoogte van de publieksbalies doorbraken gemaakt teneinde de balies met de achterliggende kantoorruimte te verbinden. De hal is voorzien van een hardstenen vloer. De achterwand en rechterzijwand bestaan uit geschilderd metselwerk, vol en zat gevoegd, met betonnen speklagen. Rechtsachter in de hoek van de hal bevindt zich nu de ingang tot de rest van het gemeentehuis en bevindt zich op

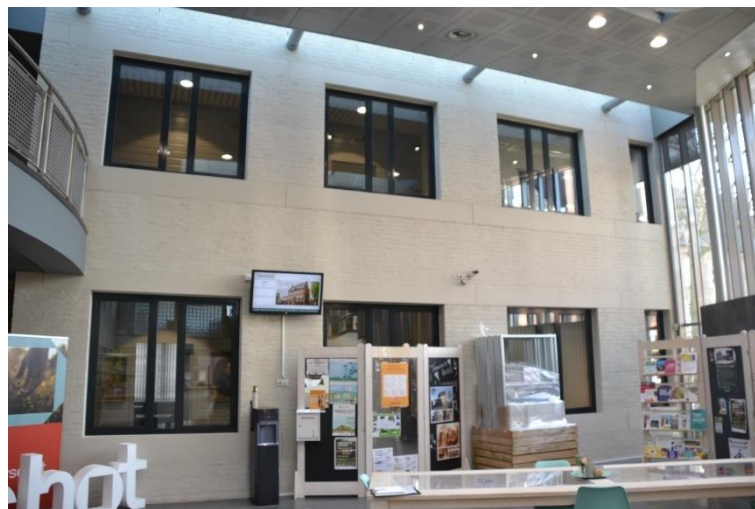
dezelfde locatie als de oorspronkelijke hoofdingang uit 1979. Op de verdieping is in 2001 tevens een galerij aangebracht met stalen balustrade van geperforeerde platen dat het oude gemeentehuis met de nieuwe uitbreiding verbindt. In het intacte deel van de oorspronkelijke voorgevel is de oorspronkelijke architectuur nog herkenbaar. Op de begane grond bevindt zich rechts in de gevel een dichtgemetselde vensteropening. Op de verdieping bevinden zich nog zes stalen drieruits vensters met smalle middenruit en bredere zijruiten, zoals die ook in het huidige exterieur nog aanwezig zijn. Aan de linkerzijde van de hal bevindt zich de doorgang tot het voormalige kantongerecht en een commissiekamer met tevens een stalen wenteltrap naar de commissiekamer op de eerste verdieping.

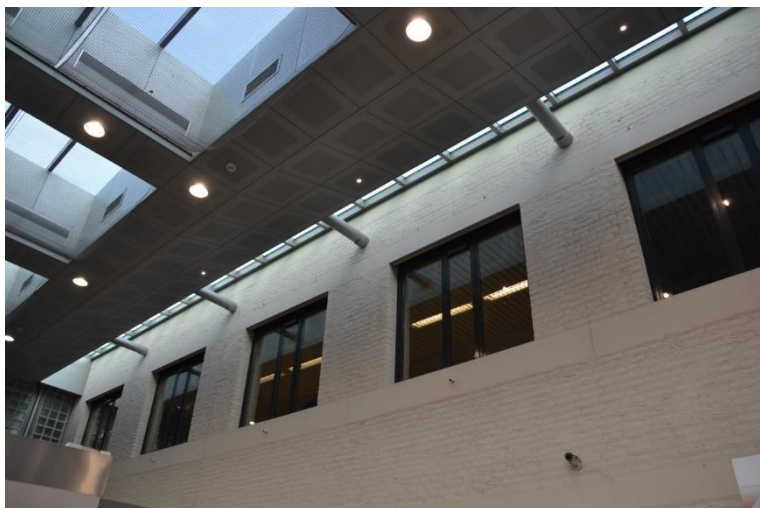
De publiekshal richting commissiekamers gezien.

De publiekshal richting de vm. hoofdingang gezien. Achter de 'Oirschot' poster bevindt zich eveneens een dichtgemetselde vensteropening.

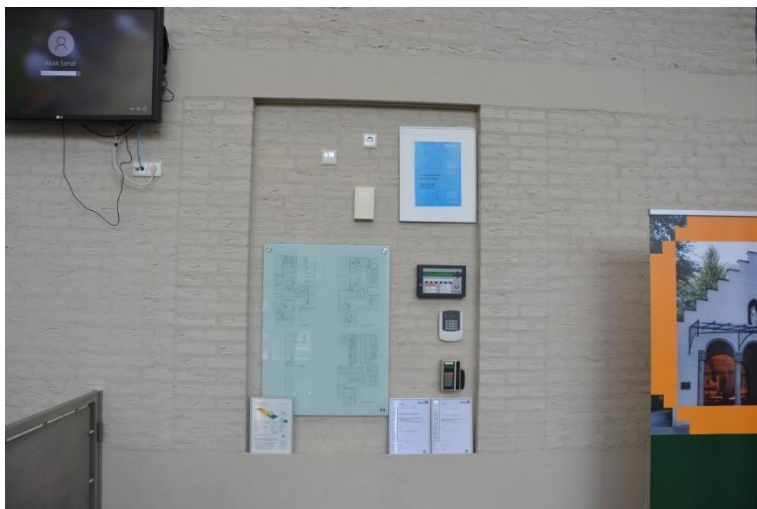
De rechtergevel van de publiekshal in stijl van het oorspronkelijk ontwerp.

Detail vensters in oude voorgevel en verbinding van het nieuwe dak.

Centraal de entree tot de rest van het gemeentehuis. Daarboven het nieuwe balkon.

De dichtgemetselde vensteropening.

Ruimte 0.02

Deze ruimte is de commissiekamer op de begane grond in de nieuwe uitbreiding tussen kantongerecht en gemeentehuis. De ruimte heeft een volledig glazen wand en betegelde, hardstenen vloer.

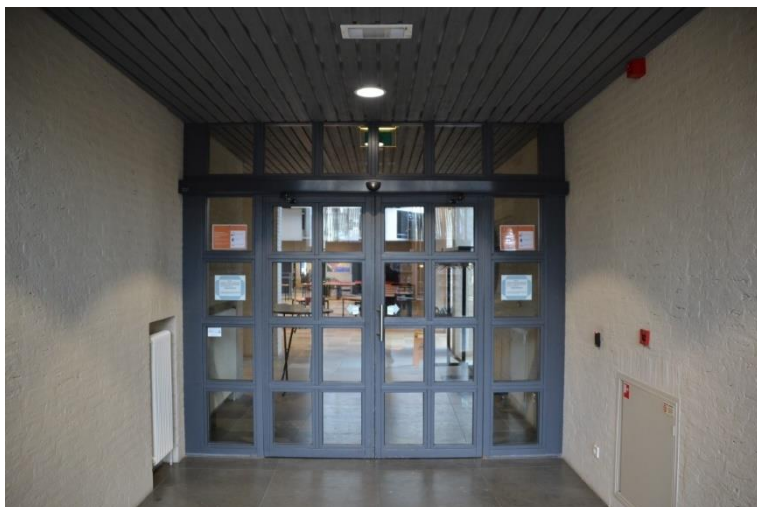
Ruimte 0.04

Ruimte 0.04 betreft de open ruimte die in verbinding staat met de hal en de toegang bevat naar de rest van het gemeentehuis. De ruimte heeft dezelfde afwerking als de hal met hardstenen vloer en gemetselde gevels, vol en zat gevoegd. Het plafond is afgewerkt met grijs geschilderde houten schroten. Een houten pui met dubbele openslaande deuren biedt toegang tot de rest van het gemeentehuis. De deuren hebben een achtruits roede-verdeling, de pui heeft een zesruits bovenlicht en twee vierruits zijlichten. Vanuit 0.04 zijn tevens de ruimtes 0.05 en 0.63 toegankelijk door middel van open, uitgezaagde sparingen in het metselwerk. Op de linkerhoek van de ruimte bevindt zich een hardstenen gedenksteen met de tekst 'Naar buyten steekt dat in my spreekt. Wat nu woont gy d'andren toont'. Rechts bevindt zich ruimte 0.05 met rechts daarvan een houten pui met

roede-verdeling in dertig ruiten, die de oudbouw met de nieuwbouw verbindt. In de gevel tussen 0.04 en 0.05 is een dichtgezette deuropening onder anderhalfsteens strek aanwezig. In de linker-gevel van 0.04 een radiator in een oorspronkelijke radiator nis onder steens strek.

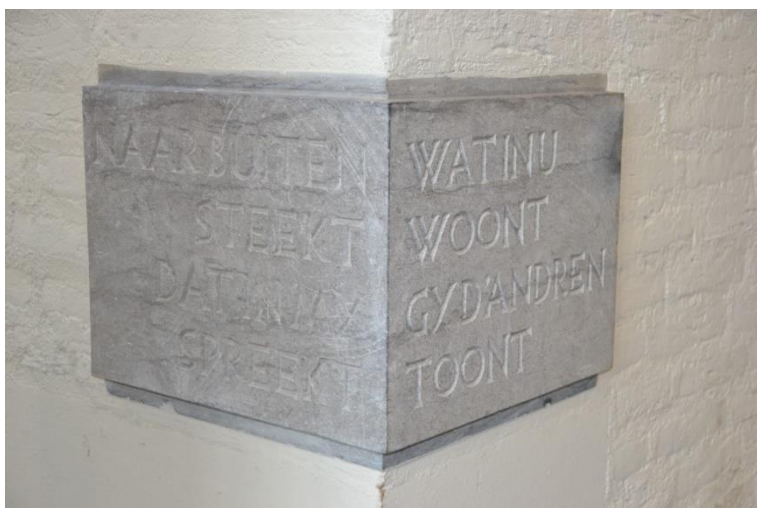
0.04 naar 0.05 gezien met rechts de nieuwe pui tussen oudbouw en nieuwbouw.

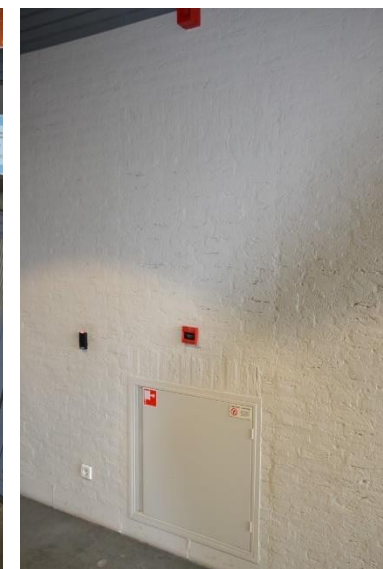
De nieuwe houten pui tussen de hal en de rest van het gemeentehuis.

Ruimte 0.04 met links de doorgang tot ruimte 0.63.

De gedenksteen op de linkerhoek van ruimte 0.03 en 0.04.

Links: radiator in oorspronkelijke radiatornis. Rechts: dichtgezette deuropening.

Ruimte 0.05

De ruimte is toegankelijk middels een uitgezaagde sparing in de gevel met hardstenen dorpel, aangebracht in 2001. De vloer bestaat uit granieten tegels. Het plafond is afgewerkt met grijze houten schroten. Links in de gevel de dichtgemetselde deuropening richting 0.04. Rechts een voormalige deuropening waarin een enkelruits venster is geplaatst. De houten achterwand dateert vermoedelijk uit de bouwtijd, bestaat uit grijze rabatdelen en bevat een houten deur in houten kozijn met hardstenen dorpel. De deur biedt toegang tot ruimte 0.07.

Links: toegang tot 0.05. Rechts: vm. deuropening met glas bezet.

Houten achterwand in 0.05.

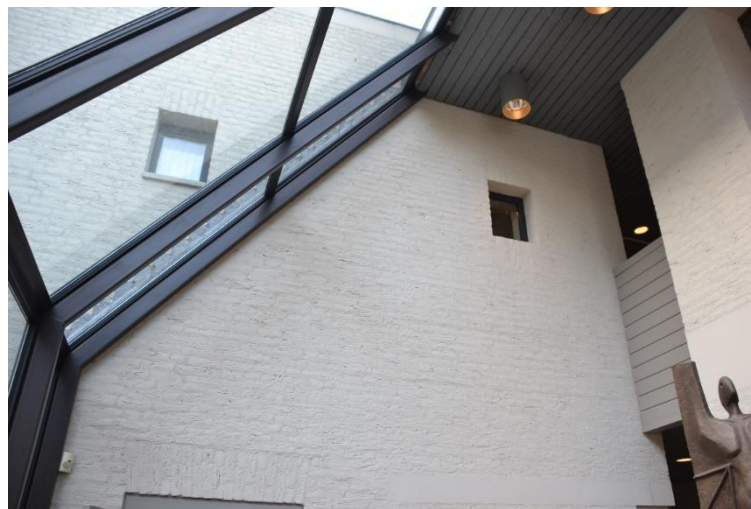
Ruimte 0.06

Het betreft een lange gang door zowel het zuidwestelijke volume van het oude gemeentehuis als de nieuwe vleugel uit 2001.

De gang is bereikbaar via een houten deur in houten kozijn, onder anderhalfsteens strek, in de gevel van het zuidwestelijke volume uit 1979. Boven in dezelfde gevel bevindt zich tevens een klein enkelruits venster tussen anderhalfsteens strekken. Rechts van de deuropening is inboetwerk zichtbaar van een voormalige deuropening, afgaand op de plattegrond uit 1979. Het inboetvlak is echter breder dan de vm. opening en bevindt zich onder betonnen latei. Binnen het inboetwerk is tevens een kleiner metselwerkvlak zichtbaar, eveneens onder betonnen latei, en is waarschijnlijk het restant van de voormalige receptiebalie.

Gevelvlak met deur naar ruimte 0.06 en inboetwerk rechts.

Dezelfde gevel met bovenin het kleine venster.

Hetzelfde gevelvlak vanuit een andere hoek gezien met rechts het restant van de vm. receptie duidelijk herkenbaar.

De gang heeft een vloer van granieten tegels, gelijk aan de vloerafwerking in het oorspronkelijke gemeentehuis. De rechterwand betreft de gemetselde gevel van de nieuwe vleugel. De linker binnenwand betreft een houten wand van grijze rabatdelen. Het plafond is voorzien van lichtgrijze houten schroten. De afzonderlijke bakstenen volumes (van het oude gemeentehuis en de nieuwe vleugel) zijn herkenbaar aan de penanten in de gang, waartussen hardstenen dorpels liggen. De kantoorruimtes zijn toegankelijk via houten deuren in houten kozijnen, met hardstenen dorpels. Aan het eind komt de gang uit op de voormalige burgemeesterskamer (0.12).

Links: 0.06 richting de burgemeesterskamer gezien. Rechts: de gang vanaf 0.12 gezien.

Op de plattegrond van de nieuwe situatie uit 2001 zijn behalve ruimte 0.12 drie andere kantoorruimtes aan de gang gesitueerd, respectievelijk 0.14, 0.09 en 0.10.

In de huidige situatie bestaat ruimte 0.14 echter uit twee ruimtes. Hetzelfde geldt voor ruimte 0.09. Of men is afgeweken van het ontwerp of de splitsing heeft na 2001 plaatsgevonden. De huidige nummering van beide ruimtes in 0.14, respectievelijk 0.64 en 0.64a duidt op een mogelijke latere wijziging.

Ruimte 0.07

Ruimte 0.07 betreft de voormalige receptie van het gemeentehuis uit 1979. De receptie is met de verbouwing dichtgemetseld. De ruimte was tijdens het locatiebezoek niet toegankelijk.

De buitenzijde van 0.07. Tegen de gevel is een ronde herdenkingssteen geplaatst ter gelegenheid van de opening in 1981.

Detail van de herdenkingssteen.

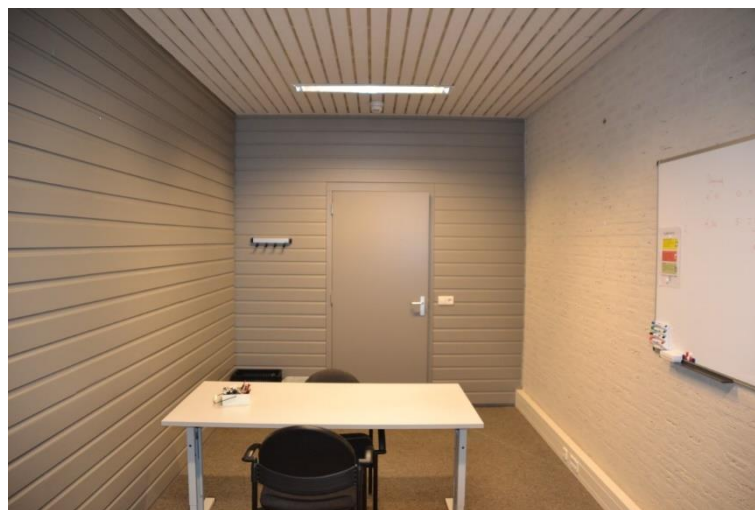
Links: toegang tot 0.07 vanuit 0.06. Rechts: toegang tot 0.07 vanuit 0.05.

Ruimte 0.09

Ook deze ruimte is gesplitst in twee ruimten ten opzichte van de plattegrond uit 2001. Beide ruimtes hebben donkergrijze vloerbedekking, geschilderde gemetselde wanden, met uitzondering van de scheidingswand die bestaat uit grijze houten rabatdelen. De plafonds zijn afgewerkt met lichtgrijze houten schroten.

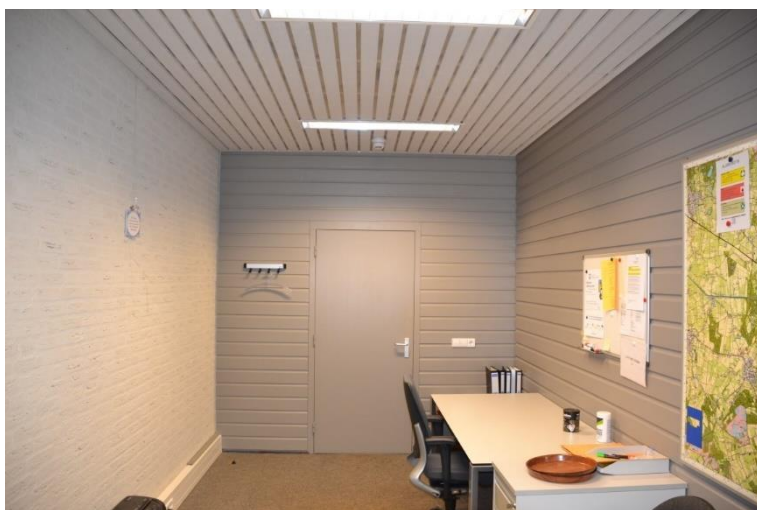
De eerste helft van 0.09 vanaf de gang gezien.

De eerste helft van 0.09 naar de gang toe gezien.

De tweede helft van 0.09 vanaf de gang gezien.

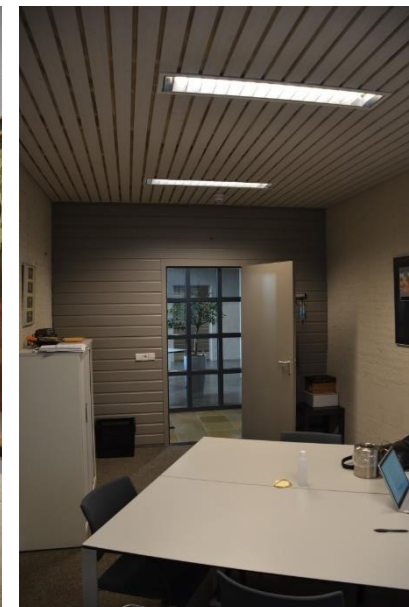

De tweede helft van 0.09 naar de gang toe gezien.

Ruimte 0.10

Ruimte 0.10 heeft eveneens grijze vloerbedekking en gemetselde en geschilderde wanden, vol en zat gevoegd. Het plafond

bestaat uit lichtgrijze houten schroten. In de scheidingsmuur met de voorgaande ruimte zijn ook hier de ingeboete vensteropeningen zichtbaar.

Links: de gang (0.06) voorbij 0.14 gezien. Rechts: ruimte 0.10.

Ruimte 0.10 naar de Deken Frankenstraat gezien.

Ruimte 0.12

Ruimte 0.12.

Ruimte 0.12.

Ruimte 0.14

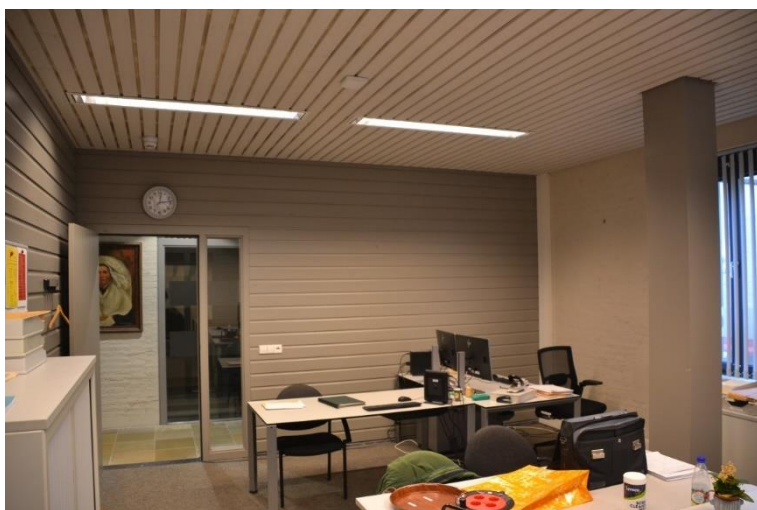
Ruimte 0.14 betreft een ruimte met grijze vloerbedekking en een plafond van lichtgrijze houten schroten. De scheidingswand met de naastgelegen kantoorruimte bestaat uit grijze houten rabatdelen. De overige wanden bestaan uit geschilderd metselwerk, vol en zat gevoegd. De ruimte is toegankelijk middels een houten deur met zijlicht in een houten kozijn met hardstenen dorpel. In de ruimte staat een betonnen kolom. De interieurafwerking in de aangrenzende ruimte is identiek aan ruimte 0.14. In de gemetselde gevel bevinden zich hier echter drie dichtgemetselde vensteropeningen in de oorspronkelijke buitengevel.

Ruimte 0.14.

Ruimte 0.14.

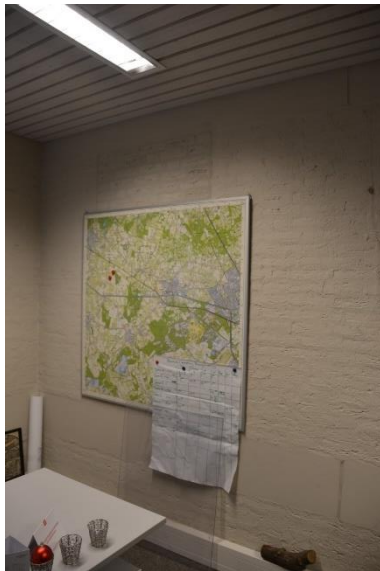
Ruimte 0.14.

Links: toegang tot 0.14. Rechts: toegang tot naastgelegen ruimte.

Links en rechts: de ruimte aangrenzend aan 0.14.

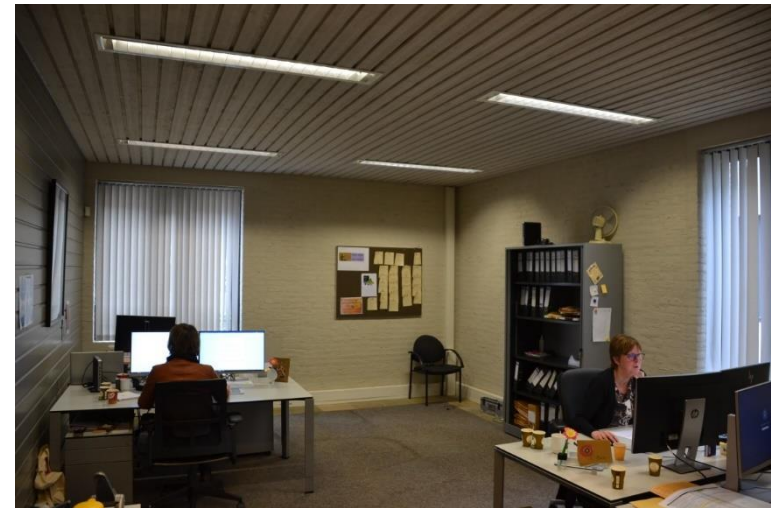

Links en rechts: ingeboete vensteropeningen van de vm. buitengevel.

De ruimtes 0.16, 0.17 en 0.19 zijn toegankelijk via ruimte 0.18. De huidige indeling van de ruimtes is ontstaan met de verbouwing in 2001. Hier bevonden zich eerst het bureau burgerzaken (centrale ruimte) met aan weerszijden twee kleine kantoorruimtes. In 2001 is een nieuwe indeling van drie ruimtes aangebracht.

Ruimte 0.16

De ruimte heeft een vloerafwerking van vloerbedekking binnen een border van granieten tegels. De wanden bestaan uit geschilderd metselwerk, vol en zat gevoegd, met uitzondering van de scheidingswand met de naastgelegen ruimte 0.17. Deze wand bestaat uit grijze houten rabatdelen en dateert uit de verbouwingstijd. Het plafond is afgewerkt met lichtgrijze houten schroten.

Ruimte 0.16.

De latere houten scheidingwand in 0.16.

Ruimte 0.17

De ruimte betreft een toevoeging uit de verbouwing. Daarvoor bevond zich hier het bureau bevolkingszaken. De gemetselde muur van de ruimte dateert ook uit deze periode. De vloer is afgewerkt met grijs tapijt met aan de korte zijden een border van granieten tegels. De zijwanden bestaan uit grijze rabatdelen. Het plafond is bekleed met lichtgrijze schroten.

Nieuwe gevel met toegang tot 0.17.

Ruimte 0.17 vanuit 0.18 gezien.

Ruimte 0.17 naar 0.18 gezien.

Ruimte 0.18

Deze ruimte betreft een soort voorportaal voor voornoemde kantoorruimtes en is in de huidige vorm in 2001 tot stand gekomen. De huidige grote opening onder betonnen latei van ruimte 0.18 dateert uit 2001. Oorspronkelijk bevonden zich hier twee sparingen met een middenkolom. De nieuw gemetselde wand tussen 0.18 en 0.17 bevindt zich ter plaatse van de voormalige balie van het bureau bevolkingszaken. De houten wand met deur naar ruimte 0.19 dateert uit de bouwtijd.

Ruimte 0.18 vanuit de raadzaal gezien.

Toegang tot 0.19.

Ruimte 0.19

Deze ruimte bevindt zich deels waar het voormalige bureau burgerzaken zich bevond en deels waar zich twee kleine ruimtes bevonden. De huidige ruimte dateert dus uit 2001. De vloer is afgewerkt met tapijt in een border van granieten tegels rondom. De houten scheidingswand dateert uit 2001. In de hoek een deur met bovenlicht naar ruimte 0.20, die uit de bouwtijd dateert.

Ruimte 0.19.

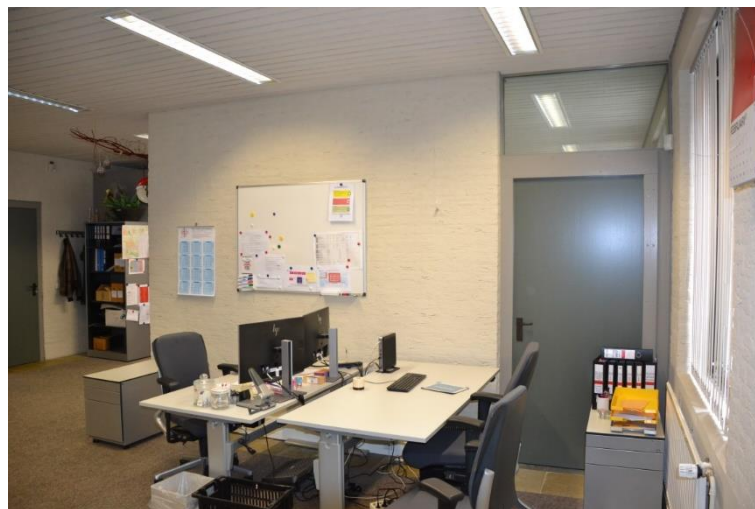
Ruimte 0.19 met rechts de deur naar 0.20.

Ruimte 0.20

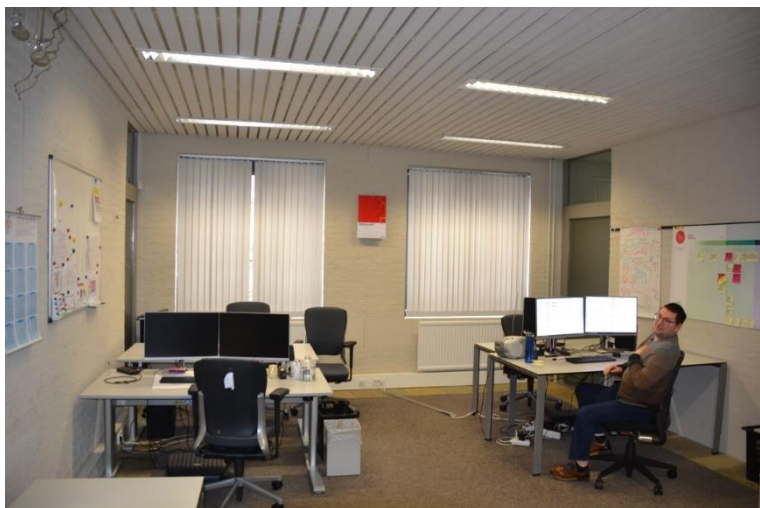
Deze ruimte bestond voorheen uit drie kantoorruimtes die in 2001 zijn samengevoegd. Van de twee voormalige toegangsdeuren vanuit de hal is er één dichtgezet, waarbij ook het kozijn van de nog bestaande deur is aangepast. Daarnaast is een deel van de oorspronkelijke scheidingsmuur verwijderd teneinde de ruimtes samen te voegen. In het restant van de scheidingsmuur bevindt tevens nog een tussendeur met bovenlicht. Ook in deze ruimte is de vloer afgewerkt met tapijt en een border van granieten tegels.

Aangepast kozijn en dichtgezette deur (links) en nog bestaande deur (rechts).

Ruimte 0.20 met de deels resterende scheidingsmuur en tussendeur.

Ruimte 0.20 met rechts de deur naar 0.19.

Ruimte 0.22

Deel van de galerij langs de raadzaal met nieuwe brandwerende deuren en achterin een houten bordestraf met hardstenen treden naar de verdieping.

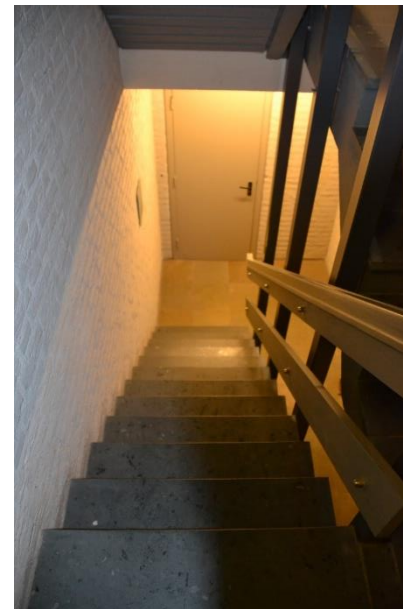
*Trappenhuis met houten bordestrap.
Daarachter een nooduitgang.*

Detail van de balustrade van de bordestrap.

Detail van het trappenhuis met hardstenen basement.

*Detail van het trappenhuis richting
souterrain.*

Ruimte 0.23

Deze ruimte bestond oorspronkelijk uit twee ruimtes die in 2001 zijn samengevoegd. Ondanks de samenvoeging zijn beide oorspronkelijke toegangsdeuren behouden. De ruimte heeft een vloer van granieten tegels, één lange en één korte gemetselde wand met twee houten deuren in houten kozijn onder anderhalfsteens strek. De korte houten wand van grijze rabatdelen dateert uit de bouwtijd. De lange houten wand dateert volgens de bouwtekeningen uit 2001 deels uit de bouwtijd en is tijdens de verbouwing aangeheeld met het dichtzetten van voormalige openingen. Het plafond is beschoten met lichtgrijze houten schroten.

Ruimte 0.23 met twee oorspronkelijke toegangsdeuren van voor de samenvoeging.

Ruimte 0.23 naar de achtergevel gezien.

Ruimte 0.23 vanaf de achtergevel gezien met korte oorspronkelijke wand en lange aangeheeld wand rechts.

Ruimte 0.25

Ruimte 0.25 met nooduitgang en linksachter deur naar invalidetoilet en douche.

Radiator in oorspronkelijke nis.

Ruimte 0.27 tot en met 0.32

Deze ruimtes betreffen de heren- en damestoiletten bereikbaar via ruimte 0.59 (gang). De plattegrond van de toiletgroepen is gelijk aan de oorspronkelijke situatie in 1979. De afwerkingen van de ruimtes zijn nadien vernieuwd. De voorportalen van de toiletten hebben nog wel de oorspronkelijke houten toegangsdeur.

Ruimte 0.33 (kast)

Links: deur naar 0.33 vanuit 0.43. Rechts: 0.33.

Ruimte 0.33 (bode kamer)

Op de plattegrond uit 2001 staan twee ruimtes aangeduid als 0.33. Behalve voornoemde kast, betreft het de bodekamer. Deze ruimte is sinds 1979 niet gewijzigd.

Ruimte 0.33 (bodekamer) vanuit de centrale hal gezien.

Ruimte 0.33 (bodekamer) naar de hal toe gezien.

Ruimte 0.37

Links en rechts: ruimte 0.37 (toilet en douche). Indeling is oorspronkelijk. De afwerkingen dateren van na de bouwtijd.

Ruimte 0.42

Ruimte 0.42 dateert uit de bouwtijd. Alleen de lange houten zijwand is met de verbouwing in 2001 aangepast.

Links en rechts: ruimte 0.42.

Ruimte 0.42 naar de gang (0.59) toe gezien.

Ruimte 0.43

Links: grote meterkast in ruimte 0.43. Rechts: ruimte 0.43 vanaf de meterkast gezien.

Ruimte 0.44

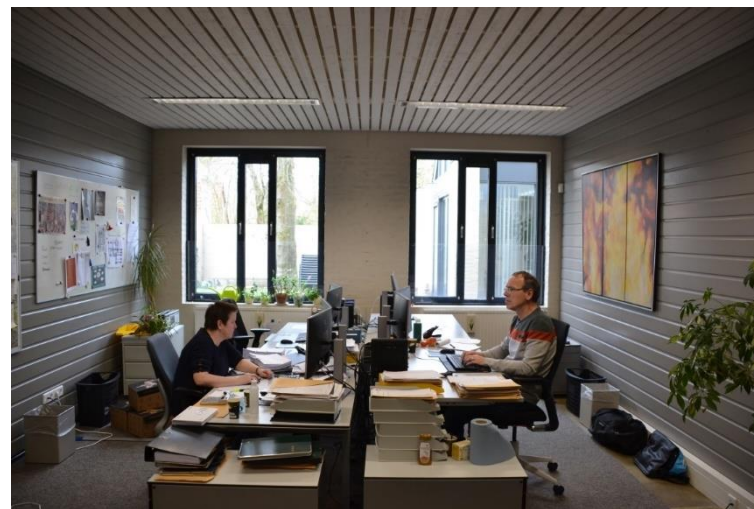
Deze ruimte is in 2001 gecreëerd en betreft een deel van het voormalig bureau sociale zaken, dat oorspronkelijk een grotere ruimte betrof. De gemetselde wanden dateren uit de bouwtijd. De houten tussenwanden zijn aangebracht in 2001. Ook de houten pui met toegangsdeur dateert uit 2001. De ruimte heeft gedeeltelijk een vloerafwerking van tapijt met aan twee zijden een border van granieten tegels en deels volledig met granieten tegels gelegd. De houten wanden bestaan uit donkergrijze rabatdelen, het plafond uit lichtgrijze schroten.

Vanuit de centrale hal gezien, ruimte 0.53 (corridor) met rechts de toegang tot 0.44.

Nieuwe toegangspui tot 0.44.

Ruimte 0.44 naar de achtergevel gezien.

Ruimte 0.44 vanaf de achtergevel gezien.

Overgang van betegelde vloer naar tapijt.

Ruimte 0.45

Het betreft de huidige griffiekamer. De ruimte als zodanig is in 2001 ontstaan uit twee voormalige ruimtes. De houten tussenwand dateert uit 2001. De vloer is afgewerkt met tapijt met rondom granieten tegels. Eén voormalige deuropening is dichtgezet na de samenvoeging van de twee ruimtes. De overige wanden bestaan uit geschilderd metselwerk, het plafond is afgewerkt met lichtgrijze schroten.

Ruimte 0.45 vanaf de toegangsdeur gezien.

Ruimte 0.45 naar de toegangsdeur toe gezien. Rechts daarvan bevond zich oorspronkelijk nog een deur. Tussen beide deuren bevond zich voorheen een scheidingswand.

Ruimte 0.45 met nieuwe houten tussenmuur.

Ruimte 0.47

Ruimte 0.47 is ongewijzigd gebleven. Vanaf de toegangsdeur gezien.

Ruimte 0.47 naar de toegangsdeur toe gezien.

Ruimte 0.47 met twee oorspronkelijke verbindingsdeuren naar ruimte 0.50.

Ruimte 0.48

Deze facilitaire ruimte is bereikbaar vanuit 0.59 en biedt tevens toegang tot ruimte 0.43.

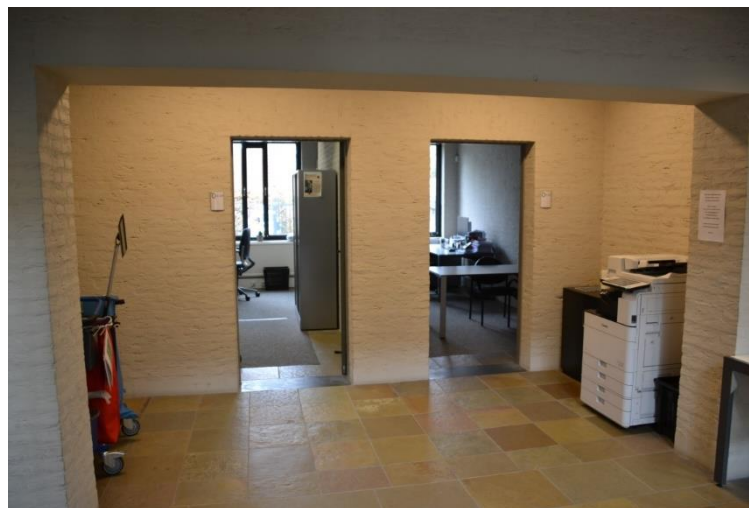
Ruimte 0.48 vanuit 0.59 gezien.

Ruimte 0.49

Deze ruimte betreft een voorportaal tot ruimtes 0.47 en 0.50. De ruimte als zodanig is ongewijzigd sinds 1979.

Ruimte 0.49 naar beide kanten gezien.

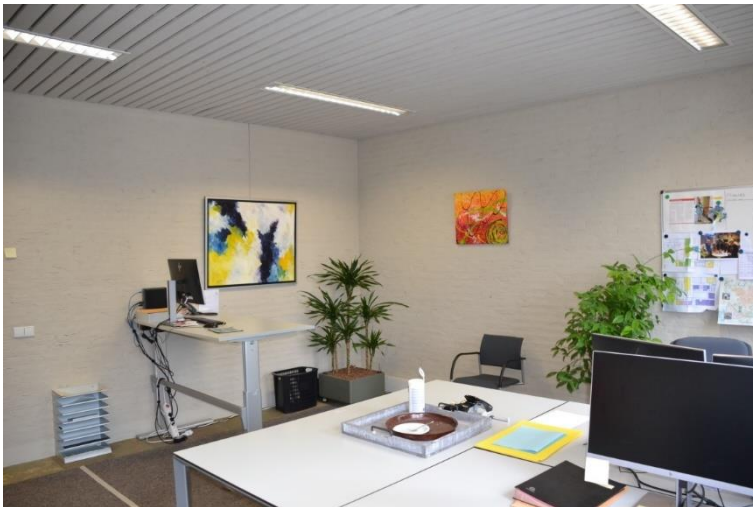
Ruimte 0.49 met links de deur naar 0.50 en rechts naar 0.47.

Ruimte 0.50

Ruimte 0.50 is sinds 1979 ongewijzigd gebleven.

Ruimte 0.50 vanaf de toegangsdeur gezien.

Ruimte 0.50 naar de toegangsdeur (links buiten beeld) gezien.

Scheidingsmuur met 0.47 en de twee tussendeuren.

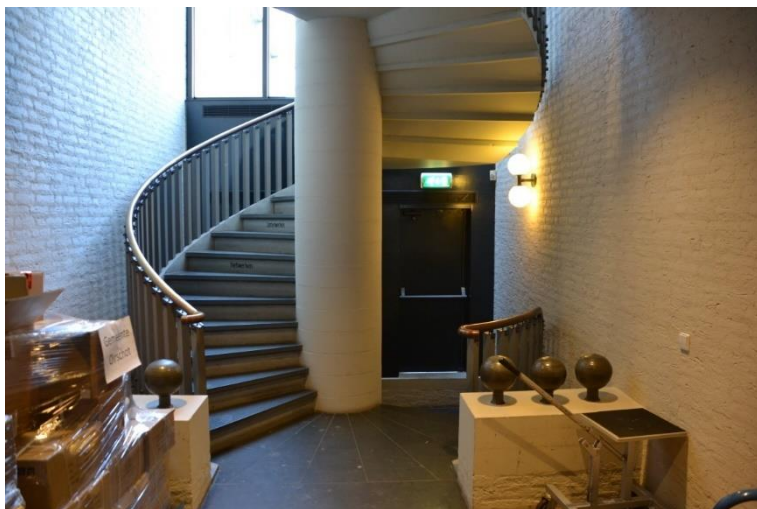
Ruimte 0.51

Deze ruimte betreft de liftschacht op de begane grond en bevindt zich hier reeds sinds de bouwtijd.

Ruimte 0.53

Deze ruimte betreft het trappenhuis met rondgaande bordestrap. De trap en ruimte zijn ongewijzigd. Hoewel de twee scheidingsmuurtjes met elk drie metalen bollen niet op de plattegrond uit 1979 zijn aangegeven, zijn ze wel in de bouwtijd te dateren en dienen als valbeveiliging.

Er wordt op de plattegrond echter nog een ruimte als 0.53 aangeduid, namelijk het voorportaal van ruimte 0.44 en 0.45 (zie voor de wijzigingen de beschrijving van ruimte 0.44 en 0.45).

Ruimte 0.53 met rondgaande bordestrap.

Deel van de trapleuning en één van twee muurtjes met metalen bollen.

Ruimte 0.54

Deze ruimte betreft de ruimte tussen het trappenhuis en de centrale hal maar staat in open verbinding daarmee. Naar de trap toe gezien, bevond zich oorspronkelijk in de linkermuur een

grote opening. Die is tijdens de verbouwing in 2001 dichtgezet en voorzien van een deur. De grootte van de oorspronkelijke opening is nog aan de aanwezige betonnen latei afleesbaar.

Ruimte 0.54 naar de trap toe gezien.

Ruimte 0.54 vanaf het trappenhuis gezien.

Ruimte 0.56

Deze ruimte betreft de kluis/brandkast en is in 2001 gerealiseerd.

De kluis gezien vanuit ruimte 0.57.

Ruimte 0.57

Ruimte 0.57 is eveneens in 2001 gerealiseerd. De tussenmuren (hout en gemetseld) dateren uit 2001. De andere muren zijn onderdeel van het oorspronkelijk exterieur. De vloer is afgewerkt met tapijt met deels een border van één of twee granieten tegels breed, daterend uit de bouwtijd. Het plafond bestaat uit gipsplaten.

Nieuwe scheidingwand met toegang tot 0.57.

Ruimte 0.57.

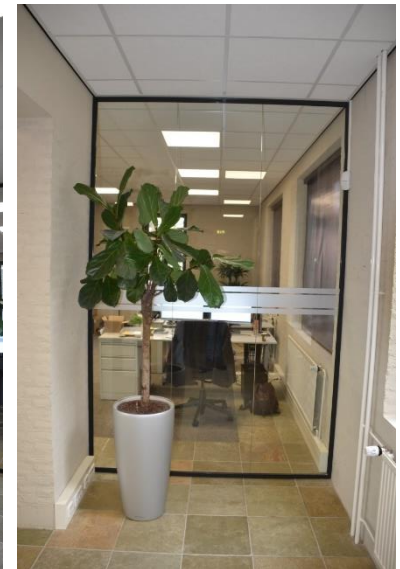
Intacte betegelde border in ruimte 0.57.

Ruimte 0.58

Ruimte 0.58 betreft de huidige kantoorruimte en gang achter de huidige publieksbalies in de nieuwe hal. In 2001 zijn diverse scheidingswanden van de voormalige kantoren verwijderd en zijn enkele openingen in de scheidingsmuur tussen kantoren en gang dichtgemetseld. De nog aanwezige granieten tegels dateren uit de bouwtijd. Het systeemplafond is later aangebracht. De verschillende glazen scheidingswanden zijn na 2001 aangebracht.

Links en rechts: de lange gang die langs ruimte 0.58 loopt.

Links en rechts: enkele na 2001 geplaatste glazen tussenwanden.

Ruimte 0.58 (links deur naar 0.57).

Ruimte 0.58.

Links en rechts: vm. voorgevel van het gemeentehuis met nieuwe openingen en kolommen die in 2001 zijn aangebracht t.b.v. ruimte 0.58.

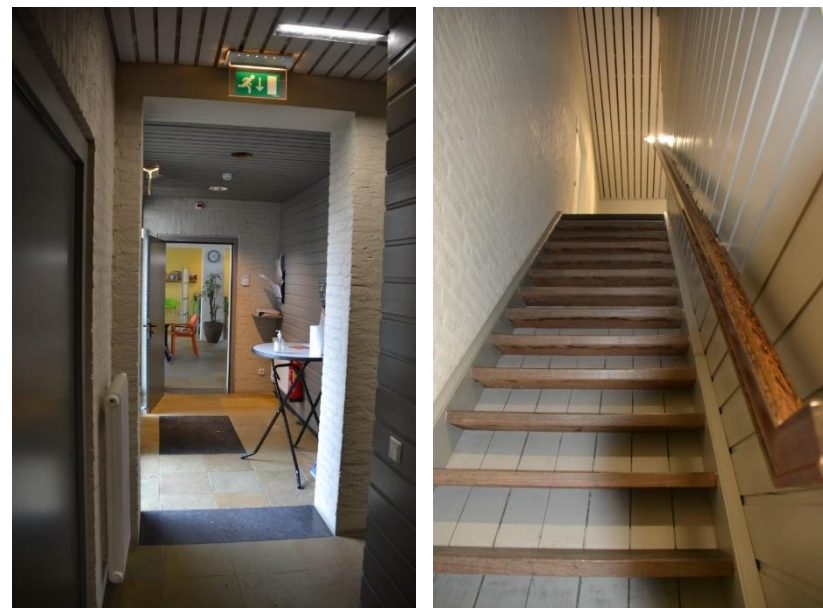
Detail van kolom met gestileerd kapiteel.

Ruimte 0.59

Ruimte 0.59 betreft de gang met trapopgang die toegang biedt tot verschillende ruimtes en tevens het gemeentehuis verbindt met de na 2001 gerealiseerde bedrijfskantine. De trapopgang met houten steektrap dateert uit de bouwtijd.

Links en rechts: het eerste deel van 0.59 naar twee kanten gezien.

Links: ruimte 0.59 ter hoogte van de trapopgang. Het zichtbare metselwerk kader is de voormalige buitengevel. De ruimtes daarachter dateren van na 2001. Rechts: trapopgang uit 1979.

Links en rechts: uitbreiding van na 2003 met nieuwe achteringang en toegang tot de nieuwe bedrijfskantine.

De bedrijfskantine, gerealiseerd na 2001.

Ruimte 0.60

De huidige ruimte is ontstaan met de verbouwing in 2001. De grijze, houten tussenmuren dateren uit deze verbouwing. In het metselwerk van de oorspronkelijke voorgevel is inboetwerk zichtbaar van vm. vensteropeningen.

Ruimte 0.60

Ruimte 0.60

Ruimte 0.61

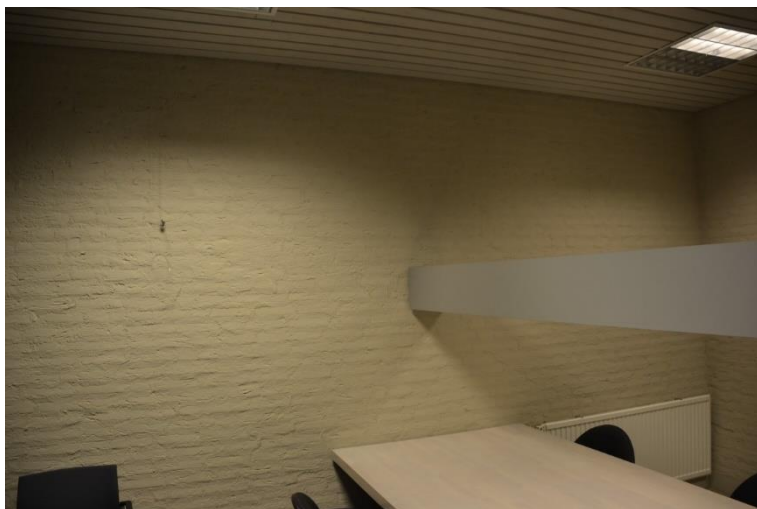
De ruimte als zodanig dateert uit 2001. Enkele afwerkingen zoals het plafond en betegelde border rondom het tapijt dateren uit de bouwtijd. Een houten pui scheidt de ruimte van de gang.

Houten pui uit 2001.

Ruimte 0.61.

Ruimte 0.61.

Ruimte 0.63

De ruimte is toegankelijk middels een uitgezaagde sparing in de gevel met hardstenen dorpel. De vloer bestaat uit granieten tegels. De houten binnenwanden dateren uit 2001.

Toegang tot 0.63.

Ruimte 0.63.

Ruimte 0.64

Deze ruimte betreft de centrale hal en is de belangrijkste ruimte van het oorspronkelijke gemeentehuis. Het betreft een grote open ruimte met op de begane grond een galerij rondom en op de verdieping aan drie zijden. Aan de lange zijde zonder galerij zorgen grote lichtopeningen voor lichttoetreding in de hal. De zware houten spanten van de kapconstructie zijn volledig zichtbaar in de ruimte. De kap boven de zaal is afgewerkt met lichtgrijze houten schroten. De vloer is volledig afgewerkt met granieten tegels. Tegen de galerij, ter hoogte van de bodekamer, bevindt zich een plaquette tegen de galerij met daarop het kleurenpalet dat door kleurenadviseur Wim van Hooff in het oorspronkelijke ontwerp is toegepast.

Ruimte 0.64: de centrale hal, thans raadzaal vanaf de entree gezien.

Ruimte 0.64 naar de entree toe gezien.

De zuidzijde van 0.64 met opengewerkte gevel vanaf de verdieping.

Ruimte 0.64 met de galerijen.

De plaquette met het kleurenpalet van Wim van Hooff.

Detail van de balustrade/borstwering op de galerij.

Verdieping

Vanwege het grote aantal kantoorruimtes op de begane grond en het feit dat een zeer groot aantal daarvan dezelfde interieurafwerking heeft, worden eerst de gemeenschappelijke afwerkingen benoemd en slechts daar waar deze afwijken of waar wijzigingen zijn aangebracht, wordt de ruimte afzonderlijk beschreven. Ook de centrale hal, die dienst doet als raadzaal, wordt afzonderlijk beschreven. Alle ruimtes worden echter wel in beeld getoond.

De interieurafwerkingen van de (kantoor)ruimtes op de begane grond bestaan hoofdzakelijk uit vloeren met grijs tapijt, zeer licht grijs geschilderde gemetselde muren met vol en zat voegwerk of uit grijze houten wanden van rabatdelen. De plafonds zijn allen beschoten met lichtgrijze houten schroten. Alle ruimtes hebben grijs geschilderde, houten kozijnen en deuren met hardstenen dorpels. De publieke of verkeersruimtes hebben vloeren van granieten tegels.

Ruimte 1.01 en 1.02

Dit betreffen de commissiekamer (1.01) en toegang (1.02) in het nieuwbouwgedeelte uit 2001.

Ruimte 1.03

Het betreft een gang in de nieuwe vleugel uit 2001 in Bossche School stijl die met een balkon (1.08) verbonden is met de oudbouw. De afwerking is gelijk aan die van het oorspronkelijke gemeentehuis.

Links en rechts: ruimte 1.03.

Ruimte 1.04

Het betreft een kantoorruimte aan het eind van 1.03 uit 2001. De afwerking bestaat uit geschilderd metselwerk, lichtgrijze houten schroten op het plafond en grijs tapijt op de vloer.

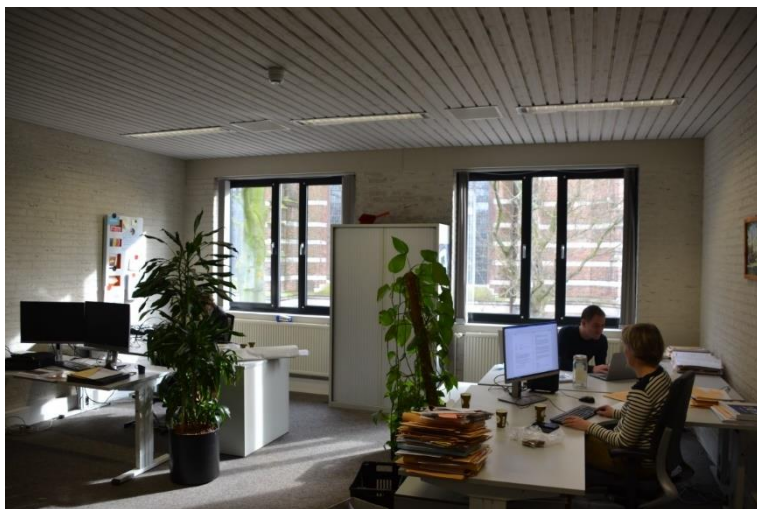
Ruimte 1.04.

Ruimte 1.04.

Ruimte 1.05

Het betreft een kantoorruimte gelegen aan 1.03 uit 2001.

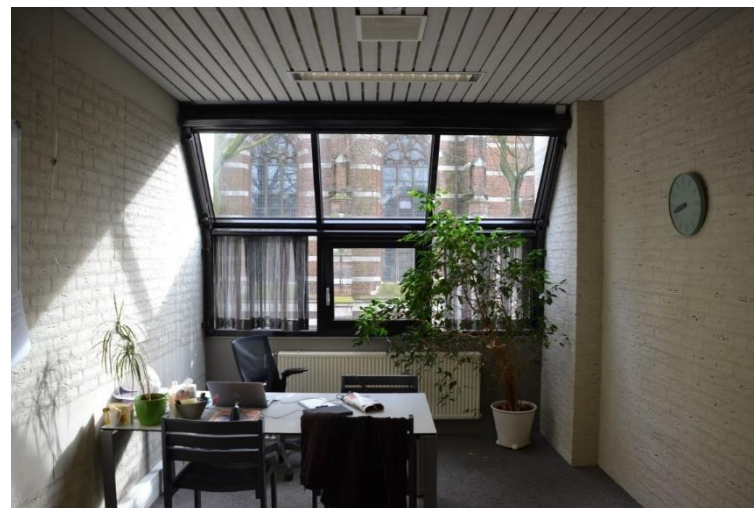
Ruimte 1.05.

Ruimte 1.05.

Ruimte 1.06

Het betreft een kantoor uit 2001 in de hoek van 1.03 en 1.08 en bevindt zich vanaf buiten gezien in het tussenlid tussen oudbouw en nieuwbouw.

Ruimte 1.06.

Ruimte 1.06.

Ruimte 1.07

Het betreft een kantoorruimte binnen het oorspronkelijke gemeentehuis. De ruimte bestaat in feite, vanaf de galerij gezien, uit een smalle ruimte over de hele breedte met achter de binnenmuur met twee grote sparingen een grote ruimte. Met de verbouwing in 2001 zijn enkele wijzigingen aangebracht aan de ruimte. Zo zijn verschillende gevelopeningen in de oorspronkelijke voorgevel dichtgemetseld en is een voormalige toiletruimte in de smalle ruimte verwijderd.

De ruimte heeft geen plafond maar loopt door tot de nok waardoor twee spanten in de ruimte zijn. De kap is afgewerkt met lichtgrijze houten schroten. De vloer is afgewerkt met tapijt en heeft volgens de plattegrond uit 1979 ook geen afwerking van tegels gehad.

Ruimte 1.07.

Ruimte 1.07 met sparingen in de tussenmuur, richting de galerij gezien.

Spant en schrotenafwerking in 1.07.

Bouwsporen in de vm. buitengevel van vensteropeningen.

Ruimte 1.07.

Ruimte 1.08/1.08a

Het betreft een verkeersruimte tussen de oude vleugel van het oorspronkelijke gemeentehuis uit 1979 en de nieuwe vleugel in Bossche School stijl uit 2001. De afwerking is dan ook in stijl van het oude gemeentehuis met granieten tegels en lichtgrijze schroten tegen het plafond.

Ruimte 1.08 naar de publiekshal en het balkon gezien.

Ruimte 1.08 met midden de deur naar 1.06, rechts de opening naar 1.03 en links een deur naar 1.07.

Ruimte 1.08 vanaf het balkon gezien.

Ruimte 1.09/1.15

Ruimte 1.09 is in de huidige vorm ontstaan met de verbouwing in 2001. Tussen 1979 en 2001 was de ruimte al eerder gewijzigd. Na 2001 is ruimte 1.09 tevens samengevoegd met ruimte 1.15. De locatie van de oude scheidingsmuur is in het plafond en in de vloer nog zichtbaar. De ruimte is toegankelijk via een klein voorportaal, dat tevens toegang biedt tot 1.14.

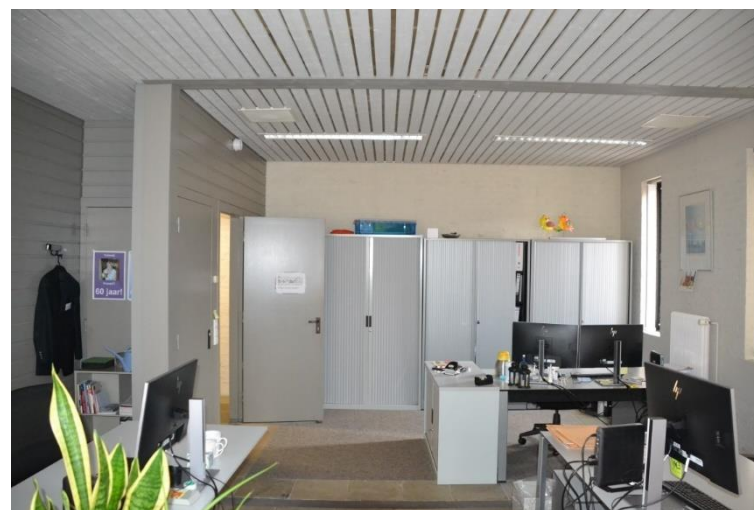
Voorportaal met links de deur naar 1.09, rechts daarvan de deur naar de vm. ruimte 1.15. Rechts de deur naar 1.14.

Ruimte 1.09/1.15.

Deur naar 1.09.

Ruimte 1.09/1.15.

Spoor van de voormalige binnenmuur tussen 1.09 en 1.15.

Ruimte 1.12/1.13

Het betreffen twee facilitaire ruimtes op de kapverdieping van het eenlaags volume aan de Deken Frankenstraat.

Ruimte 1.12/1.13.

Ruimte 1.14

Het betreft het kantoor naast ruimte 1.15 gelegen, toegankelijk via het gedeelte voorportaal. De ruimte is in zijn huidige vorm in 2001 ontstaan. De houten scheidingswand met 1.15 dateert uit die tijd. De rest van de afwerkingen dateert uit de bouwtijd, zoals de vloer met tapijt en border van granieten tegels, het geschilderd muurwerk en de lichtgrijze houten schroten.

Ruimte 1.14 naar de Deken Frankenstraat gezien.

Ruimte 1.14 naar het voorportaal toe gezien.

Ruimte 1.14 met rechts de deur naar 1.12/1.13.

Ruimte 1.16

Het betreft een verkeersruimte met trappenhuis en dateert geheel uit de bouwtijd.

Ruimte 1.16 met trappenhuis.

Ruimte 1.17

Deze ruimte betreft een grote kantoorruimte boven de bodekamer op de begane grond. De ruimte is toegankelijk door middel van twee paar dubbele, metalen deuren. In de ruimte is de kapconstructie zichtbaar en bevinden zich twee zware houten spanten. De spanten en schroten tegen de kap zijn in deze ruimte in antraciet kleur geschilderd en niet in de lichtgrijze kleur zoals in andere ruimtes.

Eén van twee paar toegangsdeuren tot 1.17.

Ruimte 1.17 naar de deuren toe gezien.

Ruimte 1.17 vanaf de deur gezien.

Detail van de spanten en afwerking met schroten.

Ruimte 1.18

Het betreft de verkeersruimte op de galerij die voor 1.17 langs loopt.

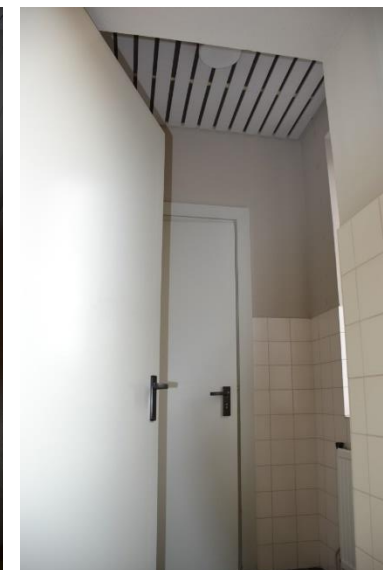
Ruimte 1.18.

Ruimte 1.20 t/m 1.25

Het betreft de toiletgroep op de eerste verdieping. Tevens wordt hierbij het invalidetoilet beschreven (ongenummerd) en de gang (ongenummerd) waar de toiletgroep aan is gelegen. Qua indeling zijn deze ruimtes ongewijzigd gebleven. De afwerking van de sanitaire ruimtes is waarschijnlijk na de bouwtijd gewijzigd. De afwerkingen van de verkeersruimtes dateren uit de bouwtijd.

Links en rechts: de gang waaraan de toiletgroep is gelegen.

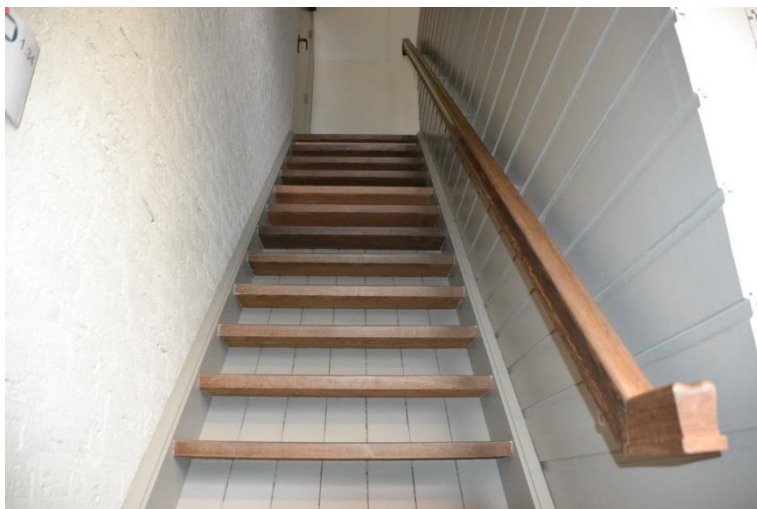
Links: de gang voorbij de toiletten met rechts trappenhuis. Rechts: afwerking invalidetoilet.

*Deur naar 0.30 links van het trap-
penhuis, genomen vanaf ruimte 1.26.*

*Links: links de deur naar het invalidetoilet. Rechts: zicht in het inva-
lidetoilet.*

Trap naar zolder.

Ruimte 1.26

Het betreft een kantoorruimte die geheel dateert uit de
bouwtijd en in 2001 werd bestemd als rookruimte.

Ruimte 1.26.

Ruimte 1.30 vanaf de toegangsdeur gezien.

Ruimte 1.26.

Ruimte 1.30 met twee tussendeuren naar ruimte 1.36.

Ruimte 1.30

Het betreft een kantoorruimte die sinds 1979 ongewijzigd is gebleven.

*Links: toegangsdeur 1.30 met rechts daarvan tussendeur naar 1.36.
Rechts: detail van de vloerafwerking.*

Links: 1.34 vanuit 1.35 gezien. Rechts: 1.34.

Ruimte 1.34

Het betreft een meterkast in ruimte 1.35.

Ruimte 1.35

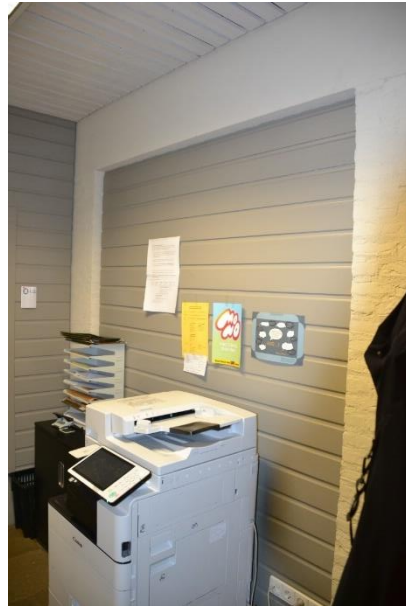
Het betreft een voorportaal/gang voor ruimtes 1.30, 1.36 en 1.37. Met de verbouwing in 2001 is een voormalige openingen met een houten pui dichtgezet naar aanleiding van de wijzigingen in de plattegrond m.b.t. ruimtes 1.36 en 1.37.

*Ruimte 1.35 vanaf de galerij gezien. Rechts de open deur van 1.30.
Links daarvan de deur naar 1.36.*

Links en rechts: ruimte 1.35 met een nieuwe houten pui.

Ruimte 1.36

De ruimte is als zodanig in 2001 ontstaan. De houten pui en houten scheidingswand dateren dan ook uit 2001. Tijdens het veldwerk was de ruimte niet toegankelijk.

Ruimte 1.37

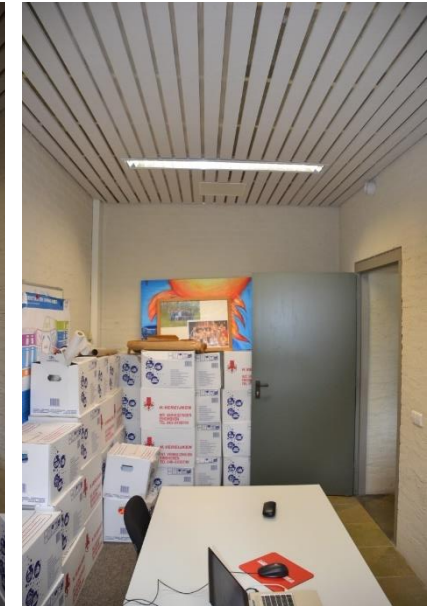
De ruimte als zodanig is ontstaan in 2001. Er is toen een tussenmuur weggebroken die de ruimte in twee ruimtes scheidde. Daarnaast is de houten tussenmuur met ruimte 1.36 toen geplaatst. Tijdens het veldwerk was deze ruimte niet toegankelijk.

Ruimte 1.38

Het betreft een kantoorruimte, geheel daterend uit de bouwtijd. Een houten tussendeur verbindt de ruimte met 1.37.

Links en rechts: ruimte 1.38 naar beide zijden gezien.

Ruimte 1.40

Het betreft de liftschacht op de eerste verdieping. De liftschacht bevindt zich hier sinds de bouwtijd.

Ruimte 1.41

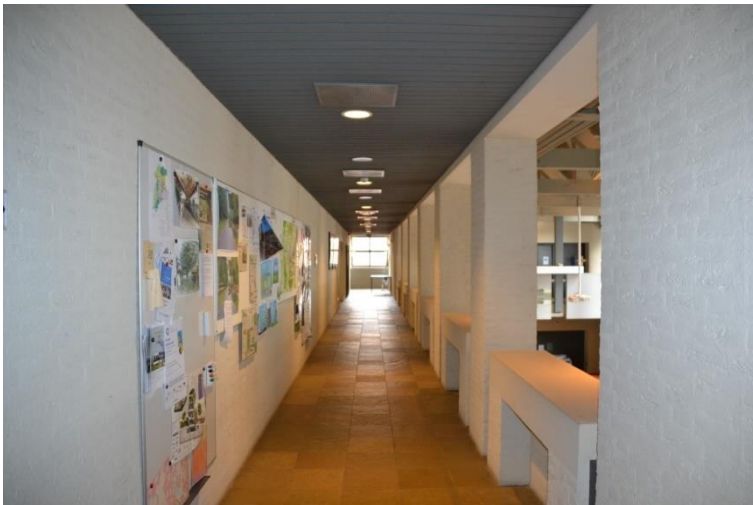
Het betreft een verkeersruimte met het hoofdtrappenhuis.

Ruimte 1.41 met achterin het trappenhuis.

Ruimte 1.42

Het betreft de lange galerij op de eerste verdieping en dient als verkeersruimte.

Ruimte 1.42.

Ruimte 1.43

Ruimte 1.43 betreft een kantoorruimte die bestaat uit twee voormalige, samengevoegde kantoorruimtes. De vloer is afgewerkt met tapijt in een border van granieten tegels. De locatie van de voormalige scheidingsmuur is niet meer zichtbaar. Dat betekent dat het tapijt nadien is vernieuwd en de border is aangeheeld. Alleen de uitsparing in de huidige ruimte verwijst nog naar de voormalige indeling. Twee tussendeuren verbinden deze ruimte oorspronkelijk met 1.44. In de oorspronkelijke voorgevel van het gemeentehuis zijn enkele gevelopeningen dichtgemetseld.

Ruimte 1.43 richting Kerkstraat gezien.

Ruimte 1.43 naar de gang toe gezien met links het restant van de vroegere indeling.

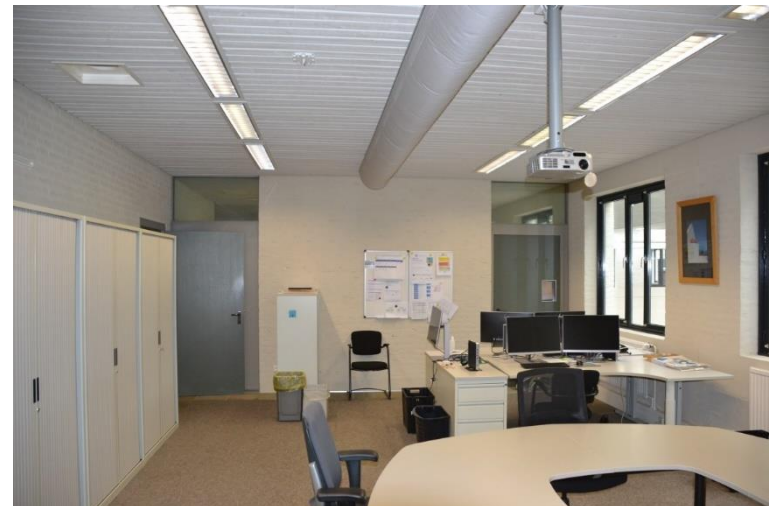

Ruimte 1.44 naar 1.43 toe gezien.

De oorspronkelijke voorgevel met inboetwerk.

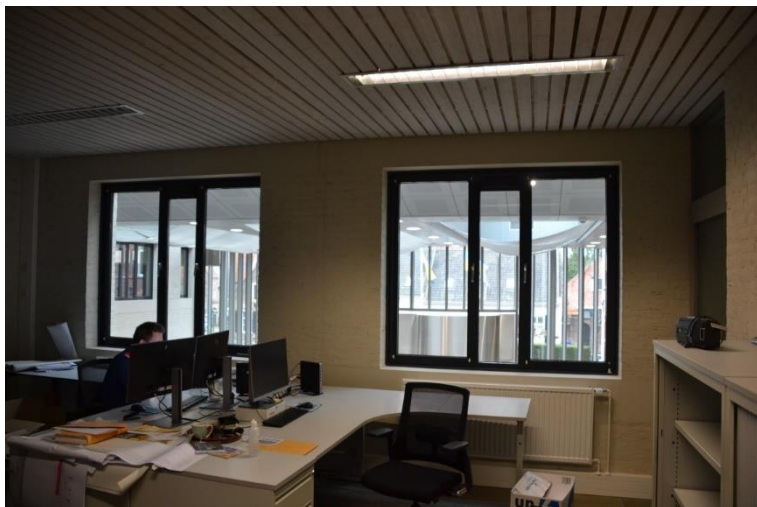
Ruimte 1.44
Het betreft de kantoorruimte grenzend aan 1.43.

Ruimte 1.44 naar 1.45 toe gezien.

Ruimte 1.45/1.48
De huidige ruimte is ontstaan door het samenvoegen van de voormalige ruimtes 1.45 en 1.48. Op de plattegrond uit 2001

betreffen het nog afzonderlijke ruimtes, waaruit geconcludeerd kan worden dat ze na 2001 zijn samengevoegd. De ruimte is met een tussendeur uit 2001 verbonden met 1.08/1.08a.

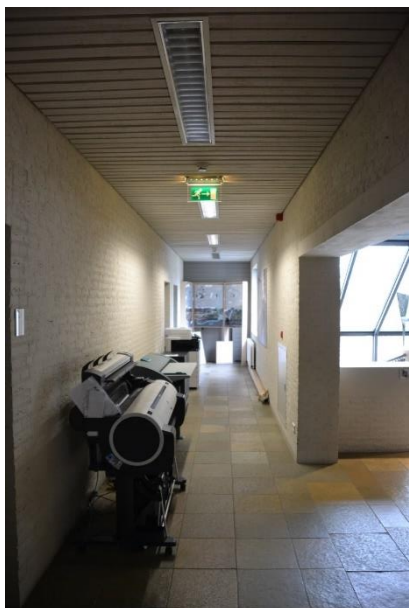
Ruimte 1.45/1.48 richting publiekshal gezien.

Ruimte 1.45/1.48 naar de gang toe gezien. Op de hoek rechts naast de deur de locatie van de vm. scheidingwand.

Ruimte 1.46

Het betreft een verkeersruimte, een smalle gang die toegang biedt tot ruimtes 1.43, 1.44 en 1.45/1.48.

Ruimte 1.46.

Tweede verdieping

De tweede verdieping betreft de verschillende kapverdiepingen van enkele volumes. Hier bevinden zich onder andere technische ruimtes en een rookruimte.

Ruimte 2.13

Ruimte 2.13.

Ruimte 2.13.

Ruimte 2.24

Ruimte 2.24.

Ruimte 3.01

Ruimte 3.01.

Ruimte 2.24.

Ruimte 3.01.

Ruimte 2.16; 2.17; 2.18; 2.20; 2.21 en 2.23

Deze ruimtes vormen gezamenlijk de kapverdieping van het noordoostelijke volume aan de zijde Kerkstraat-Dirk van Ameijdenstraat.

Ruimte 2.20: rechts balustrade van trapopgang. Midden een van de dakkapellen.

Links: deur naar 1.21. Rechts: deuren naar 2.17 en 2.18.

Links en rechts: ruimte 2.16.

Vervolg 2.16 met linksachter 2.23.

Kapconstructie

De kapconstructies bestaan uit beschoten gordingenkappen met houten A-spanten op de kapverdiepingen. In de centrale hal en de twee grote kantoorruimtes op de eerste verdieping zijn de spanten in het zicht. Hier betreffen het zwaar uitgevoerde, houten hangspanten.

Architectuurhistorische analyse

Bossche School

Het ontwerp voor het nieuwe gemeentehuis uit 1979 was gemaakt in de stijl van de zogeheten Bossche School. Deze architectuurstroming is gebaseerd op het gedachtegoed van dom Hans van der Laan (1904-1991). Hij was naast Benedictijner monnik ook architect. Centraal in zijn opvattingen over architectuur stonden de ruimtewerking en evenwichtige maatverhoudingen. Het hoogtepunt van deze architectuurstroming lag in de jaren '60 en '70 van de twintigste eeuw, maar werd ook in de jaren '80 en '90 nog nagevolgd.

De naam 'Bossche School' is ontleend aan de Cursus Kerkelijke Architectuur die na de Tweede Wereldoorlog (1946-1973) werd gegeven in 's-Hertogenbosch ten behoeve van de wederopbouw in de provincie Noord-Brabant waar veel kerkgebouwen waren vernield.

Van der Laan ontwikkelde een matenstelsel, gebaseerd op het zogenaamde *plastische getal*, een proportioneel gebaseerd op onze driedimensionale (lees: plastische) perceptie van de wereld. Er werd een strikt verhoudingssysteem toegepast op de architectuur, waarbij het in de kern draait om het tot stand brengen van besloten ruimten en om de onderlinge samenhang van alle onderdelen binnen het geheel. Dit wordt bereikt door de toepassing van evenwichtige maatverhoudingen volgens het verhoudingssysteem van het plastische getal.³

Het plastische getal, zoals door Van der Laan werd bedoeld, is het best te omschrijven als een stelsel van maatverhoudingen om de ruimtelijke uitgebreidheid te ordenen. Het biedt een maatstaf om verschillen in groottes en hun onderlinge verhoudingen te kunnen onderscheiden. Om een bouwwerk goed uit te drukken zou men volgens Van

der Laan een kleinste eenheid moeten kiezen die aan het bouwwerk zelf is ontleend. Van der Laan koos hiervoor de dikte van de muur. Alle overige maten en verhoudingen in een gebouw moesten daarvan afgeleid worden volgens een systeem dat hij later het 'plastisch getal' zou noemen. Het principe is in wezen gelijk aan de 'gulden snede', alleen heeft het plastisch getal betrekking op de driedimensionale ruimte en de gulde snede alleen op tweedimensionale vlakken.⁴

Hoewel specifieke stijlkenmerken nooit het doel waren, zijn er wel een aantal gemeenschappelijke stelkenmerken die de Bossche School architectuur definiëren, zoals diep geplaatste ramen met duidelijk zichtbare dagkanten om de muurdikte te benadrukken. Het metselwerk is vol en zat gevoegd en buitenmuren zijn vaak aangesmeerd of afgestreken met 'papierwerk' of gekeimd. Een ander kenmerk is het toepassen van speklagen om de horizontaliteit te benadrukken. Ook het spel tussen binnen en buiten speelde een belangrijke rol bij de ontwerpen.

Kleurgebruik

Als typerend kenmerk wordt naast de sobere vormtaal stevast het terughoudende kleurgebruik genoemd, met een voorkeur voor grijstinten. Voor Van der Laan was kleurgebruik niet essentieel voor de architectuur. Dat dit toch zo'n belangrijke rol ging spelen in de Bossche School architectuur komt dan ook door de betrokkenheid van Wim van Hooff (1918-2002) als vaste kleuradviseur.

Wim van Hooff (1918-2002)

De Vughtenaar Wim van Hooff heeft een stevige stempel gedrukt op de architectuur van de Bossche School. Andersom vormde de architectuur van de Bossche School juist de grondslag voor het ontwikkelen van zijn eigen uitgesproken visie op het gebruik van kleur in de architectuur. Kleurgebruik moest volgens Van Hooff dienend zijn en de

³ https://nl.wikipedia.org/wiki/Bossche_School

⁴ H. de Haan en I. Haagsma, *Gebouwen van het Plastische Getal. Een lexicon van de 'Bossche School'* (Haarlem 2010), pp. 84-91.

duidelijkheid van de architectuur versterken. Hij hanteerde een brede benadering van het begrip 'kleur', waarbij het niet alleen ging om kleursoorten, maar ook om factoren die van invloed zijn op kleuren, zoals lichtinval, kwantiteit, materiaalstructuur en glansgraad.⁵

Daarnaast ging het Van Hooff om het 'componeren' van het geheel: een onderlinge wisselwerking tussen kleuren ter versterking van een helder geordende architectuur met een sterke onderlinge samenhang van alle onderdelen.

Van Hooff heeft nooit bewust een universele theorie nagestreefd over kleurtoepassing in de architectuur, maar heeft als weerslag van zijn eigen praktijkervaring wel een aantal algemene richtlijnen op schrift gesteld. Hij onderscheidde in elk gebouw drie hoofdgroepen waarvoor eigen wetmatigheden moesten gelden: de architectonische vormen, de meubels, en toegevoegde zaken zoals schilderijen, boeken et cetera. Voor de eerste groep wilde hij uitsluitend zeer terughoudende kleuren gebruiken op een wijze dat dat zij de vorm van de ruimten maximaal kenbaar zouden maken. Meubels moesten in harmonie zijn met de architectuur, maar mochten minder terughoudende kleuren krijgen. Felle kleuren waren alleen voorbehouden aan de derde groep, de toegevoegde zaken. Alleen op deze wijze kwamen ook mensen in een ruimte tot hun recht.⁶ Aan de kleuren zelf onderscheidde Van Hooff drie aspecten: de tint, de intensiteit en de lichthelderheid.

Het laatste aspect, de helderheid, was voor Van Hooff het belangrijkste. De wanden in een vertrek kregen stevast allemaal eenzelfde vrij lichte kleur. Omdat de kijkrichting van mensen hoofdzakelijk horizontaal is, is de voornaamste functie van wanden om de beslotenheid van de ruimte te bevestigen. Wanneer alleen het veranderende daglicht een wand lichter of donkerder maakt, is de ruimtebeleving optimaal. Dat lukt alleen als alle wanden hetzelfde behandeld

zijn met dezelfde tint, dezelfde helderheid en dezelfde structuur.

Vloeren en plafonds kregen nadrukkelijk een andere helderheid dan de muren ter versterking van de ruimtelijke helderheid. Ook ramen, deuren en secundaire tussenwanden kregen een eigen behandeling waardoor ze duidelijk van de primaire architectonische elementen te onderscheiden waren, maar ook harmonieerden met het geheel.

Via Bossche School architect Jan de Jong in de jaren '50 kwam Van Hooff in de jaren '60 in contact met Van der Laan, waarna een levenslange samenwerking ontstond. Ook andere architecten uit de traditie van Van der Laan werkten met Van Hooff samen, zoals Gerard Wijnen (en later De Twee Snoeken).

Van Hooff werd ook ingeschakeld als kleuradviseur of polychromeur in restauratieprojecten en adviseerde hij over het kleurgebruik in hele stads- of dorpsensembles. Zo adviseerde hij in 1967 ook gemeente Oirschot in het kader van een centrumplan. Sindsdien worden de grijstinten die typerend zijn voor de Bossche School ook structuurversterkend toegepast op gewone Brabantse huizen. In 2000 kreeg Wim van Hooff een oeuvreprijs uitgereikt van het Fonds voor Beeldende Kunsten, Vormgeving en Bouwkunst.

Gerard Wijnen en Tom Senders

Het ontwerp voor het nieuwe gemeentehuis uit 1979 werd gemaakt door het gezamenlijke architectenbureau van Gerard Wijnen en Tom Senders, waarbij Wijnen vermoedelijk het grootste aandeel heeft gehad in het ontwerp. Het lokale bureau Van Beurden-Lanfermeijer zou de opdracht al binnen hebben gehaald, maar vanwege de expliciete vraag om 'Bossche School architectuur' werd Gerard Wijnen erbij gehaald.⁷

⁵ H. de Haan en I. Haagsma, *Gebouwen van het Plastische Getal. Een lexicon van de 'Bossche School'* (Haarlem 2010), p. 47.

⁶ H. de Haan en I. Haagsma, *Gebouwen van het Plastische Getal. Een lexicon van de 'Bossche School'* (Haarlem 2010), pp. 57-58.

⁷ H. de Haan en I. Haagsma, *Gebouwen van het Plastische Getal. Een lexicon van de 'Bossche School'* (Haarlem 2010), p. 166.

Het oorspronkelijke gebouw bestaat op hoofdlijnen een rechthoekig grondvlak in een verhouding van circa 3:4. Dit grote volume is onderverdeeld in kleinere onderdelen, waardoor aan de buitenkant het gemeentehuis de indruk wekt van een aantal afzonderlijke, huisachtige gebouwen met verschillende hoogten of als drie losse panden. Het beste is dit nog te zien aan de zijde van de Deken Frankenstraat en de Dirk van Ameijdenstraat. Het interieur biedt een andere ervaring, waar de plattegrond is verdeeld in drie stroken van gelijke breedte die parallel aan elkaar en aan de Deken Frankenstraat zijn gesitueerd. De buitenste stroken omvatten de kantoorvleugels, waar de middelste strook door kolommenrijen wordt begrensd, waardoor in het hart van het gebouw een grote, centrale en publieke hal ontstaat. Tot schrik van zijn collega architecten sloot deze opzet niet aan bij het gedachtegoed van Van der Laan, omdat de grote hal aan het exterieur niet was af te lezen. Dat werd beschouwd als 'een aanslag op de onderlinge samenhang'.⁸ Ook de nis aan de Deken Frankenstraat met de glazen wand en het glazen dak was aan kritiek onderhevig, omdat ruimten gevormd moesten worden door massieve wanden. De glazen pui had echter een heel functioneel doel, namelijk daglicht toelaten achter de veel grotere Sint Petrusbanden kerk.

De uitbreiding uit 2001 werd ontworpen door bureau Van Beurden Lanfermeijer. Dit plan werd ook aan Gerard Wijnen voorgelegd die het uiteindelijke ontwerp ook heeft beïnvloed. Zo maakte hij de gevel geslotener door de onderzijde met natuursteen te bekleden en gaf hij de tourniquetdeur een robuustere vorm. Ook het voorplein werd door Wijnen vormgegeven.

Het huidige gemeentehuis is nog steeds zonder meer herkenbaar als Bossche School gebouw. Hoewel de nieuwe publiekshal het aanzicht van de oorspronkelijke Bossche

School architectuur aan deze zijde grotendeels heeft ontnomen, is het van binnen nog steeds duidelijk dat men zich in een nieuwe, als het ware overdekte buitenruimte bevindt. Het toevoegen van een nieuw volume aan dezelfde zijde in dezelfde architectuur als de oorspronkelijke versterkt dat effect. Op hoofdlijnen is de architectuur van het oorspronkelijk ontwerp nog grotendeels intact. De latere bouw van de bedrijfskantine valt qua massa en maatvoering enigszins uit de toon, maar door het toepassen van dezelfde materialen en kleuren landt het volume goed binnen de architectonische compositie.

Met betrekking tot het interieur zijn de kenmerken van de proportieel van de Bossche School het best voelbaar in de centrale hal (huidige raadzaal). Door het strakke grid van de gestapelde kolommenrijen en open gebinten bepaalt de maatvoering de beleving van de ruimte.

Naarmate het gebruik van het gemeentehuis wijzigde en ruimtes werden gewijzigd, samengevoegd of juist gescheiden, is de oorspronkelijke plattegrond niet meer volledig intact. Het betreft echter hoofdzakelijk de 'secundaire' scheidingswanden die zijn verwijderd of verplaatst, waardoor de primaire structuur van de plattegrond van het oorspronkelijke gemeentehuis nagenoeg gelijk is gebleven. Wat betreft het kleurengebruik lijken de principes van Wim van Hooff nog steeds in het hele gebouw zichtbaar te zijn. De verschillende grijs tinten maken de architectuur en zijn samenstellende onderdelen afzonderlijk leesbaar, zonder de samenhang te verliezen. De consequente toepassing van dezelfde kleuren op vloeren (gemêleerde granieten tegels), plafonds (lichtgrijs), muurwerk en kolommen (gebroken wit) en deuren en secundaire wanden in donkergrijs van het oorspronkelijke ontwerp is ook in de Bossche School uitbreiding uit 2001 doorgezet.

⁸ H. de Haan en I. Haagsma, *Gebouwen van het Plastische Getal. Een lexicon van de 'Bossche School'* (Haarlem 2010), p. 167.

Waardering

Bouwhistorische waardestelling

Algemene historische waarden

Het gemeentehuis is van hoge waarde als bijzondere uitdrukking van de bestuurlijke ontwikkeling van gemeente Oirschot. Daarnaast is het gemeentehuis van waarde als uitdrukking van de typologische ontwikkeling van stads- en gemeentekantoren.

Ensemble- en stedenbouwkundige waarden

Het gemeentehuis is van hoge waarde als essentieel onderdeel binnen het groter geheel van de historische dorpskern. Het complex is van belang vanwege de ligging in het historisch hart van Oirschot, in het van oudsher bestuurlijke en religieuze centrum, aan de voet van de St. Petrusbanden kerk en direct naast het oude raadhuis gelegen. Het complex is van belang vanwege de hoge kwaliteit van de bebouwing, afgestemd op en in relatie tot de historisch-ruimtelijke context.

Architectuurhistorische waarden

Het gemeentehuis is van belang voor de geschiedenis van de architectuur als uitdrukking van de architectuurstroming van de Bossche School. De uitbreidingen van 2001 en later doen slechts in beperkte mate afbreuk aan de architectuurhistorische waarden van het oorspronkelijke Bossche School complex. Het gemeentehuis is daarnaast van waarde als onderdeel van het oeuvre van Gerard Wijnen en Wim van Hooff, vanwege de hoogwaardige esthetische kwaliteit van het ontwerp (1979) en van hoge waarde vanwege de interieurafwerkingen en de sterke samenhang tussen exterieur en interieur.

Bouwhistorische waarden

Het complex is niet van belang voor de geschiedenis van de bouwtechniek. Het complex is wel van belang vanwege de afleesbaarheid van de bouwgeschiedenis, zowel aan het exterieur, als aan het interieur.

Waarden vanuit de gebruikshistorie

Het gemeentehuis is sinds de eerste bouwphase als zodanig in gebruik geweest. De groeiende organisatie en veranderende ideeën over kantoorinrichting hebben hun weerslag gehad op de indeling en het gebruik van de ruimtes. Het complex is van waarde vanwege het gebruik in de oorspronkelijke functie al hebben voornoemde ontwikkelingen de oorspronkelijke inrichting van het gemeentekantoor uit 1979, passend bij het toenmalige gebruik, aangetast.

Waarderingskening

De verkenning heeft geleid tot de onderstaande bouwhistorische waardenstelling. Hiervoor zijn de onderstaande categorieën gehanteerd, conform de Richtlijnen Bouwhistorisch Onderzoek (2009):

Categorie 1

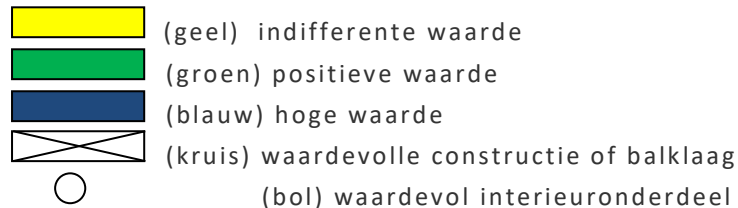
De **blauw** gekleurde lijnen zijn de gevels, wanden en andere delen die van hoge monumentwaarde zijn. In principe dienen deze zoveel mogelijk ongewijzigd behouden en herkenbaar te blijven.

Categorie 2

De **groen** gekleurde lijnen zijn van positieve monumentwaarde. Hier zijn beperkt wijzigingen uitvoerbaar, mits de wanden en gevels goed herkenbaar blijven.

Categorie 3

Geel is van indifferente monumentwaarde. Wijzigingen kunnen hier plaatsvinden.

Exterieur

a. Voorgevel: cat. 2 en 3

De voorgevel van het Bossche School volume uit 2001 heeft een positieve monumentwaarde, omdat het, ondanks de latere bouwtijd, qua architectuur naadloos op het oorspronkelijk ontwerp aansluit. Het moderne deel van de nieuwe voorgevel heeft een indifferente monumentwaarde vanwege de geringe ouderdom en omdat de gevel qua architectuur afwijkt van het bestaande.

b. Linkerzijgevel: cat. 1, 2 en 3

Alle delen van de linkerzijgevel die uit 1979 dateren zijn van hoge monumentwaarde als ongewijzigd onderdeel van het oorspronkelijk ontwerp. Het moderne geveldeel dat gemeentehuis en kantongerecht verbindt heeft een indifferente monumentwaarde. Ook de gevel van de bedrijfskantine heeft een indifferente waarde. De gemetselde erfafscheidingsmuren hebben een hoge waarde, ondanks verschillende wijzigingen, als onderdeel van het oorspronkelijk ontwerp en de oorspronkelijke architectuur.

c. Rechterzijgevel: cat. 1 en 2

Alle delen van de rechterzijgevel die uit 1979 dateren zijn van hoge monumentwaarde als ongewijzigde onderdelen van het oorspronkelijk ontwerp. De gevel van het Bossche School volume uit 2001 heeft een positieve monumentwaarde, omdat het weliswaar nieuw is, maar naadloos aansluit bij de architectuur van het oorspronkelijke gemeentekantoor. Ook de toegevoegde dakkapel op het eenlaags volume heeft om die reden een positieve monumentwaarde.

d. Achtergevel: cat. 1 en 3

De achtergevel heeft geheel een hoge monumentwaarde als onderdeel van het oorspronkelijk ontwerp, met uitzondering van de gevel van de later gebouwde bedrijfskantine, die een indifferente monumentwaarde heeft.

Interieur

a. Begane grond: cat. 1, 2 en 3

De volgende specifieke elementen hebben een hoge monumentwaarde: de oorspronkelijke buitengevel van het gemeentehuis uit 1979, de ronde gedenksteen, de trappenhuisen met respectievelijk een wenteltrap en houten steektrappen. Daarnaast heeft het oorspronkelijke casco inclusief historische bouwmaterialen een hoge monumentwaarde, zoals dragende muren, plafonds, kolommen met galerij en de houten hangspanten. Ook de bouwsporen die nog verwijzen naar het oorspronkelijk gebruik zijn van hoge monumentwaarde, zoals de restanten van de vm. receptie. De oorspronkelijke interieurafwerking

heeft in zijn geheel een hoge monumentwaarde, voor zover die ongewijzigd is: het gekeimde muurwerk, de vloeren van gemêleerde granieten tegels voor zover die overeenkomen met de oorspronkelijke plattegrond, de licht grijs geschilderde houten schroten tegen de plafonds, de donkergrijze secundaire houten wanden die nog uit de bouwtijd dateren, alle houten deurkozijnen, deuren en dorpels die nog uit de bouwtijd dateren. Behalve de materialisering is het toegepaste kleurenschema hierbij eveneens van hoge monumentwaarde.

Het interieur van de nieuwe vleugel in Bossche School stijl heeft een positieve monumentwaarde, omdat het interieur weliswaar uit 2001 dateert maar naadloos aansluit op de vormgeving van het oorspronkelijke gemeentehuis. Het interieur van de nieuwe publiekshal met commissiekamers en de bedrijfskantine heeft een indifferente monumentwaarde.

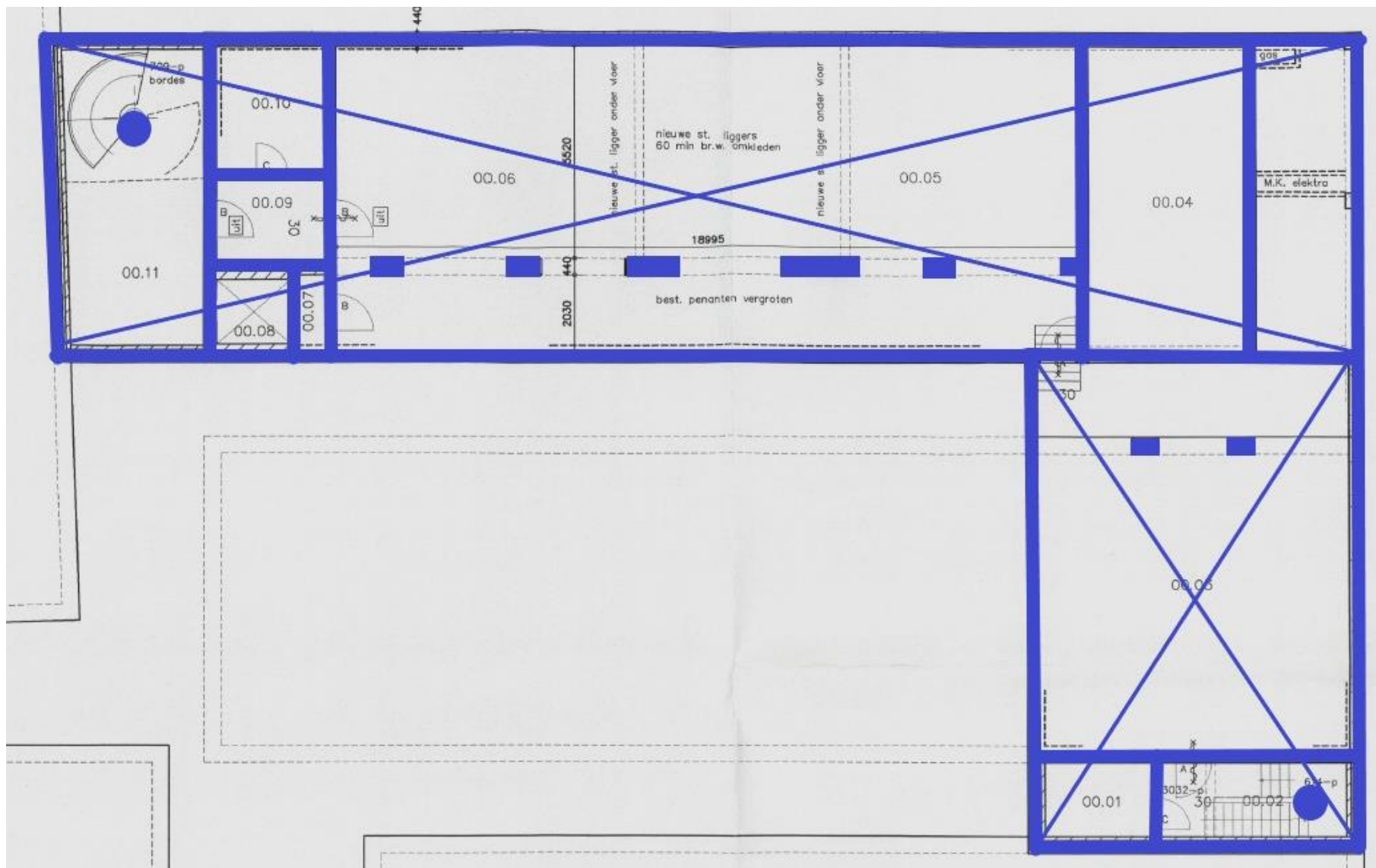
b. Verdieping: cat. 1, 2 en 3

De volgende specifieke elementen hebben een hoge monumentwaarde: de oorspronkelijke buitengevel van het gemeentehuis uit 1979, de trappenhuizen met respectievelijk een wenteltrap en houten steektrappen. Daarnaast heeft het oorspronkelijke casco inclusief historische bouwmaterialen een hoge monumentwaarde, zoals dragende muren, plafonds/vloeren, kolommen met galerij en de houten hangspanten. Ook de bouwsporen die nog verwijzen naar het oorspronkelijk gebruik zijn van hoge monumentwaarde, zoals ingeboete gevelopeningen. De oorspronkelijke interieurafwerking heeft in zijn geheel een hoge monumentwaarde, voor zover die ongewijzigd is: het gekeimde muurwerk, de vloeren van gemêleerde granieten tegels voor zover die overeenkomen met de oorspronkelijke plattegrond, de licht grijs geschilderde houten schroten tegen de plafonds, de donkergrijze secundaire houten wanden die nog uit de bouwtijd dateren, alle houten deurkozijnen, deuren en dorpels die nog uit de bouwtijd dateren. Behalve de materialisering is het toegepaste kleurenschema hierbij eveneens van hoge monumentwaarde.

Het interieur van de nieuwe vleugel in Bossche School stijl heeft een positieve monumentwaarde, omdat het interieur weliswaar uit 2001 dateert maar naadloos aansluit op de vormgeving van het oorspronkelijke gemeentehuis. Het interieur van de nieuwe publiekshal met commissiekamers heeft een indifferente monumentwaarde.

c. Zolder/kap: cat. 1

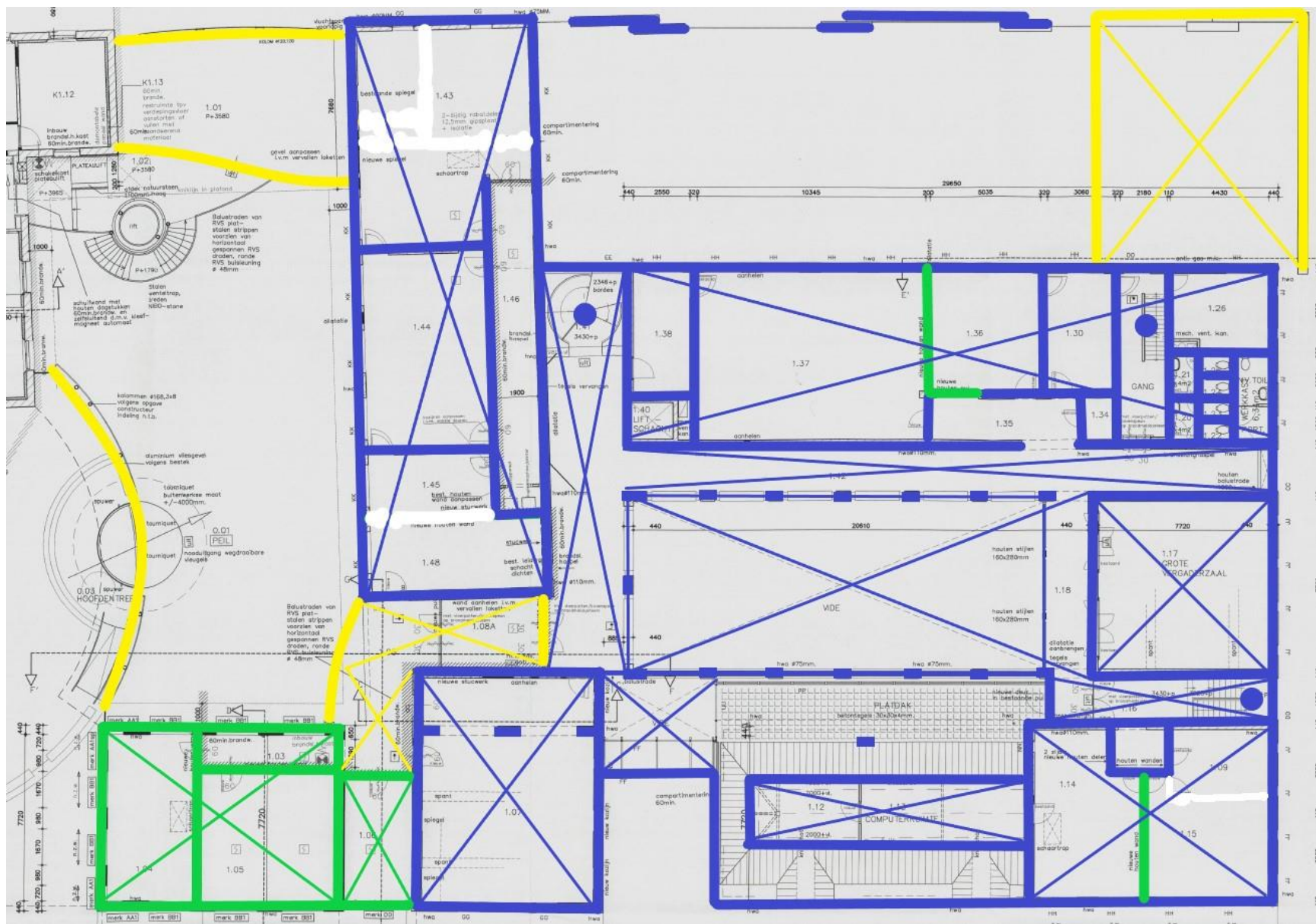
Alle zolders en kapconstructies van de oorspronkelijke bouwdelen hebben een hoge monumentwaarde als onderdeel van het oorspronkelijke gemeentehuis. De zolder en kap van het Bossche School volume heeft een positieve monumentwaarde, omdat het hele volume in stijl van het oorspronkelijk ontwerp is uitgevoerd. De kap van de bedrijfskantine en het dak van de nieuwe publiekshal hebben een indifferente monumentwaarde.

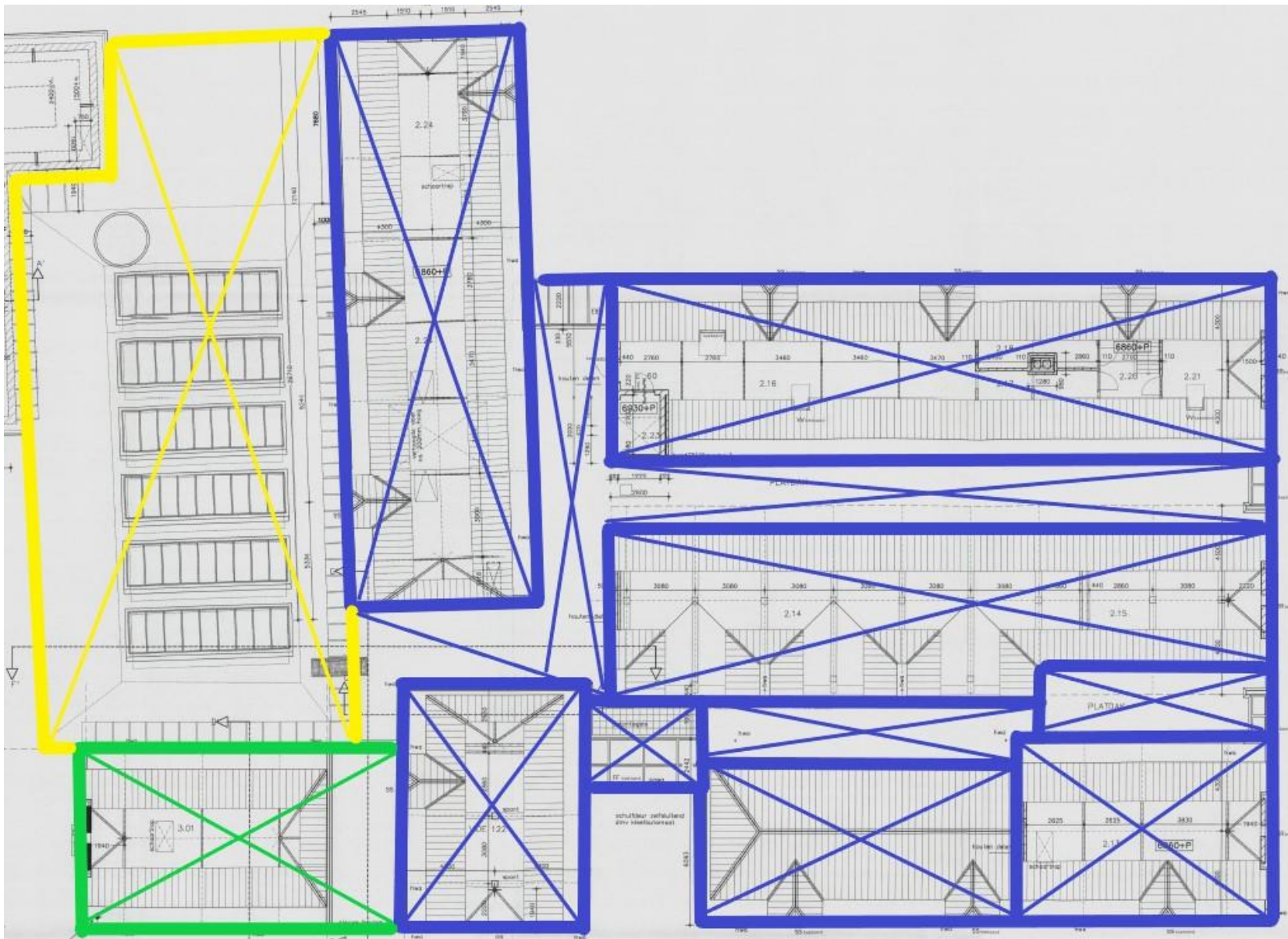
Waarderingsplattegrond van het souterrain.

Waarderingsplattegrond van de begane grond.

Waarderingsplattegrond van de eerste verdieping.

Waarderingsplattegrond van het kapplan.

Aanbevelingen

Bij een toekomstige verbouwing is het van belang dat de nog afleesbare historische gelaagdheid van het pand wordt gerespecteerd. Historische elementen zouden zoveel mogelijk intact moeten blijven, zodat de bouw- en gebruiksgeschiedenis herkenbaar blijft. Daarbij verdient een aantal aspecten bijzondere aandacht:

- a. Het behouden van het oorspronkelijke casco en alle bouwsporen die nog op de eerste bouwfase wijzen
- b. Het behouden van de oorspronkelijke interieurafwerkingen, inclusief het toegepaste kleurenschema
- c. Het behouden van waardevolle interieurelementen

De waarderingsplattegrond en tekstuele waardering laten zien waar ruimte is voor ontwikkelingen. Indifferent gewaardeerde elementen voegen niets toe aan het gebouw en kunnen worden gewijzigd of verwijderd. Het overgrote deel van het gemeentehuis is van hoge monumentwaarde. Echter zorgt gebruik voor behoud, dus ook binnen de categorie hoge monumentwaarde zijn wijzigingen mogelijk, mits zeer goed onderbouwd en met respect voor de oorspronkelijke architectuur.

Bronnen

Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC)
Beeldbank Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Gemeentearchief Oirschot
Kadaster Archiefviewer
Wikipedia
Heemkundekring “De Heerlijkheid Oirschot”
H. de Haan en I. Haagsma, *Gebouwen van het Plastische Getal. Een lexicon van de ‘Bossche School’* (Haarlem 2010)